

ILLEGITIMITEIT

NAVO-oorlog

1-D

Dagblad v. Almere 7-5-'99

Topman Wereldraad van Kerken

NAVO-acties inbreuk op volkenrecht

GENÈVE

De NAVO-bombardementen op Servische doelen vormen een schending van het volkenrecht. De NAVO-landen hebben de Verenigde Naties daarmee willens en wetens op een zijspoor gezet. De wereld kan echter niet buiten de VN als instrument van vredeshandhaving. Dat zei secretaris-generaal Konrad Raiser van de Wereldraad van Kerken in Genève.

Voor een diplomatieke oplossing van het conflict is het volgens hem nog niet te laat.

„We moeten van de militaire logica weer naar de politieke logica terugkeren.” Hij verwelkomde het voorstel van de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Fischer om op een Balkanconferentie de „contouren van een regionale oplossing” te schetsen.

De Servisch-Orthodoxe Kerk, lid van de Wereldraad, neemt volgens Raiser een „gematigde” positie in. Het afstaan van Kosovo is voor patriarch Pavle weliswaar ondenkbaar, maar hij pleit voortdurend voor gelijke rechten voor Serviërs en Albanezen. De Kerk heeft zich ook tegen de door Milosevic ontzettende etnische zuivering van Kosovo gekeerd, benadrukte Raiser. Haar invloed op de Servische politiek is volgens hem echter gering.

- IKV

De NAVO moet haar bombardementen op Montenegro beëindigen om de democratie in de Joegoslavische deelrepubliek van de ondergang te redden. Ook de instelling van een olieboycot tegen het land zal de democratie kapot maken.

Dat zei secretaris Mient Jan Faber van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) na een bezoek aan Montenegro. De anti-NAVO-stemming in de republiek groeit volgens Faber met de dag. De verdragsorganisatie zou een „uitzondering” voor Montenegro moeten maken door af te zien van bombardementen en de olieboycot. „Anders maak je kapot waar je voor zegt te staan.”

De toenemende spanning tussen de politie en het leger dreigt in Montenegro te onttaarden in een burgeroorlog, waarschuwt Faber. Het zal dan niet gaan om een strijd tussen Montenegrijnen en Serviërs, maar om een machtsconflict tussen familieclans.

Faber heeft overigens de indruk dat het leger steeds meer grip op de samenleving krijgt. „De vraag is nu hoe we de vrede tussen families overeind kunnen houden.” (ANP)

FOTO: AP

• MINISTER FISCHER

Quakers en Doopsgezinden schorten IKV-lidmaatschap op

ELSPEET - De Quakers hebben hun lidmaatschap van het Interkerkelijk Vredesberaad voor onbepaalde tijd opgeschort. De Doopsgezinden zullen dat voorbeeld waarschijnlijk volgen.

Beide kerkgenootschappen zien het vredesgetuigenis als een onlosmakelijk deel van het geloofsgetuigenis en kunnen dat niet verenigen met het IKV-standpunt inzake de oorlog in Kosovo.

„Feitelijk wordt door het IKV de inzet van militaire geweldsmiddelen goedgekeurd en zelfs bepleit“, stellen de Quakers en Doopsgezinden, die trouw wensen te blijven aan de pacifistische traditie van hun „vredeskerken“. Soortgelijke geluiden meldden zij rond de Golfoorlog en de oorlog in Bosnië. Doordat het IKV bij het uitdragen van zijn standpunten geen melding maakt van het minderheidsstandpunten van

twee van de negen aangesloten kerkgenootschappen, ontstaat ten onrechte het beeld dat Quakers en Doopsgezinden de inzet van militaire geweldsmiddelen zou billijken, aldus een verklaring.

Beide kerkgenootschappen willen het IKV vragen zo lang de schorsing duurt, niet meer hen te spreken en te handelen. Bij de Doopsgezinden moet de broederschapsvergadering zich nog officieel over de kwestie uitspreken, maar in afwachting daarvan is hun deelname al opgeschort. „Pas als het IKV duidelijk maakt niet namens ons te spreken, zijn wij bereid weer volledig lid te worden“, aldus de voorzitter van de Doopsgezinden, P. Beun.

IKV betreurt het besluit van de beide kerken, zegt secretaris Mient Jan Faber in een eerste reactie. Hij moest het besluit via de

pers vernemen. Volgens Faber gaan de kerkgenootschappen

voorbij aan de opzet en werkwijze van het IKV. „Het IKV is geen spreekbuis van de lidkerken. Wij maken onze eigen afweging.“

Op 12 mei heeft Faber in „intensieve, serieuze en respectvolle“ bespreking met de vredeskerken van gedachten gewisseld over hun bezwaren. „Op grond daarvan dacht ik niet dat ze tot opschorting zouden overgaan.“ Het IKV had voorgesteld over actuele zaken, zoals de Kosovo-crisis, bijeenkomsten te houden met doopsgezinden en quaker-vertegenwoordigers. Door de pers hiervoor uit te nodigen, zou op die manier het geweldloze standpunt duidelijk worden. Die mogelijkheid staat nog altijd open, aldus Faber gistermiddag. Hij kon niet zeggen of de opschorting ook betekende dat de beide kerken nu hun financiële bijdrage aan het IKV bevroezen.

H. N. Magazine 5-6-'99

Vrede

Terwijl de bombardementen op Joegoslavië steeds intensiever worden, de nood onder de Kosovaarse vluchtelingen oploopt en het diplomatieke overleg onder leiding van Rusland voortsuddert, neemt het verzet tegen de aanhoudende Navo-acties tegen Milosevic in de Navo-landen zelf toe. In ieder geval wordt de roep om een gevechtspauze, die een impuls zou kunnen geven aan het diplomatieke overleg, steeds luider.

In Nederland deed zich het merkwaardige fenomeen voor dat het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) bij monde van secretaris Mient Jan Faber het onlangs op een vredesconferentie van harte eens was met minister Grave van defensie over de noodzaak van verdere militaire actie en een eventuele grondoorlog om Kosovo, en oneens met de overgrote meerderheid van de aanwezigen die stopzetting van de Navo-acties eiste.

Het is de vraag wat merkwaardiger is: één vredesactivist van naam die vóór militaire acties pleit, of een zaal vol vredesactivisten die tégen de Navo-interventie zijn. Want de hamvraag blijft wat er dan wél gedaan had moeten worden tegen de voortgaande 'etnische zuiveringen' van Milosevic en de zijnen. Plus de vraag of een door de Verenigde Staten gedomineerde internationale politiemacht tegen rechtsverkrachters niet een bijdrage aan de wereldvrede genoemd mag worden. Toegegeven, die vragen zijn niet zo maar met ja of nee te beantwoorden – en de lange-termijnwerking van de Joegoslavische oorlog is werkelijk zorgwekkend – maar het is wel verrassend dat de vredesbeweging, voorzover die zo masaal opioneerde tegen Fabers standpunt – niet meer verdeeld is. Geweld heeft nog nooit iets opgelost, zeggen radicale pacifisten. De geschiedenis heeft hun vaak gelijk, maar ook enkele malen ongelijk gegeven.

Willem van der Meiden

Navo schuldig aan oorlogsmisdaden

“De NAVO heeft zich op haar eigen manier ook schuldig gemaakt aan oorlogsmisdaden”, zegt de Amerikaanse Vereniging van juristen (AAJ). Bij haar bombardementen op Joegoslavië heeft de militaire alliantie gebruik gemaakt van bommen met verarmd uranium en bij aanvallen op chemische en petrochemische bedrijven kwamen kankerverwekkende koolwaterstofdioxines vrij. In een vrijdag in Genève uitgegeven verklaring dringt de AAJ er bij openbaar aanklaagster Louise Arbour van de ‘Internationale Strafrechtbank voor Voormalig Joegoslavië’ op aan, de NAVO-bombardementen op burgerdoelwitten te onderzoeken.

Aanklacht tegen Navo leiders

Inmiddels is een aanklacht wegens oorlogsmisdaden ingediend tegen 67 bewindslieden en NAVO-functionarissen. Daaronder zijn natuurlijk Bill Clinton, Madeleine Albright, Javier Solana en Jamie Shea, maar ook de Nederlanders Kok, Van Aartsen en De Grave. Buiten de eerdergenoemde bevat de lijst ook aanklachten als “het bewust doden en het moedwillig veroorzaken van schade aan de gezondheid en het massaal vernietigen van eigendommen zonder militaire noodzaak. Daarbij worden giftige en andere wapens ingezet welke zonder noodzaak leed veroorzaken, onverdedigde steden, dorpen, nederzettingen en gebouwen vernietigen of waarmee bewust schade wordt toegebracht aan instituten gewijd aan geloof, welzijn en onderwijs, kunsten en wetenschappen en historische monumenten”. Verder wijst de aanklacht op het illegale karakter van de NAVO-campagne. Er is immers op geen enkele wijze door de Verenigde Naties toestemming verleend voor de aanval op Joegoslavië en is de agressie zelfs strijdig met het charter van de NAVO. Daarbij is de oorlog ook volgens de bevindingen van het tribunaal van Neurenberg,

dat recht sprak over de Nazi-oorlogsmisdaden, onwettig. Bij het Joegoslavië-tribunaal is door de AAJ aangedrongen op onmiddellijk onderzoek en het opstellen van een akte van beschuldiging.

Naast de AAJ hebben ook andere juristen uit ondermeer Griekenland, Noorwegen en Groot-Brittannië, aanklachten ingediend bij het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Het Joegoslavië-tribunaal, in 1993 opgericht door de Veiligheidsraad van de VN (welke zoals bekend geheel door de VS wordt gedomineerd) en met name de belangrijkste procureur ervan, Louise Arbour, is vooral in het nieuws geweest doordat het zeer abrupt Milosevic en andere Joegoslavische regeringsleiders in staat van beschuldiging heeft gesteld. Het is de vraag of het tribunaal bij de aanklachten tegen de westerse leiders ook zo voortvarend zal handelen.

Historisch moment

Tijdens een persconferentie op 11 juni deed een van de AAJ juristen, Michael Mandel verslag van zijn bezoek aan Louise Arbour. In de gesprekken met Arbour kwam naar voren dat ook de westerse leiders onder de jurisdictie van het tribunaal vallen. “Dit tribunaal heeft de macht deze mensen aan te klagen, te arresteren en gevangen te zetten. Dit is dus een historisch moment”, zo betoogde Mandel. “Wij hebben het tribunaal op indringende wijze verteld dat dit het moment is dat wij kunnen aantonen dat ook de machtigste mensen ter wereld onder de wet vallen. Het gehele internationale recht staat nu in de schijnwerpers, omdat de aanklacht tegen Milosevic, de aanklacht dus tegen de ‘verliezers’, ongeloofwaardig is als niet ook de aanklachten tegen de winnende zijde in behandeling worden genomen. Als zij niet worden aangeklaagd zal het internationaal strafrecht de geschiedenis ingaan als een grote farce”, aldus Mandel.

Geneve, 6 juni (IPS)

Ministers berechten na aanvallen op Serviërs

De luchtaanvallen van de Navo op Kosovo zijn niet rechtmatig. Daardoor vormen ze een overtreding van het oorlogsrecht, en moet de Navo-actie worden gezien als een daad van agressie. En dat betekent dat de verantwoordelijke ministers moeten worden berecht.

Kosovo

Meindert Stelling

De Navo-bombardementen op Joegoslavië zijn, naar algemeen wordt aangenomen, niet in overeenstemming met het Handvest van de Verenigde Naties. Het Handvest verbiedt eigenmachtig gebruik van militair geweld door staten. Voorts is men het er over eens dat er geen gewoonterechtelijke regel is waarop de Navo zich kan beroepen ter rechtvaardiging van haar optreden.

Het kan wenselijk worden geacht dat met militair geweld wordt ingegrepen wanneer een staat de mensenrechten van eigen onderdanen op ernstige en massale wijze schendt, zoals Joegoslavië dit doet tegenover de Albanese Kosovaren. Daar zijn ook precedents aan te wijzen. Maar voor het bestaan van een gewoonterechtelijke regel is meer nodig. Dan dient de internationale gemeenschap er van overtuigd te zijn dat met recht zo gehandeld kan worden. Deze rechtsovertuiging ontbreekt evenwel nu veel staten zich stellig tegen een dergelijk militair ingrijpen in een soevereine staat hebben uitgesproken.

Wanneer het gaat om de vraag of het beroep op het beginsel ‘nood breekt

wet’ het ingrijpen van de Navo kan rechtvaardigen, staken de stemmen. Sommige analytici menen dat individuele staten mogen ingrijpen nu de Veiligheidsraad geen maatregelen treft om de grove en massale schending van de mensenrechten in Kosovo te beëindigen. Dit argument kan niet zonder meer worden afgewezen. Maar niet iedere maatregel kan worden gerechtvaardigd door een beroep op het beginsel ‘nood breekt wet’. Staten die zonder opdracht van de Veiligheidsraad ingrijpen, dienen maatregelen te nemen die op de noodtoestand zijn toegesneden. Deze maatregelen kunnen alleen worden gerechtvaardigd indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat de noodtoestand er door wordt beëindigd.

De Servische militaire en paramilitaire eenheden waren reeds in Kosovo voordat de Navo met bombarderen begon. Deze luchtbombardementen konden de bedreiging van de Albanese Kosovaren door de Serviërs dus al niet meer voorkomen. Verder zijn bombardementen een absoluut ondeugdelijk middel om in te grijpen in bedreigende situaties op microniveau, waarin de ongewapende burgers oog in oog staan met de met handvuurwapens gewapende bedreigers. De Navo-bombardementen konden dus niet rechtstreeks een einde maken aan de bedreiging van de Albanese Kosovaren. De Navo wilde daaraan dan ook op indirecte wijze een einde maken. De bombardementen moesten de Joegoslavische president Milosevic tot andere gedachten brengen. Om het anders uit te drukken: men beoogde de wil te breken van Milosevic – en van de Serviërs in het algemeen – om zich te verzetten tegen de eisen van de Navo.

Maar de Navo kon in redelijkheid niet de geringste verwachting koesteren dat de Servische wil om zich te

verzetten zou worden gebroken door de luchtaanvallen. Analyses met betrekking tot luchtbombardementen geven steeds aan dat degenen die door luchtaanvallen worden getroffen, daardoor gesterkt worden zich te verzetten tegen de aanval. Bovendien versterken de bombardementen de haatgevoelens. Dit is algemeen bekend bij militaire specialisten. Uitsluitend indien de Navo direct op massale wijze met landstrijdkrachten de Kosovaren te hulp zou zijn geschoten, zou het beroep op het beginsel ‘nood breekt wet’ houdbaar zijn geweest.

De conclusie moet dan ook zijn dat de luchtaanvallen van de Navo op doelen in Joegoslavië niet gerechtvaardigd worden door het beroep op het beginsel ‘nood breekt wet’. Het is alleszins begrijpelijk dat men, geconfronteerd met de ernstige schending van mensenrechten van Kosovaren, iets wil ondernemen om hen te beschermen. Maar van politieke leiders mag worden verwacht dat zij het hoofd koel houden en kritisch beoordelen of het gekozen middel het beoogde doel kan bewerkstelligen. Nu dit laatste stellig niet het geval is en geen van de theoretisch mogelijke rechtvaardigingsgronden voor de bombardementen steekhou-

dend zijn, moeten de Navo-luchtaanvallen worden aangemerkt als agressie tegenover Joegoslavië. Dit is het meest zware internationale misdrijf dat bestaat.

Bovendien verbiedt het internationale recht het om burgers en civiele objecten aan de vallen. Deze regel is de meest fundamentele van het oorlogsrecht. De Navo heeft evenwel doelbewust aanvallen uitgevoerd op warmtecentrales, civiele objecten die volstrekt niet als militair doelwit mogen worden aangemerkt. De Navo begaat dan ook oorlogsmisdrijven.

Overeenkomstig de beginselen van Neurenberg zijn politieke leiders strafrechtelijk verantwoordelijk voor de agressie die op hun gezag is gepleegd. Deze beginselen maken deel uit van de wetten en gebruiken van de oorlog. Schending daarvan is wat Nederland betreft strafbaar gesteld in de Wet Oorlogsstrafrecht.

De Navo handelt op het gezag van ministers van de Navo-lidstaten, waaronder onze minister-president Kok en onze ministers Van Aartsen en De Grave. Deze politiek verantwoordelijken zijn dus wetsovertreders die moeten worden berecht.

De noodzaak van hun berechting

vloeit niet slechts voort uit het feit dat in formele zin het agressieverbod is geschonden. Het gaat ook om de inherente betekenis van dat verbod, dat tot stand is gebracht naar aanleiding van de mensonterende ervaringen die in talloze oorlogen zijn opgedaan. Het agressieverbod geeft aan dat de oorlog een afschuwelijk kwaad is dat veelal erger is dan het kwade dat men wenst te bestrijden. Het Handvest van de Verenigde Naties is er dan ook op gericht om internationale gewapende conflicten uit te bannen. Daartoe is het ontwerp. Dat instrument mag niet terzijde worden geschoven (wel worden verbeterd).

Het agressieverbod maakt vanwege zijn fundamentele belang voor de internationale gemeenschap deel uit van het *ius cogens*, het dwingend volkenrecht waarvan niet mag worden afgeweken. Wanneer Nederland een rechtsstaat wil zijn, die overeenkomstig zijn Grondwet het internationale recht wil bevorderen, dan kan het niet anders dan dat schending van het agressieverbod wordt bestraft.

Mr. M. J. F. Stelling is kapitein van de koninklijke luchtmacht b.d. en voorzitter van de Vereniging van juristen voor de vrede

tig precedent is geschapen. Zoals het nu is gegaan in Kosovo, kan het nooit meer gaan en deze vergelding heeft dan ook geen afschrikkende werking op andere autoritaire regimes.

Wij kunnen niet meer blijven toekijken", horen we allerwegen. Wat betekent het eigenlijk om in de positie van een voyeur te worden geplaatst door de mediamieke verbeelding van andermans leed? De toegenomen gevoeligheid voor schending van mensenrechten is een groot goed. We leven in wat wel een 'emotionele democratie' is genoemd. De democratisering van de emotie, de afnemende onverschilligheid tegenover onrecht waar ook ter wereld, kan zeker als een morele vooruitgang worden gezien.

Maar deze groeiende intolerantie voor grove schendingen van menselijke waardigheid heeft ook een minder gelukkige kant. Gevoeligheden zijn vluchtig, ze reizen van het ene naar het andere onheil. Maar vooral leiden ze tot een ondermijning van de terughoudendheid, die elke diplomatie zou behoren te koesteren. Meestal komt geweld voort uit ongeduld. Een democratie die wordt voortbewogen door grenzeloze gevoeligheid en zich gedwongen voelt om 'iets' te doen zonder te weten wat, heeft een meer dan gevaarlijke kant. De emotionalisering van de democratie kan dan ook beslist géén vooruitgang worden genoemd. Anders gezegd: gewetensdwang dient zelden het veiligheidsbelang.

We dreigen met open ogen in een duivelse kring te treden: de bombardementen versterken de positie van Milošević en tegelijk gaan de bombardementen door zolang Milošević aan de macht blijft. We kennen het voorbeeld van de massieve Britse bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog op Duitse steden als Hamburg en Dresden. Die bereikten nooit hun doel. Het moreel van de Duitse bevolking bleef tot op de laatste dag ongebroken. In Servië bevestigen de bombardementen het achterdochtige wereldbeeld waar Milošević van leeft: „waar zijn jullie, we kunnen jullie niet zien”. En zo verdicht een aangeleerd nationalisme dat bij velen niet diep zat, zich tot een geleefde ervaring, die nog lang kan meegaan.

Een andere morele rechtvaardiging van de oorlog is: nu wordt een begin gemaakt met nieuwe rechtsordening. Of zoals de Albanese schrijver Kadare het wat grandiozer zegt: „Een nieuwe bladzijde van de geschiedenis van de wereldbeschaving” is opengeslagen. Helaas, vooralsnog worden er geen nieuwe regels geschreven, maar oude regels geschonden, door een groep van landen die zich het recht hebben toegeëigend buiten de Verenigde Naties om een oorlog te beginnen, terwijl hun eigen veiligheid niet in het geding is. Wie zo het recht in eigen hand neemt, kan niet de illusie hebben dat buitenstaanders onder de indruk raken en denken dat zo een nut-

Tien redenen om de oorlog tegen Servië te stoppen

Thomas Mertens

Er bestaan voor het kabinet veel goede redenen – van juridische, morele en utilitaire, zo men wil immorele, aard – om te stoppen met zijn bijdrage aan de militaire acties gericht tegen de federale republiek Joegoslavië en om er bij de bondgenoten op aan te dringen datzelfde te doen.

1. Artikel 90 van de Grondwet gebiedt het kabinet de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen. Door in te stemmen met de eenzijdige NAVO-acties ondermijnt het kabinet de legitimiteit en de effectiviteit van de Verenigde Naties.

2. De acties van de NAVO missen een volkenrechtelijke grondslag op basis van het handvest van de Verenigde Naties. Niet alleen is de Veiligheidsraad buiten spel gezet, maar ook is geen poging ondernomen om een resolutie te verkrijgen van de Algemene Vergadering.

3. Met het interne conflict tussen de diverse bevolkingsgroepen binnen Joegoslavië is geen economisch of militair-strategisch belang van de Westerse alliantie gemoeid.

4. De belangen van de Westerse landen zijn gediend met goede betrekkingen met het Rusland.

5. Het staat niet onomstotelijk vast dat de diplomatieke middelen om het conflict op de lossen waren uitgeput. Bovendien zijn de ingezette middelen niet adequaat gebleken voor het doel.

6. De aanwezigheid van het 'tu quoque'-argument: niemand staat sterk wanneer hij aan een ander verwijten maakt en hem daarvoor straft, terwijl hij dat veroordeelde gedrag zelf vertoont.

7. Het argument van de humanitaire interventie is niet erg sterk. De belangrijkste rechtvaardiging voor interventie wordt aan het leerstuk van de rechtvaardige oorlog (volgens sommigen een contradictio in terminis) ontleend. Tot

die traditie behoort ook een goede afweging van middelen en doelen. Zeker op de korte termijn hebben de middelen, het doen van lucht-aanvallen, niet bijgedragen aan het lenigen van humanitaire nood. Zelfs wie de drogreden kent: post hoc non est propter hoc, moet constateren dat de humanitaire ramp zich minstens ook heeft voltrokken vanwege de bombardementen. Pas nadat alle waarnemers en pers zich wegens die (dreiging met) bombardementen uit Kosovo had teruggetrokken, ontstond de mogelijkheid tot een grootscheepse etnische schoonmaak.

8. Opnieuw het argument van de humanitaire interventie: wie de etnische schoonmaak had willen voorkomen, had bereid moeten zijn om grondtroepen in te zetten. Iedereen kan weten dat criminele regimes met luchtaanvallen alleen niet ten val kunnen worden gebracht.

9. Het effect van de bombardementen werkt averechts: de nationale oppositie tegen Milošević is verdwenen en het volk schaart zich achter de leider. Zelfs verlichte Serviërs schrijven nu zinnen als de volgende: „Kosovo ist ein Teil des serbischen Territoriums und Urgebiet unseres Staates, die wahre Quelle unseres Volkes und unseres Geistes.” Bovendien wordt de relatieve stabiliteit van Montenegro en de omringende landen ernstig bedreigd, waardoor een serieuze kans bestaat dat het conflict zich uitbreidt en onbeheersbaar wordt.

10. Nu is er geen weg meer terug. Waarom eigenlijk niet? Waarom zou er geen adempauze kunnen worden ingebouwd, zodat met volle kracht naar een diplomatieke oplossing, in samenspraak met Rusland, kan worden gezocht? Geldt niet het spreekwoord: beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald?

Thomas Mertens is docent rechtsfilosofie aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Volkenrecht worstelt met NAVO-bommen op Joegoslavië

Waar wapens bulderen, is het recht slecht te verstaan. Volkenrechtkundigen worstelen met de NAVO-bombardementen op Joegoslavië. De juridische grond is op z'n best dun, zo blijkt bij een rondgang langs tien hoogleraren en docenten aan Nederlandse universiteiten.

Van onze verslaggever
Rob Vreeken

AMSTERDAM

Eén man bezet een wat aparte plaats in de (lukrake) steekproef van internationaal juristen: K.C. Wellens, hoogleraar te Nijmegen. Hij twijfelt er niet aan dat de NAVO-acties een stevige rechtsbasis hebben: het genocideverdrag.

'Alles wijst er op dat wat in Kosovo gebeurt, valt onder de conventie ter bestrijding van genocide', zegt hij. 'Op grond daarvan zijn staten zelfs verplicht maatregelen te nemen. Over de conventie heerst het breed verbreid misverstand dat het moet gaan om massaal optreden. Dat is helemaal niet het geval, zolang het de bedoeling is etnische groepen te vernietigen of uit te doen vallen.'

Anderen beweren het tegenovergestelde. Zoals N. Schrijver (VU, Amsterdam) zegt: 'Het woord genocide is aan inflatie onderhevig.' Inderdaad is het Servische optreden grimmiger geworden, 'maar dat is een rechtvaardiging achteraf'.

Bovendien, zegt P. Malanczuk (Rotterdam), bevat het genocideverdrag geen enkele verwijzing naar geweld. Voor een juridische rechtvaardiging moet dus elders worden gezocht, en wel in wat

heet het 'internationaal gewoonterecht': het juridisch bezinsel van het gedrag van staten.

En dat zoeken gaat met veel puffen en zuchten. De meesten jongleren omzichtig met het begrip 'humanitaire interventie'. Maar dat is niet zozeer onderdeel van het recht, alswel een hooguit half-en-half erkende uitzondering erop: nood breekt wet.

Soms botst het politieke of morele gevoel met het analytisch inzicht. 'Ik heb wel sympathie voor wat de NAVO doet', zegt A. de Hoogh (Groningen), 'maar het is moeilijk er een juridische rechtvaardiging voor te vinden.'

Geen van de geraadpleegde wetenschappers kan heen om een fundamenteel, onomstreden beginsel: het geweldsverbod. Staten mogen geen geweld tegen elkaar gebruiken. Dit is niet zomaar een regel uit een stoffig handboek, het is *ius cogens*, een dwingende norm waarmee staten niet kunnen sjoemelen. Het geweldsverbod is sinds 1945 de basiswet in de internationale ordening.

Het VN-handvest noemt twee uitzonderingen: zelfverdediging (ook van bondgenoten) en dwangmaatregelen onder VN-vlag. Geen van de tien beweert dat daarvan in Kosovo sprake is. Vermoedelijk zou hun conclusie daarom 25 jaar geleden hebben geluid: punt uit - die bommen zijn volkomen onwettig.

Maar daarmee is anno 1999 het verhaal niet af. Mensenrechten vormen onderhand een gewichtig hoofdstuk in het internationaal recht. Aan de 'sovereiniteit' van staten wordt geknabbeld. In de Golfoorlog bleek het mogelijk van buitenaf onrecht te corrigeren. Maar dat gebeurde - en dat is cruciaal - met toestemming van de VN.

Kan het ook zónder? De Nederlandse *fine fleur* van het volkenrecht, verenigd in de adviescommissie voor Volkenrechtelijke Vraagstukken en die voor Mensenrechten, stelde zich zeven jaar geleden al eens die vraag. Strikt genomen is het antwoord 'nee', maar aan de horizon van het recht gloort een 'tenzij': humanitaire interventie.

De meeste geraadpleegde juristen verwijzen naar dat begrip en naar de voorwaarden zoals die in het rapport staan. Maar de juridische status van het beginsel blijft wankel.

Voor Th. van Boven (Maas-tricht), een van de auteurs, staat het rapport nog recht overeind. 'Bij humanitaire interventie mag het geweld niet excessief zijn', zegt hij. 'Er mogen niet méér slachtoffers vallen dan je eigenlijk had willen helpen. En je moet rapporteren aan de Veiligheidsraad, zodat die de uiterste supervisie kan houden.'

'Je kunt je afvragen of nu aan dit soort criteria is voldaan. Ik sta er

Een Albanese soldaat roept een vluchteling uit Kosovo tot de orde die probeert voor te dringen bij een uitdeelpost voor voedsel in Kukes.

FOTO REUTERS

Humanitaire interventie mag niet erger uitpakken dan de kwaal

De adviescommissies van de Nederlandse regering opperen het nog embryonale begrip 'humanitaire interventie': gewapende actie buiten de VN om.

Zij constateren dat daarvoor geen duidelijke rechtsgrond bestaat, maar zien ook aanzetten tot een nieuwe rechtspraktijk. Staten kunnen het nodig vinden

acuut een 'halt toe te roepen aan grootschalige schendingen van fundamentele mensenrechten'.

Uit het recht worden scherpe voorwaarden gedestilleerd:

- De maatregelen moeten proportioneel zijn.
- Het doel moet zijn het beschermen van de mensenrechten. Politieke, economische en

andere overwegingen mogen geen rol spelen.

• Het effect op de staatsstructuur van het aangepakte land moet worden beperkt.

• In geen geval mag de interventie zelf een bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid zodanig dat 'het verlies aan mensenlevens als gevolg

van de interventie groter kan zijn dan het verlies aan mensenlevens waaraan wordt getracht een halt toe te roepen'. Daarom ook mag het niet leiden tot het destabiliseren van de regionale verhoudingen.

• Aan de Veiligheidsraad moet terstond verantwoording worden afgelegd.

Het verdrijven van Idi Amin door buurland Tanzania wordt soms geopperd. Of de 'safe havens' in Noord-Irak. 'Sinds 1945 is er maar een handvol gevallen geweest', zegt Malanczuk, 'en volgens de meeste schattingen zelfs helemaal geen gevallen.' Hij vindt daarom dat er geen juridische grond is voor eenzijdige militaire actie.

Malanczuk wijst op de uitspraak van het Internationale Gerechts-

hof in 1986 in de zaak tegen de Verenigde Staten, die mijnen hadden gelegd in de havens van Nicaragua. 'Het hof zegt dat het gebruik van geweld zelfs niet is toegestaan voor het beschermen van mensenrechten.'

Het is echter mogelijk, zegt Malanczuk, de actie tegen Joegoslavië te zien als een blijk van de overtuiging van de NAVO dat het recht moet worden veranderd. Maar dan moeten de NAVO-lan-

den die juridische overtuiging wel claimen, meent collega De Hoogh. En dat doen ze juist niet.

Vervolgens komt het aan op de reacties van andere staten. Die bieden vooralsnog weinig perspectief. Rusland en China zijn fel tegen. Maar dat kan nog veranderen, meent H. Fischer (Leiden). Wat volgens hem telt is de instemming achteraf.

De uitkomst van het conflict bepaalt daarom het slotoordeel van de wereldgemeenschap: instemming, afkeuring of zwijgen. Malanczuk ziet als potentieel pluspunt dat 'het perspectief van de mensenrechten in het internationaal recht wordt versterkt'. In het beste geval, zegt Fischer, komt er een diplomatieke oplossing die een 'genezend' effect heeft op oorspronkelijke schending van het recht.

Want dat laatste blijft toch een niet te passeren feit: de NAVO heeft het geweldsverbod geschonden. Volgens de meesten schuilt juist hierin het grote gevaar: de

internationale rechtsorde kan door de NAVO-actie averij oplopen.

E.P.J. Myjer (Leiden) concludeert in het *Nederlands Juristenblad* zelfs dat het geweldsverbod door de NAVO 'naar de schroot-hoop verwezen' is, waar het 'dreigt weg te roesten'. De geest, schrijft hij, is uit de fles. Waarom zouden andere staten nog de moeite nemen zich aan de regels te houden, 'als deze prominente westerse staten zich daaraan al niets gelegen laten liggen?'

Schrijver acht het 'op langere termijn heel gevaarlijk om het geweldsmonopolie van de Veiligheidsraad te ondergraven'. Ook Van Boven ziet de 'zorgwekkende tendens' om steeds gemakkelijker wapengeweld te hanteren.

M.T. Kamminga (Rotterdam): 'Het gevaar is natuurlijk, en dat zegt Rusland terecht, dat als dit mag, er een heleboel mogelijk is. Dan kan iedereen wel op eigen houtje gaan opereren. De opstellers van het VN-handvest in 1945 hadden het zo gek nog niet bekeken. Als je daaraan gaat knabbelen, dan loop je grote risico's. Dan ben je bezig het VN-systeem te ondergraven.'

Dat sommigen het recht maar even opzij willen zetten voor een hoger belang, vindt H. Post (Utrecht) een 'zéér ernstige' ontwikkeling. 'Misschien maken we wel een vrij ernstige wijziging in het buitenlands beleid van Nederland mee. Dat was altijd internationaalrechtelijk verankerd. Om goede redenen.'

De internationale ordening, meent hij, 'stort heus niet zomaar met een grote klap in. Maar je komt hier wel aan de hoeksteen van het naoorlogse beleid, de VN-constructie. Dat is linke soep, ja.'

'De stoere taal van Robin Cook irriteert'

'Wat heeft het gebruik van geweld in Sudan, Irak en Afghanistan nou werkelijk geholpen? Daar ben ik erg somber over. Ik denk dat met intensieve diplomatie meer te bereiken was geweest. En ik vrees dat het met Kosovo hetzelfde verhaal wordt.'

'Opvallend is hoe de doeleinden wijzigen: menselijk leed voorkomen, het tekenen van Rambouillet onder dwang, het potentieel van Milosevic een slag toebrengen. Aangezien de meeste juristen er alleen chocola van kunnen maken als ze het over de boeg van humanitaire interventie gooien, wringt dat.'

'Het is blijkbaar ook heel belangrijk te bezighouden dat je geen slappe knieën hebt. Dat irriteert me in de wel erg stoere taal van Robin Cook. Ik vind dat een zeer ondergeschikt punt.'

(N. Schrijver, VU Amsterdam)

GREEK ALTERNATIVE ANTI-WAR LETTER [G.R.A.A.L.]

a weekly electronic edition of F-newsletter

Athens, 10 May 1999

E-mail: <mailto:phileon@hellasnet.gr>phileon@hellasnet.gr, <mailto:manila@eexi.g

BEFORE THE PROSECUTOR OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL FOR THE FORMER YUGO

COMPLAINT

CHARGING

NATO's political and military leaders and all responsible NATO personn

WITH GRAVE BREACHES OF THE GENEVA CONVENTION OF 1949 and VIOLATIONS
OF THE LAWS AND CUSTOMS OF WAR

ATHENS, M

1. BRIEF HISTORY

1.1 The highlands of Kosovo have been the locus of tensions centuries and like most of the Balkans, much blood has been shed over their so-called ancient heritage to claim first rights to the region, - ages when Kosovo was the cradle of the Serb nation and the religious e as evidenced by the approximately one thousand monasteries in the regi have determinative cultural and historical significance for the Serbs, 1389 between the Serbs and the Ottoman Turks. After the Serb defeat i continued their successful campaign into central Europe.

1.2 During the Ottoman occupation, the vast majority of Albanians rea thus afforded preferential treatment by the Turks. In the almost five Kosovo, Muslim Albanians were encouraged to immigrate to Kosovo and se of the Serb population. The Serbs finally liberated Kosovo from the C expected, this liberation was accompanied by reprisals and the expulsi been previously patronized by the Ottomans. The First World War prese opportunity to exact reprisals, which the Serbs returned upon liberati period, the population in Kosovo was equally balanced between ethnic A

1.3 During World War II, the majority of Kosovo was swallo Italian tutelage, while the remainder was occupied by Germany and Bulg expelled from Kosovo during the Italian occupation, while Albanian imm encouraged by the occupation forces. Following Tito's liberation of Y into the Republic of Yugoslavia, much to the chagrin of the Albanian c with Albania. The Tito regime, however, did not favor the Serbs in th allow the Serbs, expelled during the Italian occupation, to return and 1974, Tito granted Kosovo full autonomy. The period between 1975 and 1

the "Albanian Spring" in Kosovo. Due to an exploding birthrate among emigration, encouraged by the Tito regime, the Albanian population was 1980s. Once the Serbs had emigrated from the area, they were frequent Communist regime.

1.4 By 1987, Albanians represented a 90% majority in the region. Serb harassment began to escalate. In response, Milosevic stripped Kosovo chain of events resulted in strikes and violent clashes between the demonstrators. Milosevic sent the military into Kosovo to reestablish separatist, prompted by neighboring Albania, declared Kosovo an independent further. The Kosovo Liberation Army (KLA) was forged in 1996, out of Albanian groups and a wide-spread campaign of terror commenced against civilians.

1.5 In the fighting that ensued between Serb forces and the Albanians abandoned the non-violent policies of their elected leader I terrorist KLA. By 1998 the KLA is said to have assumed control of 40% guerrilla war was in progress. The KLA was financed and equipped by 30,000 automatic rifles, antitank and other weaponry and sheltered by community. The Government of the Federal Republic of Yugoslavia (FRY) the KLA in May of 1998. By August 1998, the FRY army had reestablished KLA had retreated. The Yugoslav Government took measures against the previously sheltered the KLA aimed to eradicate support for the terror that none of the parties involved in this Kosovo crisis demonstrated humanitarian law. Civil rights and humanitarian concerns are usually Kosovo was no exception.

1.6 The international community became concerned with the Security Council enacted Resolution 1160/98, condemning the excessive forces against civilians in Kosovo, as well as acts of terrorism by the its Chapter VII powers, the Security Council called upon the Federal Republic of Yugoslavia to withdraw its special police forces from Kosovo and enter into a constructive dialogue with the international community to advance a greater degree of autonomy and self-determination within the framework of the Yugoslav state. The Kosovo Albanian leader condemn all terrorist activities and pursue their goals through peaceful

1.7 With Security Council Resolution 1199/98, the Security Council of the situation in Kosovo represented "a threat to peace and security its Chapter VII powers, the Security Council demanded a cease fire to constructive dialogue between the Kosovo Albanian leadership and the FRY and avert a potential risk of humanitarian catastrophe. The resolution event that the parties failed to implement the measures demanded in Resolution would be taken to maintain or restore peace and stability in the region

1.8 Under the unlawful threat of NATO air strikes, Milosevic Richard Holbrooke, to execute two agreements in October 1998. The October provided for the stationing of an Organization for Security and Cooperation mission in Kosovo to verify Serb compliance with the above UN Resolution agreement stipulated that NATO would establish an air surveillance capability the OSCE verification mission.

1.9 With Resolution 1203/98, the Security Council endorsed the verification missions provided by the October 1998 agreements as well as the previous resolutions. It also reaffirmed that the deterioration of threat to peace and security in the region."

1.10 In February, Ministers of the Contact Group met in Rambouillet. Kosovo Albanians and the Government of the FRY to negotiate a political agreement. The Contact Group presented the Kosovo Albanians and the Government of the FRY a prepared draft agreement demanding a continued cease fire between the withdrawal of Serb forces and the grant of extensive autonomy for Kosovo. The agreement proposed that this autonomy be monitored and secured through the

force." This "peace" agreement was served on Milosovic as an ultimatum: accept or face the prospect of NATO air strikes. There were no negotiations proposed. Yugoslavia had made it patently clear from the outset that its infringement on its sovereignty and thus from their inception, the Rambouillet talks in Paris, it became clear that no agreement would be reached.

1.11 Although Milosevic was willing to agree to autonomy for the province of Kosovo, he refused to sanction the stationing of NATO troops to monitor the agreement. NATO's troops in Kosovo represented an impermissible infringement of Yugoslav sovereignty. On the March 15 continuation of the Rambouillet talks in Paris, it became clear that no agreement would be reached.

1.12 On March 23, 1999, NATO Secretary General Javier Solana, upon the leadership of NATO member nations, ordered air strikes against Yugoslavia. Commander General Wesley Clark and other senior military NATO personnel. These air strikes were that the Federal Republic of Yugoslavia had failed to meet demands, being the acceptance of the interim political settlement "negotiated observance of limits on the Serb army and special police force agreed to the excessive and disproportionate use of force in Kosovo." Solana further intended to "support the political aims of the international community against the Serb forces" "to cause further humanitarian catastrophes."

1.13 Thus started a NATO sponsored humanitarian catastrophe, "humanitarian catastrophe." To "end the excessive and disproportionate use of force against Yugoslavia," General Javier Solana unleashed the far superior, collective, military force against Yugoslavia. The excessive and disproportionate use of force against Yugoslavia intended to destroy the civilian infrastructure and environment. The military force as well as the civilian infrastructure and environment. The local, internal humanitarian crisis and preserve "international peace and most fundamental tenets of international law founded on the cornerstone of sovereignty, as well as the prohibition against the unauthorized threat to have served the international community well for the last fifty odd years. The lessons drawn by the Kosovo crisis over the world may rattle their terrorist saber in one hand and wave to attack the sovereignty of nations. The abuse of these principles of international law is the threat of a redefinition of borders, which, more frequent outbreak of war.

2. JURISDICTION OF THE COURT

2.1 By virtue of Article 1 of its Statute, the ICTY has the power to prosecute serious violations of international humanitarian law committed in the territory of Yugoslavia from 1991. The Prosecutor of the International Tribunal for the Former Yugoslavia Group that the situation in Kosovo represents an armed conflict within the meaning of Security Council resolutions, the Prosecutor has commenced proceedings. The crimes committed by NATO's political and military leaders and personnel, constitute serious violations of international humanitarian law within the ambit of the ICTY's area of competence.

3. ILLEGALITY OF THE NATO AIR STRIKES

3.1 The NATO Air Strikes are unlawful because they were not authorized by the Security Council of the UN.

3.1.1 Article 2 paragraph 4 of the UN Charter requires its members to refrain from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any state. This prohibition is *jus cogens*. It is binding on states both individually and as members of international organizations like NATO. Armed force against other states is prohibited only where such force is required for the self defense of a state. A military action is authorized by the Security Council (Chapter VII). The responsibility for maintaining international peace and security and, a

3.4.1 As it is stated above, international law clearly precludes a sovereign nation except in the case of self-defense or where authorized by the Charter and modern international law, confirmed by the practice of nations, to include an separate right for humanitarian intervention that would justify the soundness of this principle can not be disputed. The most persuasive argument against such a right, is the temptation to abuse it to bypass the cornerstone of international law, sovereignty. Carving out a humanitarian intervention exception to international law, undermines the already fragile credibility of international peace and stability within the framework of the status quo.

3.4.2 Uncomfortable parallels may readily be drawn between the rhetoric of the Federal Republic of Yugoslavia and that of Japan's invasion of Manchuria, Hitler's 1938 "crusade" into Czechoslovakia, or Turkey's intervention in Armenia were all predicated on the lofty principles of humanitarian intervention condemned by the international community and judged by history to have violated international law. The same is applicable for NATO's air strikes on the

3.4.3 UN high ranking officials as well as legal scholars have urged states or group of states to unilaterally judge their own right, or duty, in conflict. The creation of such a right begs the question of who should authorize humanitarian interventions are justifiable in good faith, and when the right should be selectively applied in accordance to the interests of humanitarian intervention exception. Humanitarian intervention if implemented without Security Council authorization, remains, as a matter of law that threatens peace and order.

4. CHARGES

4.1 From the inception of the NATO air strikes on March 24th, 1999 until conducted over 10,000 bombing raids on the sovereign nation of the Federal Republic of Yugoslavia. This period, NATO has launched over 2,500 cruise missiles and dropped explosives. In particular, all types of F-16, F-15, Mirage 2000, B-52 Tornado bombers have been put on loan to NATO from the U.S.A, United Kingdom, Italy, the Netherlands, Spain, Portugal, Belgium, Denmark, Norway and on the Federal Republic of Yugoslavia. Missile attacks have also been conducted and submarines stationed in the Adriatic, including the USS Norfolk, USS Gonzalez, USS Nicholson, HMS Splendid, USS Thorn, etc. The damages inflicted by the raids, and sustained by the civilian population of the FRY, are extensive and necessitate.

4.1.1 As predicated above, these air strikes are by definition unlawful and a flagrant violation of international law. NATO's unlawful conduct has been knowingly ordered by NATO's political and military leaders, and its personnel, with a reckless disregard for the rights and safety of the civilian population on the Yugoslav civilian population by NATO forces rises to the level of a crime against humanity actionable under the Statute of the International Tribunal.

4.2 NATO's POLITICAL AND MILITARY LEADERS AND RESPONSIBLE NATO PERSONNEL HAVE ENGAGED IN THE WILLFUL KILLING OF CIVILIANS AND HAVE WILLFULLY INFLICTED GREAT SUFFERING AND SERIOUS INJURY TO BODY AND HEALTH OF CIVILIANS. These actions comprise grave breaches of the Geneva Conventions of 1949 recognized by Article 2 (a) and (c) of the ICTY Statute.

4.2.1 By and through the air strikes, NATO's political and military leaders are responsible in the willful killing of civilians and the willful infliction of suffering on civilians in violation of Article 2(a) and (c) of the ICTY Statute. NATO's political and military leaders initiated this aggression, and they knew that the unlawful conduct ordered and performed would, with death, injury and suffering.

4.2.2 Since cruise missiles opened the campaign, NATO official casualties have become more, rather than less likely. NATO's political

of choosing from a wide and varied arsenal. NATO's leadership may exercise of force, how discriminating these weapons will be, and what the rhetoric that purportedly stringent precautions have been taken to political and military leadership and its responsible personnel have d civilians casualties, both with respect to the selection and bombing o weaponry chosen to strike these targets. NATO's political and militar reluctance to use weaponry and select targets that enhances the likeli NATO's personnel has not hesitated to hit those target with a complete civilians.

4.2.3 >From March 24th, 1999 until May 1st, 1999, NATO's political an personnel have willfully killed and injured the following civilians:

p In the village of Doganovici, near Urosevac, 5 killed (E
Burim Kodza and Vajdet Kodza), and 6 children were wounded
: In Kursumilja: 13 dead (among them Veroljub Stevanovic) and
Grcic, Milan Jankovic and Milovan Ognjenovic)
: In Pancevo: 2 dead (Dusan Bogosavljev and Mirko Dmitrovic) a
: In Cacak: 1 dead (Milan Kuveljic) and 7 wounded
: In Kragujevac: over 120 wounded during the attack on the Zas
: In Vranje: 2 dead (Goran Eminovic and Milica Grujic) and 23
: In Aleksinac : 12 dead (including Jovan Radojicic, Sofija Ra
Miladinovic, Snezana Miladinovic and Velimir Stankovic) and over
Miladinovic, Slobodan Mladenovic, Bogomir Arsic, Gvozden Milivoj
Branislava Stevanovic, Veroljub Milutinovic, Vukica Miladinovic,
Miladinovic, Dragica Milivojevic, Branko Stevanovic, Verica Mile
Miletic, Stefan Miletic, Ruica Sljivic, Zagorka Marinkovic, Srbi
Vesna Stefanovic, Radmila Projevic, Ljiljana Milutinovic, Nadezd
Milosevic, Desanka Rakocovic, Slavoljub Rakocovic, Bratislav Ziv
Vukasin Djokic, Vladimir Jankovic, Jorgovan Bankovic, Goran Stoj
: In the village of Nagavac, Orahovac: 11 dead (among them Cazim
Zunici and Hisni Eljsani) and 5 wounded (Zade Eljsani, Valentina
Berisa and Edonis Gasi)
: In Pristina: 10 dead (including Adem Berisa, Radovan Aleksic,
Dea, Roa and Denis Gash) and 8 wounded
: In the Gredelicka gorge: 55 dead (among them Zoran Jovanovic,
Mladenovic and Jasmina Veljkovic) and 16 wounded
: On the Djakovica-Prizren road: 75 dead (including Martin Basa
Skeni Djokaj, Raziya Pajaziti, Vjolca Pajaziti, Vileta Pajaziti,
Pajaziti, Ram Maljoku, Arton Maljoku, Fikrija Sulja, Imer Celja,
and Bersad Smailji) and 100 wounded (including Dzafer Mazreku, S
Zoja Cuni, Semsije Smajli, Skumbin Sulja, Teuta Sulja, Isljan Cun
Zoje Tahiraj)
: In the village of Srbica: 10 killed, seven of which were chil
: In Batajnica: 1 killed (three year old Milica Rakic), 5 wound
p In Nis: 1 killed, 11 wounded
p In Grmija, Pristina 1 civilian killed (six year old Arta
eight years old and Arijeta Lusic seven years old)
p In Djakovica: 10 killed, 16 wounded
p In Belgrade: 15 killed (amongst them Milovan Jankovic, V
Mrkovic, Milan Joksimovic, Slobodan Jontic) and 17 wounded.
p In Surdulica: 50 dead 11 wounded
p In Luzane - 40 dead
p In Murino - 5 dead 8 injured

The listing is far from comprehensive. Serb officials estimate that of 1000 civilians, including over twenty children, where as approximat injuries.

4.2.4 Despite NATO's rhetoric, there can be no doubt that thes perpetrated willfully. These civilian attacks were either ordered int military leadership and termed "legitimate military targets" or subseq missile/bomb misses and dismissed as "collateral damage". There can be

attacks were willful as they were performed knowingly, with a reckless rises to the mens rea level of willful action.

4.2.4.1 The April 6th, 1999 RAF Harriers cluster bomb attack on t severe disregard for civilian safety. An expected and accepted outcom city with indiscriminate cluster bombs, is civilian casualties. This killed 12 and wounded over 40 civilians. The same applies for the Apr the oldest neighborhoods of Pristina killing eleven. The NATO raid re including the home of Mesut Gash on Zanatska Street, killing Gash, his from this bombing landed as much as two blocks away from the intended questionable military significance. The thirteen dead and twenty fiv 1999 NATO strike in Kursumilja, could not have come as an unexpected and military leadership, nor its personnel, since the air strikes were center of the town. The raids destroyed an entire residential block an was the inevitable, obvious criminal outcome. The same applies for th the village of Kosanik in Merdare on April 11, 1999 which destroyed tw civilians, including an eleven month old little girl, Bojana Tosovic, Cvetkovic, Goran Djukic and Dragan Bubalo. Eight civilians including Z Nenad Vukovic were also seriously injured in this attack

4.2.4.2 The April 12th NATO bombing of the Belgrade-Skopje-Saloni deliberate and resulted in the murder and injury of a number of civili avoided claiming responsibility for the hit. It later stated that th intended target, and although regrettable, the civilian casualties, we however, was a matter of common knowledge, and its path, had no doubt reconnaissance and satellites. Even if we are to assume that the brid could it not have been bombed a minute earlier, or a minute later so a an example of the "deliberate efforts" promised by President Clinton people?

4.2.4.3 The April 14th NATO massacre of 75 Kosovo Albanian civili convoys traveling on the Prizren to Djakovica road in Kosovo was also deliberate and was not the result of one errant missile as NATO spokes Survivors speak of jets dive bombing, circling and then re-bombing the patterns left behind, support refugee accounts that they were hit seve Yugoslav television aired the conversation between the pilot of one o conveys, and the AWAC pilot guiding the strike plane. From the conver of civilians was deliberate. The F-16 pilot clearly and repeatedly ad and that the convey was comprised solely of tractors and civilians. D clarification, the AWACS pilot instructed the F-16 to fire on the tra convoy was a "legitimate military target". There is evidence to sugge advised by a UK Harrier pilot that the convoy was comprised of civilia "every precaution to avoid civilian casualties?" NATO has refused to shameful cover up was exposed by the Yugoslav press and is documented no further elucidation. To facilitate future cover-ups, NATO bombed stations and transmitters throughout the country.

4.2.4.4 The April 23rd, 1999 bombing of the Serb radi Belgrade is perhaps the most obvious example of willful killing and in forces. This massacre has been condemned by the Vienna based internati the world wide media community. NATO has acknowledged that the radio was its intended target. The pretext for bombing the station was that "propaganda" and must thus be considered a legitimate military target. political and military leaders acted with reckless disregard for the s the building. NATO leaders knew that the facility was in use and occu bombing, since the station was broadcasting at the time it was hit. T innocent civilians - journalists, technicians, television crews, etc. the make-up artist Jelica Muntlak (1971), the technician Dragan Tasic Mrkovic (1959) and Milan Joksimovic (1952), and the set decorator Slob amongst those killed. This particular raid made it clear that NATO's NATO personnel performing the strike, consider any innocent Yugoslav c that the term "legitimate military target" can be stretched and distort anything physically present in the FRY.

4.2.4.4.1 UK Premier Tony Blair has been quoted as saying value anything the Serb authorities say" with respect to Yugoslav offi of the refugee convoys. By bombing the Serb national television and r RTS studio in Pristina and radio/television transmitters in Jastrebac (Fruska Gora), Grmija (Pristina), Bogotovac (Pristina), Mt. Goleš (Pri Kutlovac (Stari Trg), Cigota (Uzice), Tornik (Uzice), Crni Vrh (Jagodi (Prlike), Novi Sad, Mt. Ovcara (Cacak), Kijevo (Belgrade), Mt. Cer, Mt Venac" (Fruska Gora), Mt. Bukulja, Gazimestan (Pristina), Krnjaca, Mt. Gobelj (Mt. Kopaonik), Vrsac and Usce, NATO's goal is to cut off both international community from access to any reports and information oth provide. Over 25 broadcasting facilities have been heavily damaged or strategy is intended to allow NATO's cover-ups to go unchallenged in t broadcasting system, NATO will monopolize the supply of information.

4.2.4.5 NATO's bombing of the small village of Surde separate mention. Not one or two, but sixteen NATO missiles were laun destroying three hundred homes and turning fifty civilians, including There was no military presence in the village, only village families, their homes, seeking refuge from NATO's bombs. The nearest military s base around 3 kilometers away which had been evacuated as of March 15. innocents by NATO's political and military leaders and responsible NAT possible military significance and constitutes willful murder.

4.2.4.6 The May 1st, 1999 NATO bombing of a civilian bus performi claimed the life of forty people, mostly elderly and children. A seco route to assist the injured bus passengers, wounding one physician. C apologized for the civilian casualties, claiming the road bridge the b secondary, military target and that the bus was inadvertently hit. Ge military committee, in his subsequent press statement stated, "We regr in military operations and so far we... (have done) a good job in avoidin recorded above documents the falsehood of this statement. If this ai casualties, why did NATO's command ignore publicized, bus schedules a bombing of the bridge at the precise time that a civilian passenger bu over the bridge? Why did NATO's pilots not take the necessary precauti unoccupied at the time of the strike? If the Luzane road bridge was destruction regardless of the civilian cost, why was the bridge a seco

4.3 NATO's POLITICAL AND MILITARY LEADERS AND RESPONSIBLE PERSONNEL HAVE UNLAWFULLY AND WANTONLY ENGAGED IN THE EXTENSIVE DESTRUCTION OF PROPERTY NOT JUSTIFIED BY MILITARY NECESSITY - A grave breach of the Geneva Convention of 1949 recognized by Article 2(d) of THE WANTON DESTRUCTION OF CITIES TOWNS OR VILLAGES AND DEVASTATION NOT JUSTIFIED BY MILITARY NECESSITY - Violation of the law and customs recognized by Article 3(b) of the ICT statute.

4.3.1 The NATO air raids have obliterated a vast number of civilian d Sad, Aleksinac, Djakovica, Prokuplje, Gracanica, Cuprilja, Cacak, Surd Belgrade. Tens of thousands of Yugoslavs have been left homeless ab a of destruction sustained by these towns and cities is not justified by countless civilian dwelling destroyed, a number of public building tha offices in Nis and Pristina, refugee centers in Pristina, Djakovica an in Novi Sad, federal buildings in Belgrade, meteorological stations in business center in Usce have all been knocked out without legitimate j transmitters in Batajnica, Bogutovac, Resnik and Zemun, the power plan Belgrade on May 1st, 1999, the water supply system in Zemun, the Bist Polinje and telephone lines in Bogutovac have all been damaged as a r needless damage to the civilian infrastructure and great suffering to intended to exact as much damage as possible to the civilian populace people against Milosevic, "punish" the Yugoslav leader, and force a

4.3.2 The NATO air strikes have targeted a number of factories the basic needs of the civilian population. Over 3,500 large, medium a

been destroyed or damaged, leaving 500,000 civilians without jobs, and the means to ensure their basic sustenance. Most of the facilities ta military significance. A small minority of these plants and industry significance, however this significance, did and does not justify the civilian suffering that was exacted by the NATO attacks.

4.3.3 Amongst other, from March 24th, 1999 until May 1, 1999, leadership and personnel have willfully and wantonly destroyed the fol facilities that cater to civilian needs:

n The Galenika pharmaceutical plant in Belgrade
n The Dvadeset Prvi Maj industrial complex in Rakovica
n The Machine building plant Industrija Motora Rakovica in R
n The Jugstroj factory in Rakovica
n The Frigostroj factory in Rakovica
n The Lola Utva agricultural aircraft factory in Pancevo
n The Zdravlje pharmaceutical plant in Leskovac
n The Sloboda white goods factory in Cacak
n The Din tobacco plant in Nis
n The Elektronska industrija factory in Nis
n The Jastrebac machine industry in Nis
n The Beograd rail company facilities in Nis.
n The Construction material depot Ogrev Invest in Nis
n The production line of the Nis tobacco factory in Nis
n The Elektrotehna warehouse in Nis
n The Fidelinka food storage facility in Nis
n The company So Produkt's office buildings in Nis.
n The Velafarm pharmaceutical facilities in Nis
n The Kopaonik general merchandise depot in Nis
n The Zastave car factory in Kragujevac
n The 14 Oktobar machine factory in Krusevac
n The Metalac metal factory production line in Kursumilja
n The Krusik holding corporation in Valjevo
n Cikonizacija in Novi Sad
n Technogas in Novi Sad
n Novograp in Novi Sad
n Gumins in Novi Sad
n Albus in Novi Sad
n Petar Drapsin in Novi Sad
n Motins in Novi Sad
n Izolacija in Novi Sad
n Novokabel in Novi Sad
n Istra fittings facotry in Kula
n The port of Bogojevo
n The Div cigarette factory in Vranje
n The Nova Jugoslavija printers in Vranje
n The Simpo Furniture factory in Vranje
n The Junko textile industry in Vranje
n The 27.November wood processing complex in Raska
n The Pipe factory in Urosevac
n The Milan Blagojevic chemical plant in Lucani
n The Plastics factory in Pristina
n The Cotton yarn factory in Pristina
n The Shock absorber factory in Pristina
n The Surface coal mine in Belacevac
n The Binacka Morava hydro construction company in Gnjilane
n The Cigarette manufacturing facility in Gnjilane
n The Battery factory in Gnjilane
n The Dijana shoe factory in Sremska Mitrovica
n over 250 commercial and craft shops in Djakovica

Most of these facilities have been bombed and re-bombed again and agai
By example, the Milan Blagojevic chemical plant in Lucani has been hit

number of missiles each time.

4.3.4 In addition to the above, the Baciste hotel and Hotel Pu by NATO raids on April 12, 1999 for no military reason, while the Divc April 11, 1999 and the Tornik ski resort of Mt. Zlatibor was knocked o Hotel in Bogutovacka Banja was seriously damaged during the April 19, that these hotels and resorts have no legitimate military significance more than vandalism. The devastation of all of the above enterprises inherent illegality of the NATO air strikes and the reckless disregard Yugoslav state and populace. The devastation of these enterprises wer since these targets had no military significance. The purpose of this civilians for years to come

4.3.5 >From March 24th, 1999 until May 1, 1999, NATO's politic responsible NATO personnel have willfully and wantonly destroyed the f warehouses of raw material and chemicals with catastrophic consequenc Yugoslavia but the Balkan region as a whole. They include:

- b Fuel Storage Tanks in Lipovica whose explosion resulted i (March 26, 1999)
- b Beopetrol storage in Belgrade (April 4, 1999)
- b Beopetrol storage in Bogutovac (April 4 and 24 1999)
- b Fuel storage of the Boiler Plant in Novi Beograd (April 4
- b Prvra Iskra chemical plant in Baric (April 16, 1999)
- b Oil Refinery in Pancevo (April 4, 16, 1999)
- b DP HIP Petrohemija Petrochemical industry in Pancevo (Apr
- b Jugopetrol installations in Smederevo (April 4 and 13, 199
- b Thermo electrical power station/boiler plant in Novi Sad
- b Oil Refinery in Novi Sad (April 5 and 6, 1999)
- b Jugopetrol storage in Sombor (April 7, 1999)
- b Naftagas promet fuel storage near Sombor (April 5, 1999)
- b Naftagas warehouse between Conoplje and Kljaicevo
- b Beopetrol fuel storage in Pristina (April 7, 1999)
- b Jugopetrol warehouse in Pristina (April 12, 1999)
- b Jugopetrol petrol station in Pristina (April 13, 1999)
- b Fuel depot in Gruua, near Kragujevac

Even if, by some stretch of the imagination, some of these targets can due to the purported military potential of some of their facilities, N not chose to "strategically" eliminate those questionable facilities, entire operation. The Novi Sad refinery, for example, has been targete thirty missiles, since the NATO aggression commenced. The Jugopetrol w hit on three separate occasions. It had already been leveled by the served no purpose. NATO's strategy is not aimed at impairing these st utility, but rather to completely and unjustifiably obliterate them.

4.3.6 >From March 24th, 1999 until May 1, 1999, NATO's politic responsible personnel have willfully and wantonly devastated agricultu necessity. The following are included amongst the agricultural-facili

- n PIK Kopaonik in Kursumlija
- n PIK Mladost in Gnjilane
- n Malizgan agricultural complex in Dolac
- n Djuro Stugar agricultural complex in Kula
- n Agricultural, food processing and cow-breeding farm in Pes

By what stretch of the imagination can 220 milk cows and hectares of c targets?"

4.3.7 NATO's missiles have also visited vast destruction on th institutions. >From March 24th, 1999 until May 1, 1999, NATO's politic responsible personnel have willfully and wantonly damaged the followin population, especially at a time of war:

n the Dr. Lazar Lazarevic Neuropsychiatric Hospital and Cent
in Belgrade
n the Sveti Sava hospital in Belgrade
n Army Medical Academy in Belgrade
n Gynecological Hospital and Maternity Ward at the Belgrade
n Health Care Center in Rakovica
n Hospital and Medical Center in Leskovac
n Geriatric Center in Leskovac
n Hospital and Poly-clinic in Nis
n General Hospital in Djakovica
n City Hospital in Novi Sad
n Medical Center and Ambulance Center in Aleksinac
n Medical Center in Kraljevo
n Dispensary on Mt. Zlatibor
n City Hospital in Valjevo
n Krusik dispensary in Valjevo
n Hospital for treatment of Dystrophia in Novi Pazar
n Health Care Center in Kursumilja.
n the Dragisa Misovic Clinical Hospital Center in Belgrade (

In addition to the above, the facilities used by the Red Cross and oth health organizations in Novi Pazar were damaged by NATO attacks.

4.3.8 NATO's air strikes have almost totally devastated the nation's until May 1, 1999, NATO's political and military leadership and person entirely demolished the following bridges:

n Varadin Bridge
n Sloboda Bridge
n Zvezlj Bridge
n The bridge over the river Ibar in Bijlanovac
n the bridge over the river Vrbaska near Jezgrovica
n the Lozno railway bridge near Usce
n the roadway bridge leading to Brvenik near Usce
n the Zubin Potok bridge on the Kosovska Mitrovica Ribarice
n the old bridge over the Rasina river near Krusevac
n the new bridge over the Rasina river near Krusevac
n the Krusevac-Pojate bridge over the Zapadna Morava river i
n the railway bridge over the Lim river near the Bistrica hy
n the bridge over the Ibar river in Brvenik
n the bridge between Smederevo and Kovin
n the railway bridge over the Kostainica river near Kursumli
n The bridge on the Kursumlija-Prokuplje road
n The bridge over the Vrapcevska Reka river near Ribarice vi
n the bridge over the railway line on the regional road Bilj
n the railway bridge near Rudnica village, Raska
n the bridge over the Danube on the Beograd-Novu Sad road ne
n the road bridge on the Prsitina-Podujevo road, near Luzani

During the same time, NATO air strikes damaged the following bridges:

n The Mladost Bridge
n The new railway/road bridge connecting Bogoevo and Erdut
n The road bridge along Magura Belaevac road near Pristina
n The road bridge on the Mis-Pristina road near Kursumlija
n the Grdelica gorge railway bridge over the Juzna Morava ri
n the Grdelica gorge road bridge over the Juzna Morava river
n the road bridge over the Kosanic river near Kursumlija

n the railway bridge on the Kraljevo-Raska railway line near

The destruction of many of these bridges has fully obstructed river traffic since the debris from the bridges have blocked passage. It has also led to the fact that without water since many water supply systems passed through these bridges Yugoslavs have been left without water.

4.3.9 >From March 24th, 1999 until May 1, 1999, NATO's political personnel have willfully and wantonly knocked out the following railways

n the Kraljevo-Kosovo Polje rail near Ibarska Slatina
n the Belgrade-Bar line due to track damages near Strpce vil
n the Kursumlija-Pokuplje line near Pepeljevac village
n the Kraljevo-Kosovo Polje line, near Ibarska Slatina
n the Nis-Pristina line near Kursumlija
n the Sarpelj tunnel near Jerinje village
n the Kraljevo railway station in Bogutovac
n the Kosovo Polje railway station
n the Belgrade-Salonika line due to the destruction of the G
n the railway station in Biljanovac
n the railway track and overpass near Biljanovac
n the Kursumlija-Podujevo line due to the destruction of the
n the Kraljevo-Kragujevac line due to damage of the track near
n the Uzice-Priboj line
n the Bogojevo-Vukovar line
n the Leskovac-Predejane line.

4.10 >From March 24th, 1999 until May 1, 1999, NATO's political personnel have willfully and wantonly damaged the following roads and

n Ibarska primary road
n Belgrade Zagreb highway
n Kosovska Mitrovica-Ribarici section of the Adriatic highway
n Jedinstvo bus station in Vranje
n The Kosmet Pevoz hangar full of new buses in Gnjilane
n the Kraljevo-Raska primary road
n the Pristina bus station
n the Krusevac-Pojate road due to destruction of the bridge
n the Nis-Pristina roadway due to destruction of the bridge
n the Priboj -Prijeplje -Nova Varos regional road due to the
bridge
n the Magistrala road maintenance company in Pristina
n the Nis central bus station
n the Pristina bus station

4.11 >From March 24th, 1999 until May 1st, 1999, NATO's political responsible personnel have willfully and wantonly devastated the civilian "Batajnica" and "Surcin" in Belgrade, the Nis airport, the "Ponikve" airport in Podgorica, the "Ladjevci" airport near Kraljevo and the agricultural

4.12 The country's road and railway networks, bridges and air out purportedly to cut Yugoslav military supply lines. Nonetheless, G 28th briefing, that despite NATO's furious bombing, Milosevic continued and has actually strengthened his military presence in the area. The transport system network has not obstructed military supply lines, but the civilian community and trapped 820,000 ethnic Albanians, as General killing fields of Kosovo. The damages inflicted by NATO forces on the in excess of ten billion dollars. This devastation was unlawful, want such comprises a war crime within the meaning of Article 2(d) and 3(b)

4.4 NATO's POLITICAL AND MILITARY LEADERS AND RESPONSIBLE PERSONNEL HAVE EMPLOYED POISONOUS WEAPONS AND WEAPONS CALCULATED TO CAUSE UNNECESSARY SUFFERING - A violation of the law and

customs of War recognized by Article 3(a) of the ICT Statute.

4.4.1 USE OF PROHIBITED CLUSTER BOMBS

The use of cluster bombs has been prohibited by International Convention effect these bombs have on civilian populations. A cluster bomb is a and releases smaller bomblets. These smaller bomblets, usually the si explode on impact, slightly prior or following impact. The metal sh typically saturate an area of up to 100 acres. Cluster bombs are indi numerous bomblets over a large area, precludes precision targeting for bombs are also deemed indiscriminate weapons that are likely to cause danger of failed bomblets or duds, that do not explode as designed. T

4.4.1.2 Due to the inherent dud-rate factor, areas th are frequently transformed into unregulated minefields which present a hostilities have ceased. Following bombing raids, these unexploded, fa concealed in foliage. Subsequently when touched, the bomblet explodes for cluster bomblets range between 5% to 30%. It should be noted that munitions dropped in the Gulf War was found to range between 10-20%, a that as of August 1991, 400 injuries and 168 civilian deaths have been the Gulf War. It would be safe to assume that the dud rate of the cl corresponds to that evidenced in the Gulf War. By electing to use clu arsenal, NATO's political and military leaders have deliberately and i that knowingly will lead to indiscriminate deaths and unnecessary suff generation to come.

4.4.2.2 NATO pilots have dropped cluster bombs throughout the ter Gracanica alone, 3,500 cluster bombs were discharged from 14 container near the Gracanica monastery. On April 6, 1999, RAF Harriers, armed wi Aleksinac, hitting a block of flats, killing 12 civilians and injuring a residential area is clearly criminal. Moreover, there is strong evi used against the Albanian refugee convoys on April 14, 1999. This evi remnants and craters left at the site. The April 24th deaths of five years old), Osman (13 years old), Burim (14 years old), and Vajdet Kod injury to six more children was the result of cluster duds near the vi the boys, who were in the fields tending cattle, were killed and injur bombing of the area.

4.4.2.3 Cluster bombs are weapons calculated to cause unnecessary NATO's political and military leaders' decision to use cluster bombs i implementation of this decision by NATO's personnel, constitute war cr

4.4.3 USE OF DEPLETED URANIUM AMMUNITION

4.4.3.1 NATO's political and military leaders and responsible NAT and customs of war by the employment of depleted uranium ammunition. and is intended to cause unnecessary suffering. The use of depleted u chemical toxicity and radiation risk to the people and environment of have already reported enhanced radiation levels in the atmosphere and Depleted uranium is found in the 30-millimetre ammunition fired by the A-10 "Warhog" aircraft as well as the Tomahawk cruise missiles. Deple penetrating power of ammunition. The explosion of depleted uranium am radioactive dust of uranium oxide which can be carried several kilomet This dust is poisonous if inhaled or ingested. Inhaled insoluble oxid radiation. Ingested depleted uranium dust poses both a radioactive an

4.4.3.2 The international community has called for a ban of this responsible for Gulf War Syndrome plaguing over 100,000 veterans from symptoms are analogous to radiation poisoning, characterized by chroni abnormalities in subsequently born children. The use of depleted uran documented to have cause alarming increases in birth defects, stillbir cancers to individuals exposed to depleted uranium treated ammunition this radioactive material is fatal and has long-lasting effects on t

water of areas bombed with depleted uranium ammunition remains radioactive undrinkable and the land uncultivable. The half life of depleted uranium ammunition, NATO political and military leaders and the Yugoslav populace at risk of potentially inhaling or ingesting it released from this ammunition, but they are also actively contaminating producing lands. Groundwater is estimated to supply 90% of Serbia's drinking water. By deliberately electing to employ this weaponry, NATO's leadership is poisoning the population of Yugoslavia.

4.4.3.4 The noxious effects of depleted uranium are well-known to the constant efforts to downplay the evidence and discourage comprehensive prevention of discrimination and protection of minorities urged NATO's spread of weapons of mass destruction or with indiscriminate effect, including chemical weapons, fuel-air bombs, napalm, cluster bombs, biological weapons and depleted uranium and has repeatedly warned the world of the environmental use of depleted uranium ammunition. NATO's political and military leadership decision to forgo the choice of more conventional weaponry, and instead use depleted uranium ammunition, when it is fully cognizant of the indiscriminate, long-lasting effects on civilians for years to come, falls squarely within the ambit of Article 3(a) of the ICT Statute.

4.4.4 BOMBING OF THE PANCEVO PLANT

4.4.4.1 The Pancevo complex is a combined fertilizer factory and refinery on the Danube. It was deliberately and systematically bombed on April 18, 1999, creating a huge toxic, carcinogenic cloud of gas phosgene, chlorine and hydrogen cyanide with a toxicity level 7,200 - 10,000 times the permissible level, as well as the Danube. To make this ecological catastrophe worse, workers at the Pancevo complex stored at the Pancevo complex, into the tanks that would have surely poisoned the residents of the suburbs. Over 50 residents of Pancevo were reported to be suffering from the toxic fallout from the explosion. This fallout, as well as the toxic cloud, is expected to flow downstream with catastrophic ecological consequences for the Black Sea.

4.4.4.2 NATO's political and military leadership and its personnel caused an environmental catastrophe, by and through their bombing of the Pancevo complex discharged a poisonous weapon calculated to cause unnecessary suffering and death. There is no evidence to suggest that this complex was being used for military purposes; contrary, its obliteration will deprive Yugoslavia of much needed fertilizer further hampering civilian life. NATO forces were cognizant that the bombing would result in the emission of toxic, poisonous fumes and contaminants endangering civilians in the densely populated capital and its surrounding suburbs of the entire Balkan region at risk. NATO's political and military leadership violated the laws and customs of war by bombing the complex, as by discharging a poisonous weapon calculated to cause indiscriminate and unnecessary suffering prohibited by Article 3(a) of the ICT Statute.

4.4.5 SYSTEMATIC DESTRUCTION OF THE ENVIRONMENT

4.4.5.1 The air strikes ordered by NATO's political and military personnel, are aimed at provoking an environmental disaster which threatens the entire region. NATO's bombing raids have resulted in the systematic destruction of the environment, not only through the pollution of its rivers and groundwater and its atmosphere. This destruction is by definition, indiscriminate, and the use of a poisonous weapon or a weapon calculated to cause long-lasting unnecessary suffering prohibited by the Laws and Customs of War as recognized by Article 3(a) of the ICT Statute, also comprises devastation not justified by military necessity in violation of the ICT Statute.

4.4.5.2 Amongst others, the NATO bombing of the Prva Iskra chemical target producing detergents, resulted in the emission of large clouds of toxic gas. The refinery in Novi Sad gave way to unchecked fires, extensive air pollution and the release of toxic gas.

material into the Danube. The obliteration of the ZAZTAVA plant in Kr resulting in the discharge of poisonous piralena liquid into the Lepen targeting of the Milan Blagojevic plastic manufacturing plant resulted emission of a carcinogenic cloud over the region. In Belgrade, Boguto Pancevo, Lipovic, refineries and fuel depots have been bombed, result substantial air pollution. In Nis, the bombing of a tobacco plant re additives and the discharge of cadmium.

4.4.5.3 The ecological catastrophe caused by these bombings knows toxic risk, which is likely to cause suffering to not only the Yugosla greater Balkan region. Already there are reports from Northern Greece atmosphere attributed to the bombing raids. NATO's political and milit personnel have violated the laws and customs of war by bombing these industrial complexes, since by destroying these facilities, they have that are by definition, indiscriminate, and will, in all certainty, vi population for years to come in violation of Article 3(a) of the ICT S

4.5 NATO's POLITICAL AND MILITARY LEADERS AND R PERSONNEL HAVE ENGAGED IN THE DESTRUCTION AND WILLFUL DAMAGE OF INSTITUTIONS DEDICATED TO RELIGION, CHARITY, EDUCATION, THE ARTS AND SCIENCES, HISTORICAL MONUMENTS AND WORKS OF ART AND SCIENCE - Violation of the laws and customs of war as recognized by Article 3(d)

4.5.1 NATO's political and military leadership and its respons marked disregard for Serbia's historical and religious heritage by tar historic landmarks that serve as an integral part of Serb national and UNESCO's ICOMOS has identified 12 historical monuments in Kosovo, cent that have been totally destroyed by the NATO air raids and 39 which ha many of which are listed on UNESCO World Heritage list. From March 24 the following medieval monasteries and religious shrines, amongst othe as a result of the NATO air raids:

- | The Gracanica Monastery (14th century) (bombed on March 24th a
- | The Rakovica Monastery (17th century) (bombed on March 29, 199
- | The Church in Jelasnica near Surdulica
- | The 13th century Pec Patriarchate (bombed on April 1, 1999).
- | The Monastery of the Church of St. George in Petrovaradin built
- | The Monastery of the Holy Mother (12th century) in Kosanica, K
- | The Monastery of St. Nicholas (12th century) in Kursumlija
- | The Monastery of St. Archangel Gabriel in Zemun
- | The Roman Catholic Church St. Antonio in Djakovica
- | The Orthodox Cemetery in Gnjilane
- p The monuments in Bogutovac
- p The Kadinjaca memorial complex
- p The Vojlovica monasater near Pancevo
- p The iconostasis of the Hopovo monastery
- p The Orthodox cemetery in Pristina
- p The St. Archangel Michael Monastery in Rakovica
- p The St. Marko Orthodox Church in Belgrade
- p The Holy Trinity Russian Orthodox Church in Belgrade

4.5.2 In addition to the structural damages sustained by these frescos in many of these historical churches and monasteries, are bein and blasts of NATO explosions.

4.5.3 >From March 24th, 1999 to May 1st, 1999, NATO's politica responsible personnel have inflicted serious damages on the following buildings, artifacts and museums:

- | Substantial roof damage to the Fortress of Petrovaradin
- | The Tabacki bridge in Djakovica (17th century) (hit on April 5
- p The Stara Carsija building in Djakovica
- p Historical archives stored in a Belgrade Government Build

p The Memorial complex in Gucevo Loznica
 i The "Sumarice" memorial complex in Kragujevac
 i The Vojvodina Museum in Novi Sad
 p The old military barracks in Kragujevac under state prote
 p The Crveni Krst memorial complex in Nis

4.5.4 NATO air raids have also intentionally leveled and damaged The Ministry of Interior and The Ministry of Justice buildings in the targeted and destroyed by NATO bombs. These buildings were significant the latter 20th century designed by the architect Irvin Adidts. NATO targets and their destruction justified by military necessity. This is known that these buildings, like most of the federal buildings, had been authorities upon the onset of the air raids and therefore their destruction of these facilities were acts of vandalism aimed at humiliate addition to the above, NATO forces have destroyed the 195m TV tower on renowned Yugoslav architects Ugljesa Bogunovic and Slobodan Janic and Mt. Avala tower was considered a cultural landmark of Belgrade, not only it was featured on Belgrade postcards and tourist souvenirs.

4.5.5 NATO air strikes have claimed over 2000 schools, faculties students. In particular more than 25 faculties, 10 colleges, 45 secondary student dormitories and numerous preschool facilities have been hit. schools of Bogutova, Raska, Lacey, Tavnik and Lozno during the April Bogutovac was hit with no less than six missiles, making claims that it to believe! The 16.oktobar and Vladimir Rolovic elementary schools have in Belgrade, as has the day care in Petlovo Brdo district of the capital Dusko Radovic youth theatre in Belgrade were also hit on April 23, 1999 engineering high school, as well as four libraries in Rakovica have all Two secondary schools, the respective faculties for civil engineering engineering and electrical engineering studies were hit in Nis. The F Radoje Domanovic elementary school in Nis were also knocked out by NATO Markovic, Djorđe Matsoevic, Veljko Vlahovic, Sangaaj and Djuro Danicic attacked in the Novi Sad region, as was the Duga day care center and kindergarten of the City. The Traffic School Center and Faculty of Philosophy in Nis substantial damages. Elementary schools in Lucane and Kraljevo, Cvetka sustained substantial damages, as have three Sombor elementary schools destroyed a school center in Kula and an agricultural school in Valjevo with respect to the devastation of educational institutions will be substantial.

4.5.6 The destruction of all of the above facilities by NATO's responsible personnel, constitutes destruction and willful damage to education and education, the arts and sciences, historic monuments, etc. within Statute of the ICT. This destruction is a war crime that must not go unpunished.

5. RESPONSIBILITY OF THE PROSECUTOR

5.1 Article 16 of the ICT Statute provides that the Prosecutor investigation and prosecution of persons responsible for serious violations committed in the territory of the former Yugoslavia since January 1, 1991 admission, this territory includes Kosovo. The Statute further provides independently and shall not seek or receive instructions from any Government Under Article 18 of the Statute, the Prosecutor is obliged to initiate information obtained from any source and shall assess the information sufficient basis to proceed.

5.2 The facts alleged in this complaint establish a prima facie substantiate and supplement this complaint with a dossier of photographs these facts can be readily verified from the international press, NATO Yugoslav government. The Prosecutor will, no doubt, uncover more evidence investigation. The facts stated in this complaint clearly document violations of Laws and Customs of War as recognized by Articles 2 and 3 respectively military and political leaders and personnel.

5.3 If the Prosecutors Office and the International Criminal Court maintain any credibility for impartiality, then it must do so by apply This is a unique opportunity for the ICT to prove to the world that it that it neither "seeks nor receives instructions from any Government or Statute. Prosecutor Louise Arbour appears to have already commenced against humanity and war crimes committed in Kosovo. In her April 27 Prosecutor Arbour proclaimed that, "We have always made clear that we criminal liability at the very highest possible level that the evidence not and should not be limited to the alleged conduct of the Serbs, nor the conduct of all actors in the area, which includes the actions of NATO leaders and responsible NATO personnel. If the Prosecutor's Office is Serb war crimes in the area, as it has stated repeatedly, then it must of war crimes perpetrated by NATO's political and military leadership evidence exists, the ICT must indict all offenders within its area of nationality or popularity of those offenders.

5.4 There can be no doubt that the criminal conduct of NATO leaders and responsible NATO personnel, as outlined above, was willful were to suspend our disbelief and assume that the killing and injury of train, refugee convoys, private homes, businesses, schools, museums, hospitals and the systematic and knowing contamination and poisoning of the premeditated acts aimed to cause unnecessary human suffering and destruction when NATO's political and military leaders initiated this aggression, implemented its leadership's decision, they all knew that their unlawful practical certainty, result in unjustifiable suffering on the part of unjustifiable devastation. They thus, knowingly, accepted these consequences decided to push on, upon determination that this suffering was an "actus mens rea requirement for criminally, willful and wanton conduct has been

5.5 NATO's political and military leaders and responsible NATO person responsibility for the unlawful murder and injury of civilians and the has inflicted, as an "unfortunate" but "inevitable" outcome of their abuse of international law by NATO's political and military leaders even deemed, as a matter of law, unlawful. Playing semantics games and "dis damage" does not alter the fact that war crimes have been committed and brought to justice.

5.6 NATO's political and military leaders and responsible NATO person accountable for their actions. The degree and level of criminal responsibility individual who contributed to the decision making and/or order and/or outlined in this complaint is an issue for the ICT to determine.

ALEXANDER LYKOUREZOS

Attorney at Law

19 Dimokritou St., 10673

Athens, Greece

Tel. (+301) 3607913-4, 3603949-4, 3638031

Fax (+301) 3607983 Email: <file:///C:/GR.A.A.L/lykourrez@otenet.gr>lyk

MIKIS THEODORAKIS

composer

29-6-yy

CHARGES FOR THE HAGUE AGAINST THE NATO LEADERS - ONE OF THE
INDICTMENTS
Part 2
June 29, 1999

BACK

Art 51. - Protection of the civilian population 1. The civilian population and individual civilians shall enjoy general protection against dangers arising from military operations. To give effect to this protection, the following rules, which are additional to other applicable rules of international law, shall be observed in all circumstances. 2. The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited. 3. Civilians shall enjoy the protection afforded by this section, unless and for such time as they take a direct part in hostilities. 4. Indiscriminate attacks are prohibited. Indiscriminate attacks are: (a) those which are not directed at a specific military objective; (b) those which employ a method or means of combat which cannot be directed at a specific military objective; or (c) those which employ a method or means of combat the effects of which cannot be limited as required by this Protocol; and consequently, in each such case, are of a nature to strike military objectives and civilians or civilian objects without distinction. 5. Among others, the following types of attacks are to be considered as indiscriminate: (a) an attack by bombardment by any methods or means which treats as a single military objective a number of clearly separated and distinct military objectives located in a city, town, village or other area containing a similar concentration of civilians or civilian

objects; and (b) an attack which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated.

Art 79. Measures or protection for journalists-1. Journalists engaged in dangerous professional missions in areas of armed conflict shall be considered as civilians within the meaning of Article 50, paragraph 1.

Article 85 - Repression of breaches of this Protocol

3. In addition to the grave breaches defined in Article 11, the following acts shall be regarded as grave breaches of this Protocol, when committed wilfully, in violation of the relevant provisions of this Protocol, and causing death or serious injury to body or health: (a) making the civilian population or individual civilians the object of attack; (b) launching an indiscriminate attack affecting the civilian population or civilian objects in the knowledge that such attack will cause excessive loss of life, injury to civilians or damage to civilian objects, as defined in Article 57, paragraph 2 (a)(iii);

5. Without prejudice to the application of the Conventions and of this Protocol, grave breaches of these instruments shall be regarded as war crimes.

AND WHEREAS the above-named persons have acted in open violation of the Principles of International Law Recognized in the Charter of the Nürnberg Tribunal and in the Judgment of the Tribunal, as adopted by the General Assembly of the United Nations (1950), which provide in so far as is relevant:

Principle III The fact that a person who committed an act which constitutes a crime under international law acted as Head of State or responsible Government official does not relieve him from responsibility under international law.

Principle IV The fact that a person acted pursuant to order of his Government or of a superior does not relieve him from responsibility under international law, provided a moral choice was in fact possible to him.

Principle VI The crimes hereinafter set out are punishable as crimes under international law: (a) Crimes against peace: (i) Planning, preparation, initiation or waging of a war of aggression or a war in violation of international treaties, agreements or assurances; (ii) Participation in a common plan or conspiracy for the accomplishment of any of

the acts mentioned under (i). (b) War crimes: Violations of the laws or customs of war include, but are not limited to, murder, wanton destruction of cities, towns, or villages, or devastation not justified by military necessity.

Principle VII Complicity in the commission of a crime against peace, a war crime, or a crime against humanity as set forth in Principle VI is a crime under international law;

THEREFORE we respectfully request that the Prosecutor immediately investigate and indict for serious crimes against international humanitarian law:

THE FOLLOWING HEADS OF STATE AND GOVERNMENT, MINISTERS OF FOREIGN AFFAIRS AND MINISTERS OF DEFENCE OF THE NATO COUNTRIES: William J. Clinton, Madeleine Albright, William S. Cohen (United States of America), Tony Blair, Robin Cook, George Robertson (United Kingdom), Jean Chrétien, Lloyd Axworthy, Arthur Eggleton (Canada), Jean-Luc Dehaene, E. Derycke, J.-P. Poncelet (Belgium), Vaclav Havel, J. Kavan, V. Vetchy (Czech Republic), Poul Nyrup Rasmussen, N.H. Petersen, H. Haekkerup (Denmark), Jacques Chirac, Lionel Jospin, H. Védrine, Alain Richard (France), Gerhard Schröder, J. Fischer, R. Scharping (Germany), Kostas Simitis, G. Papandreou, A. Tsohatzopoulos (Greece), Viktor Orban, J. Martonyi, J. Szabo (Hungary), David Oddsson, H. Asgrimsson, G. Pálsson (Iceland), Massimo D'Alema, L. Dini, C. Scognamiglio (Italy), Jean-Claude Juncker, J. Poos, Alex Bodry (Luxembourg), Willem Kok, J. van Aartsen, F.H.G. de Grave (Netherlands), Kjell Magne Bondevik, K. Vollebæk, D.J. Fjærvoll (Norway), Jerzy Buzek, B. Geremek, J. Onyszkiewicz (Poland), Antonio Manuel de Oliveira Guterres, J.J. Matos da Gama, V. Simão (Portugal), Jose Maria Aznar, A. Matutes, E. Serra Rexach (Spain), Bulent Ecevit, I. Cem and H. S. Turk (Turkey);

AND THE FOLLOWING OFFICIALS AND MILITARY LEADERS OF NATO: Javier Solana, Jamie Shea, Wesley K. Clark, Harold W. German, Konrad Freytag, D.J.G. Wilby, Fabrizio Maltinti, Giuseppe Marani and Daniel P. Leaf;

AND WHOEVER ELSE shall be determined by the Prosecutor's investigations to have committed crimes in the NATO attack on Yugoslavia commencing March 24, 1999.

Respectfully submitted, this 6th day of May, 1999

"Michael Mandel"

Michael Mandel (Professor) for W. Neil Brooks Judith A. Fudge H.
J. Glasbeek Reuben A. Hasson (Professors)

Sil Salvaterra David Jacobs Brian Shell Christopher Black John
Philpot (Barristers and Solicitors)

Peter Rosenthal (Professor, Barrister and Solicitor)

Roberto Bergalli (Professor)

Alejandro Teitelbaum Alvaro Ramirez Gonzalez Vanessa Ramos
Beinusz Szmukler (American Association of Jurists)

ANNEX: CIVILIAN DEATH AND DESTRUCTION IN THE FORMER YUGOSLAVIA

The following are two reports from Ministry of Foreign Affairs of
the Federal Republic of Yugoslavia (a designated source of information under
Article 18.1 of the Statute of the Tribunal):

- 1) NATO Crimes Against Civilians and Civilian Infrastructure in
the Federal Republic of Yugoslavia (MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS YUGOSLAV
DAILY SURVEY - www.mfa.gov.yu/Bilteni/Engleski/si290499_1-e.html); and
- 2) Civilian Victims and Devastation in NATO Aggression on
Yugoslavia (SERBIAINFO - www.serbia-info.com/news/1999-04/23/11210.html)

NATO CRIMES AGAINST CIVILIANS AND CIVILIAN INFRASTRUCTURE IN THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA (April 29, 1999)

The NATO criminal aggression represents the most flagrant
violation of the Charter of the United Nations since the inception of the
world Organization, a violation of the Helsinki Final Act and the
undermining of the very foundations of the international legal order. At the
same time, this aggression is a crime against peace, stability and humanity.

The Federal Republic of Yugoslavia has warned on time the United
Nations Security Council of a possible aggression, and during the aggression
itself it requested that it be immediately halted and most

strongly condemned. Had this legitimate request of the Federal Republic of Yugoslavia been met, enormous human sufferings and destruction would have been avoided. The most illustrative examples are given below.

KILLING AND PLIGHT OF THE CIVILIANS During the last thirty-six days of NATO aggression, the Federal Republic of Yugoslavia has been exposed to extensive civilian destruction, unprecedented in modern history of the world. NATO aggressors have focused their attacks primarily on civilian targets, directly threatening the lives and fundamental human rights of the entire population of the Federal Republic of Yugoslavia. By bombing relentlessly the cities, towns and villages throughout Yugoslavia, the NATO aggressor has killed so far, in nine hundred attacks, more than a thousand civilians, including a great number of children. Over five thousand people sustained injuries, many of whom will remain crippled for life. At the same time, several thousand private homes and flats have been ruined, mostly in Belgrade, Nis, Cuprija, Aleksinac, Pristina, etc. We shall present the most tragic instances of the killings and plight of the innocent civilian population. Fifty-five passengers were killed and twenty-six injured in an international passenger train on the Belgrade-Thessaloniki line. More than four hundred civilians were killed by NATO bombs in Kosmet: in the centre of Pristina, in Djakovica, Prizren, Kosovo Polje, Urosevac, Kosovska Mitrovica, in refugee camps in Orahovac and Srbica, Vitina, etc.

Thirteen civilians were killed and twenty-five wounded in an attack on Kursumlija.

Twelve civilians were killed and forty wounded in the bombing of Aleksinac. Sixteen RTS workers were killed and seventeen wounded in the bombing of the headquarters of this biggest Radio and Television outlets in the FRY. Unfortunately, the final number of victims has not been established yet since more victims have remained buried in the rubble.

In Pancevo, Cacak, Vranje and Nis the number of casualties has been increasing each day.

KILLING OF CHILDREN

Children are the most vulnerable category of the population, innocent and defenceless which suffer in particular due to the barbaric bombing of NATO aircraft, which is illustrated by the following examples:

The killing of seven children in Srbica from cluster bombs; The killing of five children from the Kodza family in the village of Doganovici near Urosevac on 24 April 1999 as a result of the delayed effect of bombs (Edon, aged 3, Fisnik, aged 9, Osman, aged 13, Burim, aged 14

and Vajdet, aged 15. Six other children were also injured in the same incident, two of them were seriously wounded.

The killing of a three-year old Milica Rakic in the Belgrade suburb of Batajnica;

The killing of six children in the refugee centre in Djakovica and 19 children in the refugee column on the Prizren-Djakovica road;

The death of a child in Kosovo Polje; The killing of five years old girl Arta Lugic while her brothers Neron and Egzon and her sister Arijeta were seriously wounded in Lipljane;

The killing of nine children in Kursumlija; The killing of two children in Aleksinac, as well as other numerous examples.

Children are most often victims of the sprinkle cluster bombs with delayed effect. The death toll on children would have been even more tragic, had the missile struck the biggest Maternity Hospital in Belgrade (It exploded some thirty metres away from the Hospital).

KILLING AND PLIGHT OF REFUGEES

Particularly tragic is the fate of refugees, who convinced that they should not believe the propaganda ploys on the alleged "ethnic cleansing" decided to return to their homes. Legitimate authorities of the FRY encourage them every day to do so and guarantee their safety. On the occasion of a return of a large group of refugees, on 14 April, on the Djakovica-Prizren road, NATO aircraft killed 75 citizens of the FRY and wounded 111. The attack of NATO aircraft was systematically prepared and lasted for three hours. In this way, NATO has in the most brutal way "demonstrated" that the story of "humanitarian catastrophe" suits it only if it fits in the legitimate aggression on the FRY, as well as that innocent civilians are constantly taken advantage of for NATO interests in the Balkans.

In addition, NATO bombed several refugee camps in which Serbs expelled from Croatia and Bosnia and Herzegovina were accommodated (Djakovica, Pristina, Kursumlija, etc). Several dozens of refugees were killed, mostly children and the frail, ruthlessly ending their tragedy which came about in the wake of the break-up of Yugoslavia.

BOMBING OF SURDULICA

The aggressors war planes bombed at noon, on 27 April 1999, the residential area of the town of Surdulica. On that occasion 16 citizens were killed (including 12 children), while several dozen were wounded out of which twenty persons remained in hospital for further medical treatment. Hundreds of houses were raised to the ground or damaged. Special teams are still clearing up the debris so that it is not possible at the moment to estimate the real proportions of this notorious crime.

ASSASSINATION ATTEMPT ON PRESIDENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA SLOBODAN MILOSEVIC

An assassination attempt on the President of the Federal Republic of Yugoslavia on 22 April 1999 represents an organised terrorist act without precedent in the history of modern Europe. This is not only a crime against a Head of a sovereign State, but primarily an attack on the democratically expressed will of a people and thus against the foundations of the democratic values of the civilisation. Although the residence of the President of the Federal Republic of Yugoslavia was targeted, this attack has also a symbolic meaning as if the targets had been the homes of all Yugoslav citizens. This crime has caused abhorrence and condemnation by international public. However, it is incomprehensible that the United Nations Security Council has remained silent and failed to condemn this terrorist act or the killings of civilians and children.

CRIME AGAINST THE FREEDOM OF SPEECH

The destruction of more than ten private radio and television stations, two dozen TV transmitters, as well as the bombing of the Radio and Television of Serbia building on 23 April 1999 represents the biggest aggression against freedom of thought and a disgrace to the civilization at the threshold of a third millennium. Transmitters at Iriski venac, Krmjaca, Mt Cer, Bukulja, Tomik, Crni vrh, Jasetrebac, Ovcara, Grmija and others were destroyed, so that the transmitter infrastructure at the entire territory of Serbia was severely damaged. Two times in six days the studios and transmitter located at the business centre "Usce" which housed TV stations: BK TV, Pink, Kosava and SOS Channel, as well as several other radio stations were bombed.

Transmitter of the TV station Palma was bombed and destroyed on 28 April 1999.

The satellite station "Yugoslavia" in the village of Prilike near Ivanjica was severely damaged.

BOMBING OF THE BUILDING OF THE RADIO AND TELEVISION OF SERBIA

The building was demolished taking a heavy toll during the bombing of the largest Radio and TV company in the Balkans with 7000 employees and the state-of-the-art infrastructure which was made available to hundreds of foreign correspondence. The aim of this crime, in which 16 RTS workers were killed and 19 wounded, was more than obvious: to suppress the right to a different opinion and its being publicly expressed with a view to pursuing further war-mongering manipulation with the world public. Clearly, the intention of NATO aggressors is to prevent the world public from learning the extensive scope of their crimes and to impose on the world their totalitarian and single-minded perception. Many newspapers in the world and renowned journalists have already raised their voice against the propaganda fabrications of the NATO aggressors.

For all champions of the freedom of speech and for all people committed to the right to freedom of expression, this destructive act represents the last warning alarm before NATO generals take control over the aggressors' media.

DESTRUCTION OF VITAL YUGOSLAV ECONOMIC FACILITIES

According to the assessment of experts from Western countries, the damage done to date by NATO air strikes is well in excess of one hundred billion US dollars. By the destruction of factories, business capacities and production facilities, more than half a million people have lost their jobs and over two million of them remained without any kind of income. Destroyed are the industrial complexes in Belgrade, Novi Sad, Kragujevac, Nis, Pancevo, Cacak, Kraljevo, Valjevo, Pristina, Vranje, Kursumlija, Krusevac, Kula, Gnjilane, Sremska Mitrovica and in other towns and cities. The petrochemical industry of the Federal Republic of Yugoslavia has been totally destroyed, as well as the largest Yugoslav factory of artificial fertilisers.

Private entrepreneurs are a particular target of NATO aggression and the most glaring example of it is the destruction of the "Usce" business centre in Novi Beograd which was hit on 21 and 27 April 1999. That was one of the biggest business centres in the Balkans, which housed more than a hundred newly established private firms in full business expansion, foreign representative offices, seven private Radio and TV stations and one of the most modern poli-clinics in the FRY. The building of this business centre is also one of the landmarks of modern Belgrade.

DESTRUCTION OF BRIDGES

On the false pretext of "neutralizing the military power of the Federal Republic of Yugoslavia", the NATO aggressor started systematic destruction of the major Yugoslav road and rail traffic routes. About 20 bridges have been totally demolished so far and a few dozen

of them have been damaged. Also, several dozen major and local roads, airports, railway tracks, railway stations, etc. have been destroyed. All ruined facilities were part of costly capital investments, into which the resources and the efforts of several generations of Yugoslav citizens were pooled. All the facilities are strategic part of the European traffic infrastructure, and some of them are of historical and cultural importance ("The Wailing Bridge" in Novi Sad, on which the Fascists killed several thousand Jews in the Second World War).

About 30 bridges have been destroyed including those at the strategic European E-75 corridor. By the destruction of the bridges on the Danube river the aggressors have blocked the entire river navigation at this traffic artery of the greatest importance for European economy and the shortest link between the Northern and Mediterranean sea (The Rhein-Mein-Danube route). Thus, the European shipping companies suffer each day the damage of over 20 million DM.

Examples: Sloboda Bridge, Wailing Bridge, Zezelj Bridge and the bridge in Beska (all in the city of Novi Sad), several bridges on the Ibar primary road and on the major railway lines.

ENVIRONMENTAL DISASTER

Concurrently with the humanitarian, NATO strikes have caused an environmental catastrophe which is endangering not only the Federal Republic of Yugoslavia, but also the neighbouring countries and the entire European continent. Ecology does not recognize boundaries. The NATO aggressor is thus teetering on the brink of another Chernobyl in the heart of Europe. The destruction of petrochemical installations, the warehouses storing semi-processed and finished products of the chemical industry have already caused significant adverse effects on the health of the population of the Federal Republic of Yugoslavia and the neighbouring countries. During some of the air strikes it was pure luck that an environmental catastrophe was not provoked spreading all over Europe. The aggressor's attacks did not spare even huge forests, tourist centres and the national parks on the mountains of Serbia (Kopaonik, Zlatibor, Divcibare, Tara, Prokletije, Sara, Fruska Gora). The ozone layer was depleted by the exhaust gases. The Black Sea, Aegean and the Adriatic basins, practically the entire Mediterranean, are threatened by environmental pollution.

Examples: Nitrogen factory in Pancevo, the oil refineries in Pancevo and Novi Sad, the chemical company "Prva iskra" in Baric and others.

HOSPITALS AND HEALTH INSTITUTIONS

The aggressors' bombings, calculated to provoke the greatest

possible confusion and panic among innocent people, have damaged many clinical and hospital centres, inflicting not only great material damage to property (destruction of buildings and expensive medical equipment), but also causing new health problems and intensifying psychological traumas among the sick people. The destruction of all the three bridges in Novi Sad totally cut off and left, without the supply of water, the largest Yugoslav centre for the treatment of cardiovascular diseases, to which several million people gravitate. The Maternity Hospital in Belgrade, and the biggest hospital in the Balkans (Military Medical Academy Hospital - VMA), and the Orthopaedic hospital of Banjica, the hospitals in Cuprija and Aleksinac, as well as the medical centres in Pristina and in many other towns were damaged.

DESTRUCTION OF PRE-SCHOOL INSTITUTIONS, SCHOOLS AND UNIVERSITIES

Since the outset of the aggression, NATO has put a stop to the education of close to one million pupils and students in Yugoslavia. Over three hundred facilities built for the education and upbringing of children and young people of all ages were destroyed. This will inevitably be reflected on the development and social integration of young people. Hard hit are university centre in Nis (Machine Engineering, Civil Engineering, Electronical, Technical, Law and Economics faculties), in Pristina (Agricultural and Machine Engineering faculty) and Novi Sad (Faculty of Philosophy).

DESTRUCTION OF WORLD CULTURAL HERITAGE ON THE SOIL OF THE FR OF YUGOSLAVIA

Kosovo and Metohija in particular, but also the entire territory of the FR of Yugoslavia, is a treasury of European culture and civilization since ancient times. By violating all international conventions on the protection of civilization and its heritage, and in the pursuit of the spirit of aggressive nihilism and new barbarity, more than 50 monasteries and churches have been severely damaged thus far, as well as a couple of dozen of other cultural and historic monuments, some under UNESCO protection. Severe damage was caused to the monastery of the Patriarchate of Pec (12th century), Zica (13th century), Decani and Gracanica (14th century, under UNSECO protection), medieval towns of Zvecan (13th century) and Smederevo (15th century), Petrovaradin fortress (18th century), seventeen monasteries on Fruska Gora (15-18th century) and many other priceless historical monuments. The bombs have even destroyed many cemeteries all across Yugoslavia.

USE OF PROHIBITED WEAPONS

In NATO attacks, the state-of-the-art weapons have been used, but also those prohibited under international conventions, such as cluster bombs and slow activating bombs. In a month-long attacks on civilian and other facilities in Serbia, NATO aircraft fired more than 3,500

missiles, including 60 containers with 14,400 cluster bombs. As many as 3,600 cluster bombs were used in the attacks against towns in Kosmet - Pristina, Urosevac, Djakovica, Prizren etc, and many other places and facilities in Serbia. Before the attacks, radio locators were dropped from the aircraft, found in the vicinity of many civilian and business facilities in Serbia.

CO-ORDINATION BETWEEN NATO AND TERRORISTS OF THE SO-CALLED "KLA"

While before the onset of the aggression Albanian terrorists counted on NATO aircraft as air support to their armed groups, now arming, equipping and transport of Albanians living in the USA and other western countries is under way, for actions in the FRY, with a view to making armed formations from them to serve as ground troops of the "Alliance". Albanian terrorists are being trained and armed in the camps in northern Albania - in Tropoje, Kukes and Bajram Curri (they are trained by British, US and Turkish commandos), and then illegally infiltrated into Kosovo and Metohija. Such activity, in direct violation of the resolutions of Security Council, has been particularly stepped up in April when concrete plans for ground invasion against the FRY started to be hatched. So far, several hundred terrorists have been transported from the USA to Albania. Plans are made to equip, arm and train for coordinated actions with NATO, around 6,000 Albanians. According to western sources, Albanian terrorists represent the main source of intelligence for NATO, of military character or those aimed at spreading propaganda against our country. At the moment it is difficult to perceive and evaluate all the humanitarian, economic, environmental, health and other consequences of the NATO criminal aggression against the FR of Yugoslavia. The greatest victim of the aggression is the entire Yugoslav people and its material and cultural resources. At the same time, the violation of the Charter of the United Nations, the NATO has created a precedent which may cast a shadow over the future of all peoples and sovereign States. The cause for concern is all the grater because, by combining pressure and promises, NATO is drawing an increasing number of countries into its aggression against the FR of Yugoslavia, which will have long-term negative consequences on the future relations and co-operation between all Southeast European countries. Attempts by NATO to justify its brutal aggression by an alleged care for the refugees may bring about an irreversible degradation of the United Nations and involve this highest international forum in the crime against a country which is one of its founding members.

NEXT

[Home | Encyclopedia | Facts&Figures | News]
Copyright © 1998, 1999 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu

War crime over Clinton's head

June 27, 1999

by Nevenka Jovovic

New York, June 27 - Over the head of the American president Bill Clinton hangs the accusation for war crimes committed in Yugoslavia, brutally aggressed by NATO and America under his leadership, when many people were killed.

Journalists presented clearly to Clinton, on Friday evening, the fact that he could face the accusation for the committed war crimes against civilians, as well as for the destruction done in Yugoslavia. At the press conference in White House, that was supposed to treat rational subjects, journalists' questions referred stubbornly to Kosovo, and expressed for the first time indirect accusations to the American president.

The clear tone of accusation was noticed the day after the conference by almost all American newspapers. "New York Times" concluded that the journalist asked President Clinton a "suggestive question that USA AND NATO WERE RESPONSIBLE FOR THE WAR CRIMES OF KILLING YUGOSLAV CIVILIANS AND THE DESTRUCTION OF THE POWER PLANTS AND WATER SUPPLIES".

CNN commentary concluded that President Clinton "expressed personal anger" while answering to questions related to Serbs. Such conclusions of American commentaries show in the barest manner the true face of the American leader. They show also that the journalists are aware that the NATO aggression was, in a bigger part, "Clinton's war", and that it was lead by the insane and pathological hatred of the super power boss against an entire people who didn't do anything wrong except wanting to live freely in its sovereign country.

Clinton refused, as it was expected, the accusation that he could respond, one day, for the crimes committed against Yugoslavia and its people. Without a blink, he told that NATO has not committed war crimes, but, as the American president tried to explain it hypocritically, prevented them.

Concerning the casualties among the civilians, Clinton showed this time how little human lives are worth for him. Answering the journalist who asked him a brave question about NATO war crimes, the White House chief tried to minimize the seriousness of the crime committed over Yugoslavia.

"I know that from your point of view, there were many civilian casualties", said Clinton. The journalists "have an impression" that NATO killed more civilians because this time they were informed.

the biggest religious freedom and tolerance towards the world.

That is the reason why Clinton projects Serbs as a people full of groundless hatred against Albanians, and credits them with a monstrous ethnic intolerance. He covers this way also the fact that the Washington proteges are ethnically and religiously exclusive and that is the reason for the several decades duration of the persecution of Serbs in Kosmet.

Clinton is worried about the "soul" of the Serbs and their "salvation". That is why he announced, at the press conference in the White House, that the religious leaders of "different religions, not only Muslim and orthodox", will work on the problem of "religious hatred" and the attempt of its cure on Kosmet. Is Clinton announcing the religious raid on Kosmet in which he could apply the already tested methods of instructing different missionary groups from USA, particularly evangelists who already crawled over China, Russia and elsewhere with a task to "enlighten" misguided peoples?

Finally, the "warning" that Clinton addressed to Serbs to "repent" sounded pathetically.

He says that he "believes" that what the Serbs did was "wrong" and they have to understand it, according to the American president. Clinton is known for his public repentance. According to him, it seems that any crime could be justified, even the killing of the people that he committed in Yugoslavia, if he admits that it was an alleged "mistake".

Clinton repented publicly in front of all his people for the sexual sins and immorality that almost threw him out of the White House. Many times after the shameful admittance that he lied in the sexual affairs, he said, without a point of morality fall feeling, that it was all right that he excused himself, and that now no one should condemn him for the faults he committed.

At the end of the White House conference, Clinton was asked: what does he think, how and by what will he be remembered in history?

"I still do not think about it, I will think about it when I leave, and now I'm still here", he answered quickly. Concerning the legacy that he will leave because the aggression on FRY, he said in one moment that he "believes" that the Americans will understand, as time goes by, that he was "right" to start the aggression on a sovereign people.

This very sentence is a kind of admittance. Clinton knows very well what he committed.

That dreadful fact about the killed civilians in the American aggression seems not only not to bother Clinton, but it seems as if he is proud of it.

He has the same shameful relationship when he speaks about the Albanian terrorist and their haramque in Kosmet. Instead of accusing the terrible crimes committed by terrorists on Kosmet with the presence of KFOR, Clinton even gives an alibi to the terrorists, and places himself this way directly, for a hundredth time, at the side of the criminals who kill innocent people, burn and destroy everything before them.

Referring to the savageness of Albanian hordes of the terrorist so-called "KLA", journalists asked Clinton: Is he worried because of such a behavior of the Kosovo Albanians and terrorists towards the Serbs?

"I am worried", answered laconically Clinton and tried immediately after to justify the terrorists, and told that it doesn't quite surprise him "considering what they (the Albanians) have survived".

Clinton confirmed this way his consistent politics of support and direct help to the Albanian terrorists, that he protected, stimulated and armed before and during the brutal aggression on FRY.

The White house chief spoke afterwards about "surprises" during the NATO aggression on FRY, and then quoted as the first thing that he didn't expect such an obstinacy of Serbs. Despite of the frequent claims of the administration that it is not true that NATO counted with a strong resistance and a successful defense that performed Yugoslavia with its army, Clinton practically admitted at the conference that he was very much surprised with the strong Serbian defense.

"New York Times" resumes such an evaluation in the commentary title "Clinton underestimated Serbs".

American president used, at the latest conference, an important effort to conceal the real cause of the Kosmet crisis, by offering his already known revisionist versions. In the same fundament of the crisis there is "the religious and ethnic hatred", lied Clinton.

Such a variation of representation of crisis should conceal the truth, should deceive the American public opinion not to see the secessionism and the brutal terrorism of the Albanian gangs.

It should conceal the truth that it is the external factor, USA in the first rang, and played a key part in the creation and support to Albanian terrorist for aims which are backed up by the American hegemonies.

The best way to conceal the truth is, according to Clinton, to explain

1-7-99

New York, June 30 (Tanjung) - The so-called "Clinton Doctrine", as certain American media labeled the precedent made by President Clinton by starting the brutal aggression on sovereign Yugoslavia, is clearly a deceit and farce, writes today the Washington Post.

The Washington journal openly points out that Clinton is using mere lies when trying to justify the aggression on a sovereign country.

Recently a journalist of the CNN TV network asked Clinton whether or not he would agree with the statement that, through the military intervention against Yugoslavia and the bombing, he had created the so-called "Clinton Doctrine". Seething with pride, Clinton agreed, says ironically the author of the Washington Post commentary Michael Kelly, Editor of the National Journal magazine.

What Clinton calls his Doctrine is practically a web of non-truths and false alibis for the aggression, says the commentator of the Washington Post. While analyzing Clinton's statements, he points out to his two main lies - that the intervention against Yugoslavia was allegedly an action of the "international community" and that the reason for it was the humanitarian protection of an ethnic group.

Judging from what Clinton has done in the Federal Republic of Yugoslavia, America could now, with the excuse of human rights, intervene within sovereign states, even where the USA has no interests whatsoever, says the author, reminding that the USA have made a dangerous precedent.

Kelly also points out that the USA do not want to intervene everywhere, but only where "the President decides".

The commentator of the American newspaper says that the worst lie of all is the demanding the support of the "world community".

"The war against the Serbs in Kosovo and Metohija was no decision of the community, but of great powers that chose and decided where to demonstrate their politics and moral", says the Washington Post.

These same powers placidly observed as three hundred thousand Serbs were being expelled, "expelled by Croats" from Croatia in 1995; now they observe with equal peace the attempts of the so-called KLA to expel two hundred thousand Serbs from Kosovo and Metohija, points out the author, who says that the whole of the "Clinton Doctrine" reveals itself to be a farce with the very crisis in Kosovo and Metohija.

Kosovo en het Internationaal Recht: de legaliteit van het gebruik van geweld

door drs. Gelijk Molier

Het navolgende artikel over de crisis in Kosovo is in de maand december geschreven. Ofschoon zich sindsdien enige belangrijke ontwikkelingen hebben voorgedaan is de situatie in Kosovo niet dermate veranderd dat dit om een herziening van het artikel vraagt. De principiële kwesties die in het artikel worden besproken, zoals de vraag onder welke omstandigheden het gebruik van geweld is toegestaan onder het internationaal recht en de vraag naar de inhoud van het zelfbeschikkingsrecht van volkeren, zijn onverminderd van toepassing op de huidige situatie. Auteur dezes beperkt zich dan ook tot een beknopte weergave van de belangrijkste ontwikkelingen die zich sinds de sluiting van het Milosevic-Holbrooke akkoord in oktober 1998 hebben voorgedaan.

De huidige situatie in Kosovo is vergelijkbaar is met die van voor de totstandkoming van het Milosevic-Holbrooke akkoord. De centrale vraag was toen of de NAVO kon dreigen met het gebruik van geweld en kon overgaan tot luchtbombardementen zonder dat de Veiligheidsraad hier middels een resolutie toestemming voor had verleend. Precies dezelfde kwestie vormt nu wederom het voorwerp van debat. Een groot deel van het onderhavige artikel is aan de beantwoording van deze vraag gewijd, te weten wanneer staten of

internationale organisaties onder het internationaal recht gerechtigd zijn om geweld te gebruiken teneinde een humanitaire catastrofe te voorkomen.

Inzake het conflict tussen de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ) en de provincie Kosovo spelen een aantal kwesties een belangrijke rol die een directe relatie hebben met het internationaal recht. De eerste vraag is of de crisis in Kosovo een interne aangelegenheid is, d.w.z. of de internationale gemeenschap naar internationaal recht zich niet met de situatie in Kosovo behoort in te laten. De tweede vraag is of de Kosovaren het recht hebben om zich af te scheiden van de FRJ, c.q. om een onafhankelijke staat te vormen. Hier staat de vraag naar het zelfbeschikkingsrecht van volken centraal. De derde kwestie heeft betrekking op de vraag of de internationale gemeenschap het recht heeft om in een intern conflict waarin op grove schaal fundamentele mensenrechten worden geschonden, of zelfs genocide wordt gepleegd, met geweld in te grijpen teneinde hier een einde aan te maken. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt tussen het gebruik van geweld door staten of intergouvernementele organisaties (IGO's) zonder mandaat van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VR) (in de doctrine veelal aangeduid met de term humanitaire interventie) en het gebruik van geweld door staten of IGO's met een mandaat van de VR (in dit stuk aangeduid met de term militaire dwangactie voor humanitaire doeleinden¹). Teneinde deze derde vraag adequaat te kunnen beantwoorden wordt tevens het systeem van collectieve veiligheid zoals dat is neergelegd in het VN-Handvest kort uiteengezet. Voordat wordt ingegaan op de juridische aspecten van de crisis in Kosovo volgt eerst een korte samenvatting van de huidige situatie met betrekking tot Kosovo.

De feiten

In juni 1998 schreef ik dat de crisis in Kosovo in de volgende punten kon worden samengevat en ofschoon zich sindsdien enkele belangrijke ontwikkelingen hebben voorgedaan, zijn de wezenlijke punten onveranderd gebleven². De Albanezen in Kosovo wensen zich af te scheiden van de FRJ en een onafhankelijke staat te vormen, het verkrijgen van een autonome status achten zij derhalve onvoldoende³.

Voor de Serviërs daarentegen is Kosovo heilig; zij zullen derhalve nooit instemmen met een onafhankelijk Kosovo, over een autonome status binnen de FRJ valt echter te onderhandelen. Milosevic beschouwt de crisis in Kosovo als een interne aangelegenheid en wijst iedere bemoeienis van de internationale gemeenschap af. Slechts toen de NAVO dreigde met luchtaanvallen was Milosevic bereid om zijn standpunt enigszins bij te stellen. Het akkoord dat in oktober tussen de Amerikaanse onderhandelaar Holbrooke en president Milosevic werd gesloten voorziet in het zenden van 2000 zogenaamde 'verificateurs' van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), een mooi woord voor waarnemers die moeten toezien op de naleving van de met Milosevic gemaakte afspraken door zowel de Serviërs als de Albanezen (UCK)⁴. Het zenden van de waarnemers op het grondgebied van de FRJ maakt echter geen inbreuk op de soevereiniteit van de FRJ aangezien de waarnemers met toestemming van de FRJ gestationeerd worden. Daarnaast hebben internationale hulporganisaties inmiddels eveneens toestemming gekregen om de hulpverlening in Kosovo te hervatten. De internationale gemeenschap bemoeit zich met andere woorden actief met het conflict in Kosovo. Dit doet echter niets af aan het feit dat Milosevic en vele Serviërs met hem van mening zijn dat de kwestie Kosovo een interne aangelegenheid is.

De internationale gemeenschap, in de vorm van de VN, heeft de wijze waarop de Serviërs de Kosovaren behandelen altijd sterk veroordeeld, maar stelt zich op het standpunt dat

OVSE-verificatiemissie

De OVSE-verificatiemissie die als gevolg van het Milosevic-Holbrooke akkoord werd ingesteld kon en kan op geen enkele wijze voorkomen dat er gevechten plaatsvinden tussen de Serviërs en het Albanese Bevrijdingsleger UCK. Er vonden en vinden voortdurend provocaties en gewelddadigheden plaats van zowel de kant van de Serviërs als van de kant van het UCK. Beide partijen blijken zich in de praktijk niets of heel weinig van de OVSE-waarnemers aan te trekken. Een dieptepunt werd bereikt toen in het plaatsje Racak 45 Albanezen door naar verluidt de Serviërs werden vermoord. Deze slachting alsmede de commotie die ontstond toen het hoofd van de OVSE-verificatiemissie William Walker van de Serviërs te horen kreeg dat hij Kosovo binnen één dag moest verlaten nadat hij de Serviërs voor de slachting verantwoordelijk had gesteld, in combinatie met de weigering van de Joegoslavische autoriteiten om Louise Arbour de hoofdaanklaagster van het Joegoslavië-Tribunaal toestemming te verlenen voor een onafhankelijk onderzoek naar de ware toedracht van de slachting, leidde ertoe dat de internationale gemeenschap bij monde van de NAVO en de Internationale Contactgroep zich wederom actief met de situatie in Kosovo is gaan bemoeien.

De Internationale Contactgroep heeft het initiatief genomen voor een vredesconferentie in het Franse plaatsje Rambouillet met als doel tot een akkoord te komen over een autonome status voor Kosovo. Tegelijkertijd hebben de lidstaten van de NAVO hun voorzitter, de Spanjaard Solana, een volmacht gegeven om met militaire middelen de strijdende partijen naar de onderhandelingstafel te dwingen. Het grote verschil met het NAVO-ultimatum dat leidde tot het Milosevic-Holbrooke akkoord is dat de Albanezen nu wel bij de onderhandelingen betrokken worden. Dit betekent echter ook dat het ultimatum evenzeer geldt voor het UCK, zodat de NAVO in theorie ook het UCK kan gaan bombarderen wanneer het niet aan de onderhandelingstafel verschijnt. Tenslotte lijkt zich binnen de internationale gemeenschap consensus af te tekenen over de noodzaak van het zenden van grondtroepen om de vrede in Kosovo te handhaven wanneer de onderhandelingen eenmaal tot een vredesakkoord hebben geleid. Bij het ter perse gaan van dit nummer waren de onderhandelingen in Rambouillet nog niet afgerond.

een onafhankelijke status voor Kosovo niet aan de orde is⁵. Ofschoon de internationale gemeenschap sancties heeft afgekondigd tegen het regime van Milosevic en gedreigd heeft met het gebruik van geweld (waarvan de NAVO-vluchten het meest concrete voorbeeld waren) lijkt zij toch haar kaarten te zetten op een diplomatieke oplossing van het conflict.

Ofschoon een militair ingrijpen tegen het regime van Milosevic op dit moment niet aan de orde is, ben ik van mening dat ingeval Milosevic wederom overgaat tot etnische zuiveringen en een politiek van genocide, er binnen het internationaal recht aanknopingspunten gevonden kunnen worden voor een militair ingrijpen door de internationale gemeenschap ter bescherming van de Kosovaren.

Antwoord op drie juridische vragen

De eerste en belangrijkste vraag die beantwoord dient te worden is of de crisis in Kosovo volkenrechtelijk gezien een interne of binnenlandse aangelegenheid is. Immers, indien dat het geval is dienen de overige staten zich hier niet mee in te laten. Hier stuiten we op het non-interventie beginsel of interventieverbod dat een noodzakelijk uitvloeisel is van de soevereiniteit van de staat en een fundamenteel beginsel van het internationaal recht: het is staten verboden zich in te laten met elkaars binnenlandse aangelegenheden.

Ook voor de VN geldt dit zogenaamde non-interventie beginsel⁶. Het Handvest van de VN kent echter één uitzondering op het interventie-verbod. Wanneer de Veiligheidsraad van de VN een bepaalde situatie ten minste aanmerkt als een bedreiging van de internationale vrede en overgaat tot het nemen van niet-militaire of militaire dwangmaatregelen dan is het non-interventie beginsel niet van toepassing⁷. Er kan een aantal argumenten worden aangedragen voor de stelling dat de situatie in Kosovo naar internationaal recht niet als een interne aangelegenheid kan worden aangemerkt.

Schending van fundamentele mensenrechten

Allereerst de schending van de fundamentele mensenrechten van de Kosovaren door de Serviërs en in mindere mate vice versa. De ontwikkeling van mensenrechten binnen het internationaal recht heeft ertoe geleid dat een staat die de meest fundamentele mensenrechten van zijn onderdanen schendt de bemoeienis van de statengemeenschap niet kan afweren door te stellen dat de wijze waarop hij zijn onderdanen behandelt een interne aangelegenheid is⁸. Afgezien van de vraag of een staat partij is bij bepaalde mensenrechtenverdragen rust op iedere staat inmiddels de internationale verplichting om de fundamentele mensenrechten van de op zijn territoir woonachtige bevolking te respecteren⁹. De vraag welke mensenrechten voor het predikaat fundamenteel in aanmerking komen is niet onomstreden. In ieder geval kunnen hier toe gerekend worden het recht op leven, het verbod van marteling en onmenselijke behandeling, het verbod van rassendiscriminatie en het verbod van slavernij¹⁰. Welnu, het is duidelijk dat de acties van de Servische oproerpolitie in strijd waren met de meest fundamentele mensenrechten van de Kosovaren, in het bijzonder het recht op leven en het verbod van marteling. Het gevolg is dat de internationale gemeenschap reeds op die grond bevoegd is zich met het conflict in Kosovo in te laten.

Het verbod van genocide

De tweede mogelijkheid die het internationaal recht staten en internationale organisaties biedt om op te treden tegen de FRJ is te vinden in het 'Genocide Verdrag'¹¹. Wanneer er sprake is van genocide in de zin van het verdrag kan een staat evenmin stellen dat het hier een interne aangelegenheid betreft waar andere staten zich niet mee mogen inlaten. Dit roept de vraag op wanneer er sprake is van genocide. Voor de vaststelling van genocide is het niet van belang hoeveel slachtoffers er zijn gevallen. Formeel juridisch gezien hoeft er zelfs geen enkel persoon te zijn omgebracht om te kunnen spreken van genocide in de zin van het 'Genocide Ver-

drag'. In Art.III van het 'Genocide Verdrag' staat dat er sprake is van genocide wanneer bepaalde handelingen worden gepleegd met *als doel een nationale, etnische, raciale of religieuze groep doelbewust, geheel dan wel gedeeltelijk te vernietigen*. Behalve het doden van leden van die groep kunnen hiertoe o.a. gerekend worden: *het veroorzaken van ernstige lichamelijke en geestelijke verminkingen en het opzettelijk veroorzaken van levensomstandigheden die de fysieke vernietiging van de groep tot doel hebben*.

De wijze waarop de Servische oproerpolitie en het leger in de periode voor de totstandkoming van het akkoord tekeer zijn gegaan, wijst op een doelbewuste politiek van uitroeiing van een bepaalde etnische groep. Door zware bombardementen uit te voeren op de huizen van onschuldige burgers maakten de Serviërs duidelijk dat het hen niet te doen was om het aanpakken van de terroristen (UCK) maar om het creëren van omstandigheden die de vernietiging van de Albanezen tot doel hadden. Het gevolg van de zware beschietingen is immers dat er op dit moment nog tienduizenden Albanese vluchtelingen zijn die zich schuilhouden in de bergen en de bossen en die niet kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften¹². Zonder ingrijpen van de internationale gemeenschap en zonder hulp van internationale hulporganisaties, waren deze mensen met de winter in aantocht zeker omgekomen van de honger en de kou. In die zin was er, ofschoon er bij de gevechten in Kosovo tot nu toe slechts 1500 doden zijn gevallen, sprake van een (passieve) genocide. Helemaal wanneer in aanmerking wordt genomen dat Milosevic aanvankelijk weigerde om hulpverleningsorganisaties tot het gebied toe te laten.

Het verbod van genocide heeft zich binnen het internationaal recht ontwikkeld tot een norm van *ius cogens* (dwingend recht) hetgeen betekent dat ongeacht of een staat partij is bij het 'Genocide Verdrag' het onder alle omstandigheden verboden is een inbreuk op het verbod van genocide te maken¹³. Wanneer een staat zich toch schuldig maakt aan genocide hebben staten het recht om maat-

regelen tegen die staat te nemen. Voor zover de FRJ zich schuldig heeft gemaakt aan een politiek van genocide, en ik ben van mening dat dit tot het moment van de sluiting van het Holbrooke-Milosevic akkoord het geval was, was er geen sprake van een interne aangelegenheid en kon de internationale gemeenschap reeds op die grond maatregelen tegen de FRJ nemen.

Schending van het zelfbeschikkingsrecht van de Kosovaren

De derde reden dat de situatie in Kosovo niet langer als een interne aangelegenheid kan worden aangemerkt is gelegen in de schending van het zelfbeschikkingsrecht van de Kosovaren door de Serviërs. Ofschoon het zelfbeschikkingsrecht ook wel tot de categorie mensenrechten wordt gerekend vereist het toch een afzonderlijke bespreking. Bij mensenrechten gaat het om rechten die individuen toekomen. Bij het zelfbeschikkingsrecht daarentegen is er sprake van een recht van een collectiviteit, het gaat om rechten die toekomen aan een groep als zodanig. Dit kan een volk of een minderheid zijn¹⁴. Overigens zijn de criteria om vast te stellen wanneer sprake is van een volk en wanneer sprake is van een minderheid onduidelijk¹⁵. Daarnaast zijn de meningen verdeeld over de inhoud van het concept van zelfbeschikking. Zelfbeschikking lijkt een soort toverformule te zijn waar te pas en te onpas door ieder volk of iedere minderheid die zich onderdrukt en bedreigd voelt door een meerderheid een beroep op wordt gedaan¹⁶. Wat wordt onder het internationaal recht nu onder het recht van zelfbeschikking verstaan? Allereerst dient opgemerkt te worden dat het zelfbeschikkingsrecht niet hetzelfde is als het recht op onafhankelijkheid, op afscheiding derhalve¹⁷. Resolutie 2625 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) - waarin de belangrijkste beginselen van het internationaal recht opgesomd worden en waarvan de inhoud geacht wordt deel uit te maken van het internationaal gewoonterecht - omschrijft zelfbeschikking als het recht van ieder volk om zijn eigen politieke status vast te stellen en om zijn economische, sociale en culturele

ontwikkeling te bepalen¹⁸. Ervan uitgaande dat de Albanezen in Kosovo als een volk beschouwd kunnen worden, schenden de Serviërs het zelfbeschikkingsrecht van de Albanezen, daar zij de Albanezen structureel het recht op een eigen taal, op eigen onderwijs en op een eigen cultuur onthouden, alsmede alle Albanezen die werkzaam waren bij de overheid hebben ontslagen. Dit betekent dat de internationale gemeenschap op deze grond eveneens gerechtigd is zich met het conflict te bemoeien.

Ofschoon zelfbeschikking als algemeen beginsel van internationaal recht in de betekenis van *'the right of all peoples to govern themselves'*¹⁹ weinig omstreden is, bestaat er verdeeldheid over de vraag op welke wijze dit beginsel geïmplementeerd kan worden. Resolutie 2625 noemt verschillende manieren waarop het recht van zelfbeschikking gestalte kan krijgen: integratie in een andere staat, associatie met een staat, onafhankelijkheid of enige andere politieke status die in vrijheid door het volk in kwestie wordt bepaald. Weliswaar noemt Resolutie 2625 expliciet onafhankelijkheid als een wijze waarop invulling kan worden gegeven aan het zelfbeschikkingsrecht, dit neemt niet weg dat het internationaal recht slechts in twee situaties een recht op onafhankelijkheid heeft erkend. De eerste situatie is niet langer relevant en had betrekking op de (voormalige) koloniën. De volken die leefden in staten die als koloniën werden beschouwd hadden het recht om zich af te scheiden van het moederland en een onafhankelijke staat te vormen.

De tweede situatie heeft betrekking op volken die onderworpen zijn aan vreemde overheersing en uitbuiting. Het betreft hier grondgebied dat na 1945 met geweld is veroverd, bezet of geannexeerd. Hierbij dient specifiek gedacht te worden aan Israël dat in de oorlog van 1967 de Golanhoogte, de Sinai, Gaza en de Westelijke Jordaanoever middels het gebruik van geweld bezette. De Palestijnen die in een deel van deze gebieden wonen kunnen beschouwd worden als een volk dat het recht heeft op een onafhankelijke staat.

Een ander voorbeeld van een volk levend onder vreemde overheersing zijn de Timorezen in Oost-Timor dat in 1975 door Indonesië werd bezet en in 1976 in Indonesië werd geïntegreerd.

Tenslotte wordt vaak als derde voorbeeld genoemd volkeren die leven onder een racistisch minderheidsregime dat een meerderheid (van een ander ras) onderdrukt. Hierbij ging het om de situaties in Zuid-Rhodesië in jaren zestig en zeventig en Zuid-Afrika tot begin jaren negentig. Ian Smith riep in 1966 eenzijdig het blanke minderheidsregime Zuid-Rhodesië uit. En in Zuid-Afrika bestond tot begin jaren negentig de zogenaamde apartheidspolitiek, waarbij de zwarte bevolking werd uitgesloten van stemrecht en als tweederangs burgers werd behandeld. Het punt is dat in deze situaties niet de kwestie van de onafhankelijkheid een rol speelde, maar het recht op deelname aan het bestuur, c.q. op stemrecht voor de zwarte bevolking. Het ging hier derhalve om wat in de doctrine wel wordt aangeduid met het recht van interne zelfbeschikking door een zwarte meerderheid²⁰.

Cassese meent echter dat uit Resolutie 2625 eveneens een recht op afscheiding afgeleid kan worden wanneer een bepaalde raciale of religieuze groep systematisch het recht op participatie wordt onthouden, grove en systematische schendingen van fundamentele mensenrechten plaatsvinden en er geen enkele uitzicht is op het bereiken van een vreedzame oplossing binnen het bestaande statelijke verband²¹.

In alle overige situaties hebben volkeren naar internationaal recht niet het recht om zich af te scheiden teneinde een onafhankelijke staat te vormen. De internationale gemeenschap is bang voor het zogenaamde 'domino-steen effect'. Wanneer eenmaal één volk zich afscheidt en een onafhankelijke staat vormt, zullen er vele volgen hetgeen een volledige versnippering van het statensysteem tot gevolg heeft. Bovendien kunnen binnen die nieuw gevormde staten wederom volken leven die een minderheid vormen en zich

bedreigd voelen door een meerderheid, om op hun beurt eveneens naar onafhankelijkheid te streven. Kortom, het standpunt van de internationale gemeenschap dat de onafhankelijkheid van Kosovo ongewenst is, maar dat een vergaande vorm van autonomie noodzakelijk is, is naar internationaal recht juist²².

Politiek gezien is het echter de vraag of de Kosovaren ooit nog op normale wijze met de Serviërs in de FRJ kunnen samenleven. De uitbarstingen van geweld van de afgelopen maanden lijken te diepe wonden te hebben geslagen.

Een geheel andere vraag is of een volk het recht heeft geweld te gebruiken wanneer de staat binnen wiens grondgebied het woont de uitoefening van dit zelfbeschikkingsrecht met geweld onderdrukt. Hierover zijn de meningen minder verdeeld. Uit dezelfde Resolutie 2625 kan afgeleid worden dat volken het recht hebben om geweld te gebruiken tegen de staat, c.q. de regering die op gewelddadige wijze hun zelfbeschikkingsrecht schendt²³. Dit zou als een soort recht op revolutie gezien kunnen worden. Bovendien is een dergelijk recht op gewapend verzet niet in strijd met het geweldverbod, aangezien dat slechts betrekking heeft op het gebruik van geweld in de internationale relaties, tussen soevereine staten derhalve. Omgekeerd daarentegen is het gebruik van geweld door een staat met als doel het recht van zelfbeschikking te onderdrukken expliciet verboden onder het internationaal recht, alsmede (gewapende) hulp van derde-staten aan die staat²⁴.

Hoe zit het nu wanneer derde staten een volk wiens zelfbeschikkingsrecht op gewelddadige wijze wordt geschonden gewapenderhand te hulp komen. Met andere woorden is de internationale gemeenschap gerechtigd de Kosovaren militair te ondersteunen in hun strijd tegen de onderdrukking van hun recht op zelfbeschikking? Voordat de vraag naar de toelaatbaarheid van het gebruik van geweld ter bescherming van mensenrechten in algemene zin wordt beantwoord, kan hier alvast opgemerkt worden dat geweldgebruik door

derde staten ter ondersteuning van een volk dat op gewelddadige wijze wordt belet om zijn zelfbeschikkingsrecht uit te oefenen niet is toegestaan onder het internationaal recht. Ofschoon Resolutie 2625 stelt dat *'in their actions against, and resistance to, such forcible action in pursue of their right of self-determination, such peoples are entitled to seek and to receive support ...'*²⁵ wordt hier geen militaire steun onder verstaan. Volgens Schwebel houdt deze formule in dat een derde staat of een beweging het recht heeft morele, politieke en humanitaire assistentie te verlenen aan een volk dat strijd voor zelfbeschikking, maar een vreemde staat of een beweging is niet bevoegd militair in die strijd te interveniëren, of wapens en logistieke ondersteuning te verschaffen ter ondersteuning van de gewapende rebellie²⁶. Dit neemt niet weg dat zowel binnen de doctrine als binnen de statengemeenschap geen overeenstemming bestaat over deze kwestie²⁷.

Het antwoord op de juridische vragen samenvattend kan worden opgemerkt dat het internationaal recht de internationale gemeenschap drie aanknopingspunten biedt om zich met de kwestie Kosovo in te laten: de schending van mensenrechten, een politiek van genocide en de onthouding van het interne zelfbeschikkingsrecht aan de Albanezen. De kwestie Kosovo is derhalve naar internationaal recht geen interne aangelegenheid en de internationale gemeenschap is gerechtigd maatregelen tegen de FRJ te nemen. Hierbij valt te denken aan een economische boycot, een wapenembargo, het uitoefenen van diplomatieke druk of het verbreken van de diplomatieke betrekkingen (een middel dat inzake het oplossen van de crisis in Kosovo niet het meest geëigende lijkt te zijn), het bevriezen van (eventuele) financiële tegoe-den van de FRJ en in meer algemene zin alle soorten van niet-gewapende represailles²⁸.

Het gebruik van geweld ter bescherming van fundamentele mensenrechten

Het antwoord op de vraag of de internationale gemeenschap geweld mag gebruiken

tegen de Serviërs van de FRJ ter bescherming van de Kosovaren is echter een stuk gecompliceerder.

Allereerst dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen het gebruik van geweld waartoe de VNVR een machtiging heeft verleend en geweldgebruik zonder een dergelijke machtiging. Bovendien dient voor een goed begrip eerst iets gezegd te worden over het systeem van collectieve veiligheid zoals dat is neergelegd in het Handvest.

Het systeem van collectieve veiligheid

Het systeem van collectieve veiligheid berust op drie pijlers. De eerste pijler is het geweldverbod van Art.2, lid 4 van het VN-Handvest. In deze bepaling staat dat het staten verboden is geweld te gebruiken of te dreigen met geweld in hun onderlinge betrekkingen. Op dit interstatelijke geweldverbod laat het Handvest slechts één uitzondering toe en dat is het recht van zelfverdediging dat is neergelegd in Art. 51 van het VN-Handvest. Het recht van zelfverdediging is echter slechts van toepassing nadat er een gewapende aanval heeft plaatsgevonden van een staat tegen een andere staat. Staten die zelf niet worden aangevallen maar een verbond zijn aangegaan met de aangevallen staat, al dan niet vooraf of achteraf, hebben uit hoofde van een collectief recht van zelfverdediging eveneens het recht om geweld tegen de agressor-staat te gebruiken²⁹.

Een beroep op een recht van collectieve zelfverdediging inzake de crisis in Kosovo gaat niet op, aangezien Kosovo geen onafhankelijke staat is. Er is derhalve geen sprake van een gewapende aanval tegen een staat; het gaat om binnenstatelijk geweldgebruik waarop het recht van zelfverdediging niet van toepassing is. De suggestie van oud-minister van Defensie Van Eekelen dat de internationale gemeenschap ertoe moet overgaan om Kosovo als soevereine staat te erkennen, zodat de overige staten van de internationale gemeenschap - wanneer zij hiertoe bereid zijn - krachtens het recht van collectieve zelfverdediging geweld tegen de FRJ kunnen gebruiken, is naar internationaal recht

onjuist³⁰. Een bepaalde entiteit kan volkenrechtelijk slechts als staat worden erkend wanneer aan de drie voorwaarden die het internationaal recht hieraan verbindt wordt voldaan. Allereerst dient er sprake te zijn van een territorium, vervolgens van een bevolking die op dat territorium woonachtig is en tenslotte van een regering die daadwerkelijk en effectief gezag over de op dat grondgebied woonachtige bevolking uitoefent³¹. Inzake de crisis in Kosovo wordt niet aan het derde criterium voldaan.

De tweede pijler betreft de verplichting voor staten om hun geschillen op vreedzame wijze op te lossen.

De derde pijler is de centralisering van de handhaving van de internationale vrede en veiligheid bij één specifiek daartoe in het leven geroepen orgaan, te weten de VR. Wanneer staten in individueel verband hun recht om geweld te gebruiken hebben opgegeven dient hier iets tegenover te staan. Vandaar dat aan de VR de bevoegdheid is toegekend om in situaties die door hem als een bedreiging van de vrede, een inbreuk op de vrede of een daad van agressie worden aangemerkt³², niet-militaire of militaire dwangmaatregelen te nemen tegen een bepaalde staat³³. Het probleem is echter dat de vijf permanente leden van de VR een veto-recht hebben inzake de inhoudelijke besluiten die de VR neemt³⁴. Aangezien besluiten op het gebied van de internationale vrede en veiligheid inhoudelijke besluiten zijn, kunnen zij derhalve ieder besluit omtrent de toepassing van geweld blokkeren. Gedurende de Koude Oorlog was dit ook vrijwel altijd het geval.

Het post Koude Oorlog tijdperk laat echter twee opmerkelijke ontwikkelingen zien. Allereerst is de VR een veel actievere rol gaan spelen bij de handhaving van de internationale vrede en veiligheid. Ten tweede is de VR ertoe overgegaan om op zichzelf interne conflicten aan te merken als een bedreiging van de internationale vrede en veiligheid. Het is met name deze laatste ontwikkeling die met het oog op de crisis in Kosovo nader belicht dient te worden.

Het functioneren van het systeem van collectieve veiligheid in het post Koude Oorlog tijdperk

Sinds het einde van de Koude Oorlog is de VR er verschillende malen toe overgegaan om een bepaald binnenstatelijk conflict als een bedreiging van de internationale vrede aan te merken en de lidstaten te machtigen tot het gebruik van geweld. Zo werd de situatie in Noord-Irak waar zich als gevolg van de wrede onderdrukking door Saddam Hoessein enorme aantallen Koerdische vluchtelingen bevonden door de VR als een bedreiging van de vrede aangemerkt²⁵. Hetzelfde gold voor de situatie in Somalië in 1992. De omvang van de menselijke tragedie veroorzaakt door een intern conflict waarbij het internationale hulporganisaties onmogelijk werd gemaakt om hulp te verlenen aan de in nood verkerende burgerbevolking vormde voor de VR voldoende reden om te spreken van een bedreiging van de vrede²⁶. De situatie die als gevolg van de door de Hutu's gepleegde genocide op de Tutsi's in Rwanda ontstaan was, werd eveneens door de VR als een bedreiging van de internationale vrede aangemerkt²⁷. Niet de genocide als zodanig maar de ernst van de humanitaire crisis die hiervan het gevolg was vormde een bedreiging voor de vrede en veiligheid in de regio²⁸. Nadat de democratische gekozen president van Haïti Aristide bij een militaire coup werd afgezet en plaats moest maken voor een dictatoriaal militair regime werd deze op zichzelf interne crisis eveneens door de VR als een bedreiging van de vrede aangemerkt²⁹. Tenslotte nam de VR tijdens de burgeroorlog in voormalig Joegoslavië talrijke resoluties aan, in het bijzonder met betrekking tot Bosnië, waarin de situatie als een bedreiging van de vrede werd aangemerkt³⁰.

Een bestudering van deze interne crises leert dat de VR een op zichzelf intern conflict waarin op grove en systematische wijze fundamentele mensenrechten van onschuldige burgers geschonden worden en waarin het gevaar bestaat van grote grensoverschrijdende vluchtelingenstromen als een bedreiging van de internationale vrede en veiligheid aan-

merkt. Afgezien van Resolutie 688 inzake de Koerden, slaagde de VR in al de genoemde voorbeelden er eveneens in om tot overeenstemming te komen inzake het gebruik van geweld en verleende lidstaten of regionale organisaties een machtiging tot het gebruik van militair geweld³¹.

Dit betekent dat staten of IGO's geweld tegen de Serviërs van de FRJ kunnen gebruiken wanneer de VR allereerst de situatie in Kosovo als een bedreiging van de vrede aanmerkt en vervolgens een expliciete machtiging verleent tot het nemen van militaire maatregelen. Bezien we genoemde situaties in het licht van de situatie in Kosovo dan lijken alle elementen aanwezig om de situatie in Kosovo als een bedreiging van de internationale vrede en veiligheid aan te merken. Er werden en worden op grove en systematische wijze de meest fundamentele mensenrechten van de Kosovaren geschonden. Daarnaast zijn er tienduizenden vluchtelingen waarvan een deel naar nabijgelegen landen als Albanië, Italië, Bosnië-Herzegovina en Macedonië tracht te vluchten. Bovendien leidt de situatie in Kosovo in de FRJ tot grote spanningen met Albanië en Macedonië. Albanië heeft te kennen gegeven dat het etnische zuiveringen en genocide op zijn Albanese broeders niet zal tolereren en bereid is om de Kosovaren gewapenderhand te ondersteunen wanneer de internationale gemeenschap nalaat om actie te ondernemen. Macedonië heeft een Albanese minderheid die zich het lot van de Kosovaren zeer aantrekt. Kortom, de situatie in Kosovo vormt niet alleen een bedreiging van de vrede in de FRJ, maar voor de (internationale) vrede in de regio. Hoe is de VR in de praktijk met de crisis in Kosovo omgegaan? Om deze vraag te beantwoorden dienen de resoluties van VR inzake het conflict in Kosovo onder de loep genomen te worden.

Resoluties van de Veiligheidsraad inzake de crisis in Kosovo

In deze paragraaf worden de resoluties die de VR tot noch toe heeft aangenomen met betrekking tot de situatie in Kosovo besproken. Het betreft hier Resolutie 1160 van 31 maart 1998, Resolutie 1199 van 23 september

1998 en Resolutie 1203 van 24 oktober 1998. Ofschoon de VR in Resolutie 1160 onder druk van Rusland en China de crisis in Kosovo (nog) niet als een bedreiging van de internationale vrede aanmerkte, wordt in Resolutie 1199 1998 de zich verslechterende situatie in Kosovo als een bedreiging van de vrede en veiligheid van de regio aangemerkt⁴². Evenals in Resolutie 1160 eist de VR in resolutie 1199 dat de speciale politie-eenheden en veiligheidstroepen hun aanslagen op Albanese burgers beëindigen en zich terugtrekken. De acties van het UCK worden echter eveneens veroordeeld door de VR. De VR stelt zich derhalve neutraal op. Dit blijkt ook uit het feit dat het wapenembargo dat reeds in Resolutie 1160 was ingesteld zowel betrekking heeft op de Serviërs (FRJ) als op de Albanen (UCK)⁴³. Daarnaast dienen de onderhandelingen tussen de FRJ en de Albanese leiders weer opgevat te worden en dient er een politieke oplossing voor het conflict gevonden te worden. De VR benadrukt dat Kosovo deel uitmaakt van de FRJ en dat de territoriale integriteit van de FRJ niet ter discussie staat, m.a.w. de VR erkent geen recht op onafhankelijkheid voor Kosovo. Anderzijds dient de Albanen wel een verhoogde autonome status en betekenisvol zelfbestuur gegarandeerd te worden. Tenslotte dienen internationale hulporganisaties te worden toegelaten tot het gebied, alsmede missies van de OVSE en de UNHCR. Noch Resolutie 1160, noch Resolutie 1199 machtigen echter individuele lidstaten of de NAVO tot het gebruik van geweld.

Wanneer Milosevic op geen enkele wijze aan de in de resoluties neergelegde verplichtingen voldoet, de wredeheden zelfs alleen maar toenemen en de situatie dreigt te escaleren, dreigt de NAVO met luchtbombardementen. Tegelijkertijd slaagt de Amerikaanse speciale onderhandelaar R. Holbrooke erin op 13 oktober 1998 een akkoord met president Milosevic te sluiten⁴⁴. Hierin wordt Milosevic een ultimatum gesteld. Wanneer hij binnen een bepaalde datum niet een deel van zijn speciale politie-eenheden heeft teruggetrokken zal de NAVO overgaan tot het bombarderen van de Servische militaire

infrastructuur. Bovendien voorziet dit akkoord in het sturen van 2000 zogenaamde verificateurs, een verificatie-missie onder leiding van de OVSE die tot taak heeft te verifiëren of de in het akkoord gesloten verplichtingen worden nageleefd. Milosevic bindt uiteindelijk in en op de allerlaatste dag voor het verstrijken van het ultimatum heeft hij een dermate groot deel van zijn troepen teruggetrokken dat de NAVO van mening is dat aan de voorwaarden wordt voldaan. Juridisch gezien betrof het hier echter een illegaal dreigen met geweld, aangezien noch resolutie 1160 noch 1199 een machtiging tot het gebruik van geweld verleenden.

In Resolutie 1203 wordt de als gevolg van de 'kanonneerboot-diplomatie' van Holbrooke gesloten overeenkomst tussen de minister van buitenlandse zaken van de FRJ en de voorzitter van de OVSE door de VR expliciet erkend⁴⁵. Bovendien bevestigt de VR in deze resolutie het tussen het hoofd van de strijdkrachten van de FRJ en de opperbevelhebber van de NAVO gesloten akkoord waarbij de FRJ de NAVO toestemming verleent voor het houden van lucht-inspectie vluchten die er op moeten toezien of de FRJ zijn verplichtingen naleeft⁴⁶. Het opmerkelijke van Resolutie 1203 is gelegen in het feit dat de VR hierin achteraf zijn goedkeuring verleent aan overeenkomsten die onder een illegale dreiging van geweld tot stand zijn gekomen. Tevens wordt in deze Resolutie wederom herhaald wat in Resolutie 1160 reeds werd geëist, te weten een vreedzame oplossing van het geschil inclusief een verhoogde status voor Kosovo, een substantieel grotere vorm van autonomie en betekenisvol zelfbestuur⁴⁷.

Daarnaast wordt gezegd dat de situatie in Kosovo nog altijd een bedreiging van de internationale vrede en veiligheid vormt en dat de VR optreedt onder Hoofdstuk VII van het Handvest, hetgeen betekent dat het nemen van niet-militaire en militaire dwangmaatregelen mogelijk wordt. Resolutie 1203 bevat echter evenmin een machtiging aan de lidstaten of de NAVO tot het gebruik van geweld⁴⁸. Hier geldt wederom dat de Russen en de Chinezen, uit angst voor het scheppen

van een precedent tevoren kenbaar maakten een dergelijke resolutie niet te zullen steunen. De Amerikanen, Engelsen en de voorzitter van de NAVO de Spanjaard Solana bleven echter bij hun standpunt dat de NAVO ook zonder mandaat van de VR bevoegd was tot militaire acties. De Russen en Chinezen stelden echter dat een militair optreden van de NAVO in strijd zou zijn met de resoluties van de VR en een grove inbreuk op de internationale rechtsorde zou vormen. Ondertussen is het niet ondenkbaar dat de situatie wederom escaleert, zodat de vraag naar de rechtmatigheid van het gebruik van geweld door de NAVO zonder mandaat van de VR wederom van groot belang wordt. In de volgende paragraaf wordt nader op deze kwestie ingegaan.

Het gebruik van militair geweld ter bescherming van mensenrechten zonder machtiging van de VR (humanitaire interventie)

Zoals hiervoor reeds is gesteld waren de VS, Groot-Brittannië, Nederland en de NAVO van mening dat ook zonder een nieuwe resolutie van de VR het gebruik van geweld door de NAVO mogelijk was. Zo voerde de Britse premier Tony Blair als rechtvaardiging voor een dergelijk geweldgebruik aan het beëindigen van de barbarij en wreedheden. De Britse minister van buitenlandse zaken Cooke sprak van het stoppen van een genocide als rechtvaardigingsgrond voor een militair optreden. En ook de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Albright liet zich in soortgelijke bewoordingen uit. Het gebruik van geweld om fundamentele mensenrechten schendingen te beëindigen of een humanitaire catastrofe tegen te gaan, wordt in het internationaal recht aangeduid met de doctrine van humanitaire interventie. Aangezien hiervoor reeds is gesteld dat het Handvest slechts één uitzondering kent op het geweldverbod voor staten - te weten het recht van zelfverdediging - moet voor de vraag of de doctrine van humanitaire interventie deel uitmaakt van het internationaal recht gekeken worden naar het internationaal gewoonterecht⁴⁹. Voordat een regel hier deel van uitmaakt, moet aan twee vereisten worden voldaan. Allereerst moet er sprake zijn van statenpraktijk⁵⁰. Ten tweede

moet bij staten de overtuiging heersen dat die praktijk een regel van internationaal recht weergeeft. Dit tweede vereiste wordt wel aangeduid als *opinio iuris* of rechtsovertuiging⁵¹.

Tot op zekere hoogte zou gesteld kunnen worden dat aan het eerste vereiste wordt voldaan. Er kunnen enkele gevallen van humanitaire interventies genoemd worden die zich in de statenpraktijk hebben voorgedaan. Dit zijn de interventies van India in Bangladesch (toen nog Oost-Pakistan) in 1971, de interventie van Vietnam in Cambodja in 1978, de interventie van Tanzania in Oeganda in 1979 en tenslotte, meer recent, de interventie van een coalitie van westerse staten in Noord-Irak in 1991 ter bescherming van de Koerden in de nasleep van de 2e Golfoorlog.

Bestaat er nu ook *opinio iuris*? Met andere woorden, wordt deze praktijk door de statengemeenschap rechtens ook als de juiste gezien? Hiervoor dient gekeken te worden naar de rechtvaardiging die de interveniërende staten voor hun interventies gaven en de reacties van de overige staten op die interventies. De staten die in bovengenoemde voorbeelden interveniëerden, hebben hun (eventuele humanitaire) interventies nooit op humanitaire gronden gemotiveerd, maar beriepen zich altijd op andere rechtvaardigingen zoals bijvoorbeeld het recht van zelfverdediging. Door de overige staten van de internationale gemeenschap werden deze interventies veelal veroordeeld als zijnde een schending van het geweldverbod. Kortom, er bestaat geen *opinio iuris* inzake een recht van humanitaire interventie.

Hier ontstaat echter het gevaar van een vicieuze cirkel: omdat de doctrine van HI (nog) geen deel uitmaakt van het internationaal gewoonterecht beroepen staten zich ondanks het feit dat er humanitaire motieven aan hun interventie ten grondslag liggen niet op de doctrine van humanitaire interventie, maar op een andere rechtvaardigingsgrond teneinde niet van een schending van het internationaal recht beschuldigd te worden. Hetgeen weer tot gevolg heeft dat de doctrine van HI onrechtmatig blijft. Om aan dit dilemma te

ontkomen zou een oplossing kunnen zijn dat de internationale gemeenschap erkent dat in bepaalde zeer ernstige situaties, zoals genocide of van massale en systematische schendingen van het recht op leven, het gebruik van geweld teneinde hier een einde aan te maken is toegestaan, zij het onder de beperkende voorwaarde dat de VR vanwege het (dreigen met het) gebruik van het veto-recht niet in staat is tot besluitvorming⁵². Wanneer staten weten dat zij niet op voorhand beschuldigd zullen worden van een schending van het internationaal recht, zullen zij er eerder toe overgaan een humanitaire interventie ook op humanitaire gronden te rechtvaardigen. Op deze manier kan zich een internationaal gewoonterechtelijke regel van humanitaire interventie ontwikkelen.

Een dergelijke erkenning kan bijvoorbeeld geschieden door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AV) een resolutie aan te laten nemen. In deze resolutie zou de AV moeten stellen dat het gebruik van geweld teneinde een genocide of humanitaire catastrofe te beëindigen onder bepaalde omstandigheden en wanneer de VR door het (het dreigen met het) gebruik van het veto-recht geen besluit kan nemen, niet in strijd is met het internationaal recht.

In dit verband is het teleurstellend dat de voorzitter van de Navo en de Amerikanen niet aangaven waarom naar hun mening militaire actie door de NAVO ook zonder een expliciet mandaat van de VR was toegestaan. Immers, wanneer zij zich op de doctrine van humanitaire interventie hadden beroepen dan kon gesteld worden dat er althans bij de staten die tot een interventie bereid waren sprake was van opinio iuris inzake een recht van humanitaire interventie⁵³. Dit neemt echter niet weg dat het feit dat enkele staten rechtvaardigingen als het stoppen van de barbarij, het voorkomen van genocide en het voorkomen van een humanitaire catastrofe aanvoerden voor een eventueel geweldgebruik door de NAVO er op duidt dat bepaalde staten van de internationale gemeenschap het standpunt huldigen dat in geval van genocide of situaties die daarmee vergelijkbaar zijn er

sprake is van verzachtende omstandigheden waarin het gebruik van geweld niet langer illegaal is, althans gedoogd moet worden. Dit wordt nog versterkt door het feit dat de VR het dreigen met geweld door de NAVO niet alleen niet heeft veroordeeld als zijnde in strijd met zijn eigen resoluties, maar zelfs de onder deze dreiging tot stand gekomen overeenkomsten rechtens heeft erkend.

Conclusie

Wanneer de situatie in Kosovo wederom escaleert en Milosevic zijn speciale politie-eenheden op de Albanezen afstuurt, dient de NAVO militair te interveniëren in Kosovo. Een dergelijke interventie dient bij voorkeur met een mandaat van de VR plaats te vinden. Indien dit als gevolg van het gebruik van het veto recht niet mogelijk is, dan dient de NAVO ook zonder een machtiging van de VR over te gaan tot het gebruik van geweld. De NAVO en de aan de operatie deelnemende staten dienen hun militaire actie in dat geval te rechtvaardigen met een beroep op de doctrine van humanitaire interventie.

Het probleem met de crisis in Kosovo is dat het zogenaamde momentum inzake het gebruik van geweld reeds een gepasseerd station lijkt te zijn. Er bevinden zich op dit moment internationale hulporganisaties en 'verificateurs' in het gebied. Op het moment dat de NAVO gaat bombarderen zouden die het gebied moeten verlaten. Dit heeft echter tot gevolg dat de tienduizenden vluchtelingen die zich nog altijd in de bergen en bossen schuil houden het zonder hulpverlening zouden moeten stellen, hetgeen zij met de winter in aantocht niet zouden overleven.

Anderzijds is de huidige oplossing waarvoor de internationale gemeenschap heeft gekozen naar mijn mening ontoereikend om tot een oplossing van het conflict te kunnen leiden. Eén van de lessen van Bosnië was dat een 'peacekeeping force' die opereert zonder dat de partijen de intentie hebben de strijd te staken, niet werkt. In Kosovo zijn de Albanezen überhaupt niet betrokken geweest bij de onderhandelingen over het Milosevic-Hol-

brooke akkoord op de naleving waarvan de OVSE verificatiemissie moet toezien. Dit betekent dat het draagvlak om het akkoord daadwerkelijk uit te voeren op voorhand gering zal zijn bij de Kosovaren. De recente schendingen van het akkoord door het UCK bevestigen dit. Bovendien staat de NAVO machteloos op het moment dat OVSE-verificateurs door Servische politie-eenheden gegijzeld worden⁵⁴.

De enige oplossing die een kans van slagen heeft is de toepassing van het model dat in Bosnië is gehanteerd. Er dient een vredesakkoord te worden afgedwongen bij de totstandkoming waarvan alle partijen betrokken worden. In dit vredesakkoord wordt tegelijkertijd een politieke regeling getroffen die recht doet aan daadwerkelijke autonomie voor de Albanezen. Tenslotte dient er een NAVO-troepenmacht onder mandaat van de VN-Veiligheidsraad in Kosovo te worden gestationeerd die over voldoende militaire slagkracht bezit om het vredesakkoord te handhaven en vrede opbouwende activiteiten mogelijk te maken⁵⁵.

De huidige 2000 waarnemers van de zogenaamde verificatie-missie zijn in dit opzicht dan ook bij lange na niet voldoende en toont duidelijk het halfslachtige karakter van de internationale gemeenschap ten aanzien van de crisis in Kosovo. De hele discussie die in Nederland tussen de regering en de Tweede Kamer werd gevoerd is in dit opzicht symptomatisch. De Nederlandse regering wilde dat Nederland mensen leverde aan de OVSE voor de verificatie-missie in Kosovo. Een aantal grote politieke partijen in de Tweede Kamer was het hier in beginsel niet mee eens, aangezien de veiligheid van de waarnemers onvoldoende gegarandeerd kon worden. Het feit dat deze discussie in alle ernst gevoerd werd, maakt duidelijk hoe ambivalent de internationale gemeenschap tegenover de crises in Kosovo staat. Immers, wanneer zelfs nadat Milosevic een akkoord met de NAVO en de OVSE heeft gesloten waarin staat dat de FRJ zal instaan voor de veiligheid van de waarnemers blijkbaar al geen enkele garantie biedt, hoe is het dan gesteld met de

veiligheid van de Albanezen die nog steeds in de bergen rondzwerven en niet naar hun huizen durven terug te keren?

Mr. Drs. Gelijk Molier is verbonden aan de vakgroep Staatsrecht en Internationaal Recht, Rijksuniversiteit Groningen.

- 1 Zie Verwey, W. D., *Humanitarian Intervention in the 1990s and Beyond: An International Law Perspective*, in *World Orders in the Making, Humanitarian Intervention and Beyond*, edited by Jan Nederveen Pieterse, MacMillan Press, London, 1998, p. 181.
- 2 Zie G. Molier in NRC-handelsblad van 9 juni 1998: Alleen het gebruik van geweld kan de Serviërs stoppen.
- 3 Overigens dient hierbij te worden aangetekend dat één van de leiders van het UCK onlangs heeft gesteld dat die onafhankelijkheid niet onmiddellijk hoeft te worden bereikt, maar in fasen kan geschieden. Zie Trouw, 25 november 1998.
- 4 Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat de Albanezen niet bij de onderhandelingen die tot deze afspraken hebben geleid betrokken waren. Zij erkennen het akkoord derhalve niet.
- 5 Zie de Resoluties 1160, 1199 en 1203 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.
- 6 Zie Art.2, lid 7 van het VN-Handvest.
- 7 Idem.
- 8 *Changing Conceptions of Intervention in International Law*, Lori Fisler Damrosch in: *Emerging Norms of Justified Intervention*, edited by Lara W.Reed and Carl Kaysen, Cambridge, Massachusetts, 1993, p. 95; Téson, F.R., *Humanitarian Intervention: An Inquiry into Law and Morality*, Transnational Publishers, New York, 1996, second edition, pp. 139 - 140.
- 9 Rodley, N., *Human Rights And Humanitarian Intervention: The Case Law of The World Court, International And Comparative Law Quarterly*, 1989, Vol. 38, p. 329. Oppenheim's *International Law*, edited by Sir R.Jennings and Sir A.Watts, Longman, London and New York, ninth edition, 1992, p. 1000.
- 10 De Hoogh, A.J.J., *Obligations Erga Omnes and International Crimes*, Kluwer Law International, 1996, p. 262.
- 11 De volledige naam van het verdrag luidt: Verdrag inzake de Voorkoming en Bestrafing van het Misdrijf van Genocide.
- 12 De preambule van Resolutie 1199 die de VR op 23 september 1998 aannam spreekt nog van 230.000 vluchtelingen. Een aantal dat gebaseerd is op een rapport dat de Secretaris-Generaal opstelde nadat hij in opdracht van de VR een bezoek aan het gebied had gebracht.
- 13 Zie Art.53 van het Weens Verdragen Verdrag.
- 14 Overigens is Higgins van mening dat het zelfbeschikkingsrecht slechts van toepassing is op de binnen een bepaald staatsverband levende bevolking en niet op afzonderlijke etnische, raciale of religieuze minderheden. "The emphasis in all the relevant instruments, and in the state practice on

- the importance of territorial integrity means that 'peoples' is to be understood in the sense of all the peoples of a given territory. Of course, all members of distinct minority groups are part of the peoples of the territory. In that sense they too, as individuals are the holders of the right of self-determination. But minorities as such do not have a right of self-determination. That means, in effect, that they have no right to secession, to independence, or to join with comparable groups in other states." Higgins, R., *Problems and Process, International Law and How We Use it*, Clarendon Press, Oxford, 1994, p. 124.
- 15 Zie A. Cassese, *Self-determination of peoples*, Cambridge University Press 1995, p. 142; Higgins, R., op.cit.n. 12, p. 124.
 - 16 "Self-determination, having for years been denied as a legal right by vested interests in the West, Eastern Europe and Third World alike, now faces a new danger: that of being all things to all men.", Higgins, op.cit.n. 12, p. 128.
 - 17 Self-determination has never simply meant independence. It has meant the free choice of peoples.", Higgins, op.cit. n. 12, p. 119.
 - 18 Resolutie 2625 (XXV) waarvan de volledige naam luidt Declaration On Principles Of International Law Concerning Friendly Relations And Co-Operation Among States In Accordance With The Charter Of The United Nations werd op 24 oktober 1970 met consensus aangenomen door de Algemene Vergadering.
 - 19 P. Thornberry, *The Principle of self-determination*, in: *The United Nations and the Principles of International Law*, edited by Vaughan Lowe and Colin Warbrick, Routledge, London and New York, 1994, p. 175.
 - 20 Cassese, op. cit. n. 13, pp. 119 en 120.
 - 21 Idem.
 - 22 In dit verband kan evenwel worden opgemerkt dat op grond van de door Cassese voorgestelde interpretatie van Resolutie 2625 een recht op onafhankelijkheid voor de Kosovaren niet uitgesloten zou zijn. Immers, de Albanezen in Kosovo kunnen zowel als een raciale als een religieuze groep (moslims versus orthodoxe christenen) beschouwd worden die geen recht hebben op participatie (alle Albanezen in overheidsdienst zijn ontslagen) en wier meest fundamentele mensenrechten geschonden worden. Tenslotte lijkt een vreedzame oplossing van het conflict zonder bemoeienis van de internationale gemeenschap onmogelijk. De Hoogh is van mening dat een volk dat in de uitoefening van zijn zelfbeschikkingsrecht dermate zwaar wordt onderdrukt dat er sprake is van genocide een recht heeft op onafhankelijkheid: "Where the breaches of basic human rights obligations in respect of a people are decidedly widespread and systematic and allow for the conclusion that a genocide is either attempted or in effect committed, the right to self-determination includes the right to opt for a new State.", De Hoogh, op.cit.n. 10, p. 322. Een andere vraag is hoe de situatie naar intern, nationaal of constitutioneel recht is. Bij de aanname van de nieuwe grondwet in 1974 kreeg Kosovo de status van autonome provincie met vrijwel dezelfde rechten als de 'officiële' deelrepublieken. In tegenstelling tot de deelrepublieken had Kosovo echter niet het recht om een eigen staat te vormen. In dat opzicht is de situatie in Kosovo naar nationaal recht niet vergelijkbaar met de deelrepublieken die zich hebben afgescheiden van het Joegoslavië oude-stijl en wel onafhankelijk zijn geworden. Ministerie van Defensie, Directie Voorlichting Fundamentele Voorlichting, Jaargang 98/03, p.2.
 - 23 Schachter, O., *International Law in Theory and Practice*, Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht, 1991, p. 119. Dit leidt zowel juridisch als politiek gezien tot onbevredigende resultaten. Het gevolg is immers dat een volk wiens recht op zelfbeschikking met geweld wordt onderdrukt enerzijds het recht heeft om geweld te gebruiken teneinde zijn recht op zelfbeschikking te kunnen uitoefenen, maar anderzijds dit geweld niet mag aanwenden om een onafhankelijke staat te vormen. Terwijl dit juist in het geval van gewelddadige onderdrukking de meest voor de hand liggende manier is om invulling te geven aan het zelfbeschikkingsrecht, aangezien een vorm van autonomie binnen het bestaande staatsverband vaak niet meer mogelijk is. Met betrekking tot de Kosovaren betekent dit dat het UCK gerechtigd is geweld te gebruiken voorzover het streven gericht is op autonomie en zelfbestuur, maar het gebruik van geweld dat de afscheiding van de FRJ tot doel heeft is echter niet toegestaan.
 - 24 Shaw, M.N., *International Law*, Cambridge University Press, 1991, p. 701.
 - 25 Resolutie 2625 (XXV), The principle of equal rights and self-determination of peoples, paragraaf 5.
 - 26 Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. U.S.), ICJ Reports 1986, p. 351, par. 180.
 - 27 "The question of third party assistance to peoples struggling to attain self-determination is highly controversial, and the subject of disagreement between western and some Third World states. A number of the UN General Assembly resolutions have called on states to provide all forms of moral and material assistance to such peoples. But the legal situation is still far from clear and the provision of armed help would appear to be unlawful.", Shaw, op.cit.n. 24, pp. 701 - 702.
 - 28 Tesson, op.cit.n. 7, p. 286.
 - 29 Op dit fundamentele uitgangspunt berust het veiligheidsstelsel van de NAVO. In Art. 5 van het NAVO-verdrag staat dat een aanval op één van de lidstaten wordt beschouwd als een aanval op allen.
 - 30 Westen moet dreigen met erkenning Kosovo, NRC-Handelsblad maandag 22 juni 1998.
 - 31 Voor een opsomming en bespreking van deze criteria zie Oppenheim's International Law, op.cit.n. 9, pp. 120 - 122.
 - 32 Zie Art. 39 van het VN-Handvest.
 - 33 Zie Art. 41-42 van het VN-Handvest.
 - 34 Zie Art. 27 lid 3 van het VN-Handvest.
 - 35 Paragraaf 1 van Resolutie 688 die op 5 april 1991 werd aangenomen door de VR luidt: The Security Council,1. Condemns the repression of the Iraqi civilian population in many parts of Iraq, including most recently in Kurdish populated areas, the consequences of which threaten international peace and security in the region;"

- 36 In de preambule van Resolutie 794 (3 december 1992) staat dat de Veiligheidsraad: "... determining that the magnitude of the human tragedy caused by the conflict in Somalia, further exacerbated by the obstacles being created to the distribution of humanitarian assistance, constitutes a threat to international peace and security..." Overigens dient hierbij opgemerkt te worden dat de expliciet stelt dat hier een unieke en zeer bijzondere situatie betreft die om een onmiddellijk en exceptioneel antwoord vraagt.
- 37 VR Resolutie 929 van 22 juni 1994.
- 38 De preambule van Resolutie 929 luidt: The Security Council, ... Determining that the magnitude of the humanitarian crisis in Rwanda constitutes a threat to international peace and security in the region, ... Evenals in het geval van Somalië stelt de VR hier dat de situatie in Rwanda een uniek geval betreft dat om een onmiddellijk antwoord van de internationale gemeenschap vraagt.
- 39 In Resolutie 940 (31 juli 1994) stelt de VR: "... Determining that the situation in Haiti continues to constitute a threat to peace and security in the region."
- 40 Zie b.v. de Resoluties 770 (13 augustus 1992), 787 (11 november 1992), 816 (31 maart 1993), 836 (14 juni 1993), 871 (4 oktober 1993), 908 (31 maart 1994) en tenslotte Resolutie 1031 (15 december 1995). Volgens FreudenschluB machtigde de VR in al de genoemde resoluties de lidstaten tot het gebruik van geweld. Zie FreudenschluB, H., Between Unilateralism and Collective Security: Authorizations of the Use of Force by the UN Security Council, *European Journal Of International Law*, Vol.5, p.p. 492, 501-512.
- 41 Zie de hiervoor aangehaalde resoluties van de VR.
- 42 De overweging in Resolutie 1199 luidt: "The Security Council, Affirming that the deterioration of the situation in Kosovo, Federal Republic of Yugoslavia, constitutes a threat to peace and security in the region,". Door deze wijze van formulering geeft de VR overigens tegelijkertijd aan dat Kosovo deel uitmaakt van de FRJ. Hiermee het standpunt van de internationale gemeenschap weergevend dat onafhankelijkheid voor Kosovo middels afscheiding ongewenst is.
- 43 Zie Resolutie 1160, paragraaf 8 van de Veiligheidsraad.
- 44 Als gevolg van het Holbrooke-Milosevic Akkoord wordt op 15 oktober een overeenkomst tussen de opperbevelhebber van de NAVO en het hooft van de generale staf van de FRJ gesloten over luchtinspectie-vluchten die moeten toezien of de FRJ zijn verplichtingen naleeft. Daarnaast wordt op 16 oktober een overeenkomst gesloten tussen het hooft van de OVSE en de minister van buitenlandse zaken van de FRJ inzake de instelling van de verificatie-missie.
- 45 Voor de tekst van deze overeenkomst zie: Agreement On The OSCE Kosovo Verification Mission, The Federal Government of the FR of Yugoslavia on one side, and the OSCE, on the other, 16 oktober 1998.
<http://www.osce.org/news/agreekos.htm>.
- 46 Voor de tekst van dit akkoord zie: Kosovo Verification Mission Agreement between the North Atlantic Treaty Organization and the Federal Republic of Yugoslavia. S/1998/991, 23 oktober 1998, Annex.
- 47 De betreffende passage van Resolutie 1203 luidt: "... Recalling the objectives of resolution 1160 (1998), in which the Council expressed support for a peaceful resolution of the Kosovo problem which would include an enhanced status for Kosovo, a substantially greater degree of autonomy, and meaningful self-administration."
- 48 Dit neemt niet weg dat de formulering in paragraaf 9 van Resolutie 1203 "in the event of an emergency, action may be needed" wanneer deze niet in de context van paragraaf 9 wordt gelezen nog tot enige twijfel aanleiding zou kunnen geven. Een nadere bestudering van paragraaf 9 maakt echter duidelijk dat een eventuele gewapende actie slechts de bescherming van de waarnemers tot doel kan hebben. Zie voetnoot 52 in dit verband.
- 49 Zie Art.38 lid 1 sub b van het Statuut van het Internationaal Gerechtshof (IGH) waarin internationaal gewoonterecht als één van de bronnen van het internationaal recht wordt opgesomd.
- 50 Het Internationaal Gerechtshof (IGH) spreekt volgens Kooijmans van de noodzaak van een uniforme, constante en wijdverbreide praktijk. Kooijmans, P.H., *Internationaal Publiekrecht In Vogelvlucht*, Wolters-Noordhoff Groningen, zevende druk, 1997, p. 23. Vergelijk ook The North Sea Continental Shelf Cases, ICJ Reports, 1969, par 73-74. In de praktijk is een dergelijke 'wijdverbreide' praktijk echter niet altijd noodzakelijk om te kunnen spreken van statenpraktijk.
- 51 The North Sea Continental Shelf Cases, op.cit.n. 48, para. 77.
- 52 Zoals bekend hebben China en Rusland tevoren kenbaar gemaakt een resolutie waarin de VR de lidstaten en/of IGO's machtigt tot het gebruik van geweld tegen de FRJ te zullen vetoen. Wanneer een humanitaire interventie alleen in het geval van een daadwerkelijk veto zou worden toegestaan, zou het uitgesloten zijn humanitair te interveniëren in Kosovo. Het huidige beleid van de VR is immers om koste wat kost te voorkomen dat een besluit met een veto wordt getroffen. Dit vormt de reden dat tevens het dreigen met het gebruik van het veto in het geval dat een resolutie zou worden ingediend waarin een machtiging wordt verleent tot het gebruik van geweld ter bescherming van fundamentele mensenrechten als voldoende voorwaarde wordt beschouwd en niet alleen het feitelijk gebruik van het veto.
- 53 De NAVO heeft de vraag naar de juridische basis voor een militair optreden bewust aan de individuele lidstaten overgelaten. Het Nederlandse standpunt is dat Resolutie 1199 in combinatie met het feit dat de VR optreedt onder Hoofdstuk VII van het Handvest een 'voldoende mate van juridische basis' vormt voor het gebruik van geweld door de NAVO. D.J. Leurdijk, *The OSCE and Kosovo*, Asser Round Table Meeting, 9 december 1998.
- 54 In dit opzicht was het toelaten van de 2000 'verificateurs' politiek gezien een slimme zet van Milosevic, aangezien de positie van de NAVO hierdoor veel kwetsbaarder is geworden. Weliswaar heeft de NAVO in Macedonië een zogenaamde 'evacuation force' gelegerd die als specifieke taak heeft

de OVSE-waarnemers in Kosovo te beschermen, maar dit neemt niet weg dat gijzelingen nooit voorkomen kunnen worden. Bovendien is nog maar de vraag of Resolutie 1203 van de Veiligheidsraad voorziet in de juridische basis voor een eventueel militair optreden van de NAVO-evacuatie force. De enige mogelijke fundering is gelegen in paragraaf 9:

"The Security Council, (...) Acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, 9. Welcomes in this context the commitment of the Federal Republic of Yugoslavia to guarantee the safety and security of the Verification Missions as contained in the agreements referred to in paragraph 1 above, notes that, to this end, the OSCE is considering arrangements to be implemented in cooperation with other organizations, and affirms that, in the event of an emergency, action may be needed to ensure their safety and freedom of movement as envisaged in the agreements referred to in paragraph 1 above;" Het woord "action" in paragraaf 9 zou gewapende actie door de NAVO ter bescherming van de 'verificateurs' impliceren. Te denken valt aan een militaire operatie waarbij de verificateurs uit Kosovo geëvacueerd worden. Gezien de formuleringen die de VR in eerdere resoluties bezigde, waarin hij een machtiging verleende tot het gebruik van geweld, kan paragraaf 9 niet de juridische legitimatie verschaffen voor het gebruik van geweld door de NAVO. De formulering "action may be needed" verschaft hooguit een politieke ondersteuning voor een militaire operatie door de NAVO ter bescherming van de OVSE-waarnemers.

- 55 Overigens is het duidelijk dat het de internationale gemeenschap op dit moment ontbreekt aan de politieke wil om tot een dergelijke kostbare operatie over te gaan. De operatie in Bosnië leert immers dat het jaren kan duren voordat de situatie dusdanig is gestabiliseerd dat de troepenmacht het gebied kan verlaten. Aanvankelijk zou IFOR één jaar in Bosnië verblijven, toen kwam SFOR en inmiddels zijn er ruim drie jaar verstreken sinds de Vredesakkoorden van Dayton werden gesloten en is er nog geen enkel uitzicht op het vertrek van SFOR.

Gebrek aan sekse-bewustzijn brengt het onderwijs opnieuw in problemen

door Herman Rolfes

De oplossing van het ene probleem in het onderwijs dreigt meteen een ander probleem te creëren. In het laatste UNICEF-rapport State of the World's Children wordt aandacht gevraagd voor een 'merkwaardig' opkomend probleem.

In de meeste ontwikkelingslanden krijgen nog steeds teveel meisjes te weinig kans om naar school te gaan. Om die onrechtvaardigheid tegenover meisjes op te heffen blijft veel extra inspanning nodig. Gelukkig beginnen die inspanningen resultaat op te leveren, maar gelet op de miljoenen meisjes die nog niet naar school kunnen gaan, is het nog lang niet genoeg. Intussen blijkt in landen met een meer 'evenwichtig' onderwijssysteem dat steeds meer jongens afhaken en niet meer naar school gaan. Bovendien blijkt dat als de jongens wel de school afmaken, zij gemiddeld slechter presteren dan de meisjes. Vooral in het Caribisch gebied blijkt dit probleem groot te zijn.

Het verschuiven van het onderwijsprobleem van meisjes naar jongens dreigt zich echter te versnellen ook in veel rijke, geïndustrialiseerde landen. Het onderwijs kan onvoldoende meegroeien met de veranderingen in het sekse-bewustzijn en blijft daardoor onvoldoende in staat de lessen te geven vanuit een evenwichtige, seksebewuste houding. Hier volgen twee berichten uit UNICEF's State of the World's Children die de situatie duidelijk maken.

Onderwijs-discriminatie tegen miljoenen meisjes

Vraag: Waarom onderwijs voor meisjes?

Antwoord: Omdat het hun mensenrecht is. En omdat goed opgeleide vrouwen waarschijnlijk minder onderdrukt en uitgebuit worden en eerder deelnemen aan politieke ontwikkelingen. Bovendien hebben zij veelal kleinere gezinnen en hebben gezondere en beter opgeleide kinderen.

In veel dorpen in de Indiase deelstaat Bihar kan geen enkele vrouw lezen of schrijven. Daarom organiseren vrouwen zich in de coöperaties van het Mahila Samakhy Project, dat ook in zes andere deelstaten wordt uitgevoerd. Deze vrouwen krijgen nu onderwijs in alle onderwerpen die zij nodig hebben om zelf te kunnen deelnemen aan de besluitvorming over hun eigen leven en over dat van hun gezinnen. Sinds 1992 werden vijfduizend dorpen bereikt. Zonder uitzondering vragen de vrouwen die door het project kennis hebben verworven om onderwijs voor hun kinderen, in het bijzonder voor hun dochters.

Op een vergelijkbare manier zijn de tradities op het platteland van Boven-Egypte betreffende vrouwen en meisjes aan het wankelen gebracht. Meer dan een half miljoen meisjes van 6 tot 10 jaar oud gingen in het begin van de jaren negentig niet naar school. Met ondersteuning van de regering gingen dorpsgemeenschappen zelf de verantwoordelijkheid opeisen voor hun scholen. Zij gaven een onderwijsopleiding aan jonge vrouwen van de regio, er werden clubs voor scholieren opgericht (80% van de leden zijn meisjes) en er werd een nieuw curriculum voor de scholen ontworpen. Daarin werd aandacht besteed aan relevante onderwerpen voor de meisjes uit de dorpen en er ont-

stonden flexibele lestijden. Inmiddels is dit curriculum ook in het formele schoolsysteem als een model gebruikt.

In Burkina Faso kan slechts 9 % van de vrouwen ouder dan 15 jaar lezen en schrijven en slechts 24 % van de meisjes gaat daadwerkelijk naar de basisschool. Maar de vrouwen in dit Afrikaanse land weigeren om het analfabetisme nog langer als onvermijdelijk voor hun dochters te accepteren. Zij vormden 23 associaties 'Moeders van Scholieren' om op scholen de aanwezigheid van meisjes te controleren. Het resultaat van hun inspanningen sinds 1992 is dat zowel de aanwezigheid op school als de leerprestaties van de jonge meisjes zijn verbeterd.

Door dergelijke initiatieven te steunen wordt de zorgwekkende situatie van het onderwijs aan meisjes verbeterd en veranderd. Dat wordt ook wel tijd. Immers 50 jaar nadat het recht op onderwijs is erkend in de Algemene Verklaring voor de Rechten van de Mens, 10 jaar nadat dit recht werd herbevestigd in de Conventie voor de Rechten van het Kind en bijna 10 jaar nadat onderwijs als een allereerste prioriteit werd vastgesteld op de Wereld Onderwijs Conferentie in Thailand, kunnen meisjes op onze wereld nog steeds niet overal met evenveel recht gebruik maken van het onderwijs als jongens. Ongeveer tweederde van de 130 miljoen kinderen in de leeftijd van 6 tot 11 jaar die in de ontwikkelingslanden niet naar school gaan zijn meisjes.

Het analfabetisme is er de oorzaak van dat individuele meisjes en vrouwen nog steeds afhankelijk blijven. Zonder vrouwen die kunnen lezen en schrijven komen landen voor onnodige barrières te staan bij hun economische ontwikkeling. Talloze onderzoeken hebben het verband aangetoond tussen het onderwijsniveau van vrouwen en de sociale indicatoren. In een speech in 1992 benadrukte de toenmalige Vice-president en hoofdeconoom van de Wereldbank, Lawrence H. Summers, dat investeringen in onderwijs voor meisjes waarschijnlijk 'het hoogste rendement opleverden van alle investeringen in de ontwikkeling van de derde wereld'.

In deze context staan meisjes en vrouwen, maar ook de regeringen in Afrika, Zuid-Azië en het Midden-Oosten, heel erg te kijk. In elk van deze regio's kan minder dan 50% van de vrouwen lezen of schrijven.

Het beleid van UNICEF is erop gericht om meer meisjes naar school te laten gaan en meer klassen te laten doorlopen door een sekse-bewuste benadering in de klas. Met een dergelijke benadering worden de te behandelen onderwerpen in de klas relevant voor het leven van de leerlingen en de interactie tussen leraar en leerling moet er een zijn van wederzijds respect. De leerlingen worden gestimuleerd tot deelname in plaats van passief luisteren, terwijl hun bijdragen worden gewaardeerd. Omdat deze benadering profijtelijk is voor alle kinderen, dus jongens en meisjes, kan de verbetering van het onderwijs voor meisjes een doel op zich zijn, maar ook een manier om de algemene doelstellingen van de Wereld-Onderwijs-Conferentie te realiseren. Met Canada en Noorwegen als de belangrijkste donors zijn verschillende initiatieven in uitvoering in 52 landen van Afrika, Zuid-Azië en het Midden-Oosten.

De benadering verschilt per land en is afhankelijk van de behoefte. In het Indiase Bihar wordt sterk de nadruk gelegd op 'empowerment'. In Afrika wordt AGEI, (African Girls Education Initiative) ondersteund om de toegang tot het basisonderwijs te garanderen voor meisjes. En in Egypte, een van de negen voorbeeldlanden voor de uitvoering van het programma 'onderwijs voor iedereen', worden niet alleen dorpsscholen voor meisjes opgericht maar krijgen ook hun moeders de kans om alsnog te leren lezen en schrijven. Het effect is zeer ingrijpend. Terwijl zij leerde lezen en schrijven vertelde een jonge Egyptische moeder aan het evaluatieteam dat zij 'niet langer kan worden vergeleken met de waterbuffalo op de boerderij'. Voor haar betekende leren lezen en schrijven dat zij het volledig menszijn had verworven.

Een macho reactie: jongens verlaten de school

'Ouders letten meer op meisjes', zegt de 16-jarige Sebastian Brizan, 'maar jongens hebben ook bescherming nodig'. Sebastian uit Trinidad and Tobago vindt dat zowel de ouders als de scholen minder aandacht besteden aan jongens dan aan meisjes. Hij begon te spijbelen en verliet zelfs de basisschool. Hij zei dat hij zich verveelde op school en dat de onderwijzers ongeïnteresseerd waren. Uiteindelijk zakte hij voor het toelatingsexamen voor het voortgezet onderwijs, dat in het Engels sprekende deel van de Caribische gebied nog vereist wordt.

In het Caribische gebied doen jongens het, anders dan in het overgrote deel van de ontwikkelingslanden, veel slechter op school dan meisjes. Voor het toelatingsexamen voor het voortgezet onderwijs slagen minder jongens en zij verlaten vaker vroegtijdig de school. Het probleem lijkt voor een deel te ontstaan doordat jongens worden opgevoed met starre ideeën over de rol van de seksen. 'Ik wilde niet dat iemand me plaagde en mij 'sissy' zou noemen' zegt de 17-jarige Algie uit Dominica op de vraag waarom hij spijbelde. Voor jongens in het Caribisch gebied is het de gewoonte geworden om intellectuele/academische inspanningen te waarderen als 'sissy', verwijfd of slap.

'De jongens waarderen onderwijs niet op dezelfde manier', zegt een vrouwelijke leraar op St. Vincent and the Grenadines. 'Het heeft te maken met hun image. Zij willen niet gezien worden als een slappeling, en een slappeling is iemand die hard werkt op school'. Een leraar op Barbados is het hiermee eens: 'Zij geven er de voorkeur aan om als niet-lerend bekend te staan. Het is niet populair om als man leergierig te zijn. Het is niet macho'.

Het probleem wordt nog verergerd door het lage percentage mannelijke leraren in het Caribisch gebied. Speciaal op Jamaica zijn positieve voorbeelden in het onderwijs voor jongens even moeilijk te vinden als voor meisjes in de meeste andere ontwikkelings-

landen. Dit is overigens ook het geval voor de basisscholen in de rijke geïndustrialiseerde landen, waar jongens bijna alleen les krijgen van vrouwelijke leraren. Door de onderprestaties van jongens gaat op het moment ook een alarmbel rinkelen in veel van de rijke landen.

Nog maar kortgeleden, tot in de tachtiger jaren, was daar de belangrijkste reden tot zorg het onderpresteren van meisjes in plaats van jongens, zoals nu nog in veel ontwikkelingslanden het geval is. Maar nu overtreffen de meisjes als de gemiddelde onderwijsresultaten worden vastgesteld vaak de jongens. Sommige waarnemers schrijven dit toe aan de veranderingen in de economie en op de arbeidsmarkt. Deze mensen geloven dat de traditionele rol van de man is weggenomen. Het daaruit voortvloeiende gevoel van hoopeloosheid begint door te dringen tot nog vrij jonge jongens.

Maar in Nigeria is, evenals in veel Latijns-Amerikaanse landen, vooral de gemakkelijke toegang tot de arbeidsmarkt het probleem. In het oosten van Nigeria neemt het aantal jongens dat de school te vroeg verlaat zeer snel toe. In de staten Abia, Anambra, Enugu en Imo ging in 1994 51% van de jongens niet naar school, maar in 1996 was dat percentage al tot 58% gestegen.

Chima Ezonyeziaku is een van hen. Zijn vader is een gepensioneerd hoofd van de school en zijn moeder geeft nog steeds les in een dorpsschool. Maar Chima heeft de school opgegeven om als leerling te kunnen werken bij een rijke handelaar in de stad Onitsha. Zoals de meeste van zijn vrienden vindt hij de school tijdverspilling en hij wil zelf geld gaan verdienen.

Jongens zoals Chima gaan waarschijnlijk niet terug naar school. Zij hebben speciale onderwijsvoorzieningen nodig voor hun speciale behoeften. Samen met de Nigeriaanse regering en Forward Africa, een plaatselijke particuliere organisatie, wil UNICEF nu informele onderwijsvoorzieningen helpen scheppen op plaatsen waar jongens regelmatig komen zoals op de lokale markten, werkplaatsen en de Koranscholen. Een nieuw curriculum en

nieuw instructiemateriaal moeten worden ontworpen en zijn aangepast aan de behoefte van jonge jongens en meisjes die buiten het formele schoolsysteem terecht zijn gekomen. De openingstijden van de klassen en de scholen moeten flexibel zijn, en de leraren moeten bij het lesgeven in lezen, schrijven en de overlevingsvaardigheden rekening houden met de huidige situatie van de kinderen.

Toen Sebastian uit Trinidad and Tobago zakte voor het toelatingsexamen kon hij gelukkig worden ingeschreven in het Cocorite Learning Centre. Cocorite richt centra in het Caribisch gebied op voor kinderen die uit het schoolsysteem dreigen te vallen in het bijzonder voor jongens. In die centra, zo vindt Sebastian, worden de leerlingen onderwezen in goed en kwaad, praten de leraren met hen over het leven en geven zij hen advies. Hij krijgt de kans om zowel praktische als theoretische vaardigheden te leren en dat houdt zijn interesse vast. Hij spijbelt niet meer omdat een van de leraren hem controleert op zijn aanwezigheid en ervoor zorgt dat hij niet wegblijft. De nadruk bij de lessen ligt op het verbeteren van de life-skills - inclusief onderhandelen, voor zichzelf opkomen, beslissingen nemen, kritisch nadenken, conflicten oplossen, interpersoonlijk relaties en communicatie - alsmede het verschaffen van een vakopleiding, terwijl tevens het zelfrespect en het zelfvertrouwen wordt benadrukt.

In het Caribisch gebied, maar ook elders, zou het onderwijssysteem moeten worden hervormd zodat het sekse-bewust wordt. Daardoor kunnen in school en zo mogelijk ook daarbuiten de sociale en culturele problemen van het jongen-zijn of het meisje-zijn begrijpelijk gemaakt worden, opdat deze het onderwijs aan kinderen niet meer in de weg staan. Het blijkt dat die hervorming nog maar net is begonnen.

Herman Rolles is publicist op het gebied van internationale samenwerking en redacteur van VN Forum

De toekomst van de mensenrechten: blijvend ideaal of echte erkenning en toepassing?

door Adriënné Schillemans

Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) werd in 1998 bij tal van gelegenheden teruggeblikt op de wat er sinds 1948 is gebeurd op het terrein van de mensenrechten.

De toekomst van de mensenrechten is echter evenzeer van actueel belang. Daarom in deze VN Forum een verslag van een lezing die de Nederlandse mensenrechtexpert Cees Flinterman onlangs hield. Flinterman, hoogleraar Mensenrechten aan de Universiteit Maastricht volgde begin 1999 Peter Baehr op als directeur van het Studie Informatiecentrum Mensenrechten. De rechten van de mens is een weg die nooit ten einde zal zijn, stelt Flinterman. Steeds zijn er weer nieuwe noden en steeds zijn er nog weer lacunes die wat regelgeving betreft moeten worden opgevuld binnen het imposante mensenrechtenbouwwerk dat op basis van de UVRM is opgetrokken.

Flinterman nam de aanwezigen mee op excursie. Een excursie met zeven stopplaatsen of uitzichtpunten waarin hij inging op de ontwikkelingen in het verleden en alvast vooruit keek naar de toekomst. Bij de eerste stopplaats stond hij stil bij de UVRM die als de basis geldt voor dat imposante bouwwerk aan normen en standaarden dat sinds 1948 door de internationale gemeenschap en door verschillende regio's in de wereld tot stand is

gebracht. Niet het eerste mensenrechten-document, maar wel het eerste document dat een volledige catalogus geeft van de rechten van de mens en dat tot stand gebracht is binnen een organisatie die zelf doeleinden kent als het bevorderen en beschermen van de rechten van de mens.

De VN hebben sinds 1948 meer dan honderd mensenrechteninstrumenten tot stand gebracht. De twee belangrijkste zijn de twee grote verdragen van 1966 met betrekking tot de burgerrechten en politieke rechten en de economische, sociale en culturele rechten en daarnaast al die andere specifieke verdragen zoals met betrekking tot het tegengaan van rassendiscriminatie, het tegengaan van vrouwen discriminatie en het tegengaan van folteringen. Ook op regionaal niveau zoals in Amerika, in Europa en in Afrika zijn belangrijke regelgevende instrumenten op het gebied van de rechten van de mens tot stand gekomen. Het is van zeer groot belang dat, naar de toekomst toe, grote nadruk wordt gelegd op de implementatie van de tot stand gebrachte normen en het verder ontwikkelen van dit normenstelsel. Flinterman gaf enkele voorbeelden. Zo zou de wereldgemeenschap in de vorm van regelgeving moeten erkennen dat diegenen die slachtoffer zijn van schendingen van mensenrechten gerechtigd zijn tot compensatie in de ruimste zin van het woord. Onder andere inhoudende restitutie, rehabilitatie en het recht op het creëren van omstandigheden waaronder verzoening mogelijk is en waaronder het mogelijk is om met het verleden te leren leven. Een ander voorbeeld is de bescherming aan personen en organisaties die zich inzetten voor de bescherming van de rechten van de mens in de wereld. Onlangs aanvaardde de Algemene Vergadering van de VN een resolutie met betrekking tot een regeling die extra bescher-

Als we oorlog voeren om de Kosovaren, dan moeten we dat ook doen om de Koerden, de Tibetanen, de Oost-Timorezen, de Ambonezen enzovoort, enzovoort. En als we daartoe niet bereid zijn, moeten we ook geen oorlog voeren om de Kosovaren. Dat is een redenering die je wel hoort, maar die neerkomt op een vlucht voor alle verantwoordelijkheid.

De Duitse schrijver Hans Magnus Enzensberger, ondervraagd door *Le Monde* (8 april), heeft daar dit antwoord op: „Dit extremistische en maximalistische standpunt betekent in feite: 'ik heb niet het recht te helpen als ik niet iedereen help.' Zo zou men ook kunnen zeggen: 'ik heb niet het recht een bedelaar tien franken te geven als ik dat niet met alle bedelaars doe.' Dat is absurd.”

Le Monde vroeg Enzensberger naar zijn standpunt omdat kort tevoren de Franse minister van Binnenlandse Zaken, Jean-Pierre Chevènement, Enzensberger had geciteerd, kennelijk om zijn verzet tegen de oorlog om Kosovo te rechtvaardigen. Ik schreef hierover op 6 april. Het is misschien nuttig dit citaat hier te herhalen:

„De universalistische retoriek maakt geen onderscheid tussen wat dichtbij en wat ver ligt. De idee van de mensenrechten legt aan eenieder principieel een onbeperkte verplichting op. Daardoor omhult zij haar theologische kern, die alle secularisering heeft overleefd. Iedereen is geacht verantwoordelijk te zijn voor allen. Deze wens houdt de plicht in gelijk te worden aan God, want het is een wens die alomtegenwoordigheid, zelfs almacht veronderstelt.

„Maar aangezien al onze mogelijkheden hun grenzen hebben, wordt de spaagat tussen noodzaak en werkelijkheid alleen maar groter. Spoedig vervalt men,

16-4-99
objectief gesproken tot farizeïsme en blijkt het universalisme, moreel gesproken een valstrik te zijn. [...]

„Het is tijd afstand te doen van hersenschimmen van een morele almacht. Niemand – geen gemeenschap en geen individu – kan zich er blijvend aan onttrekken de verschillende graden van verantwoordelijkheid te onderzoeken en prioriteiten vast te stellen. Gradualisme en vaststellen van prioriteiten zijn slechts het minste kwaad.”

Enzensberger toont zich tegenover *Le Monde* „verbaasd” dat Chevènement die woorden gebruikt om een standpunt te verdedigen dat Enzensberger helemaal niet deelt. Hij is namelijk van mening „dat Europa niet alleen in staat, maar zelfs verplicht is te interveniëren” in Kosovo – een standpunt dat hij in *Der Spiegel* van 12 april en de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* van 14 april herhaalt.

In de door Chevènement geciteerde passage heeft hij „slechts, op een polemische wijze, stelling willen nemen tegen de pretentie van sommigen om overal en om welke reden dan ook te interveniëren”. Hij vindt dat een „illusoire en schijnheilige retoriek”, waarvan we ons moeten onthouden. Maar wel is het „onvermijdelijk dat we niet langer nadenken over de verplichtingen die een universalistische moraal ons oplegt zonder tegelijkertijd na te denken over de middelen die nodig zijn om aan die verplichtingen te voldoen” (mijn vertaling van: „... il me semble inévitable qu'une réflexion sur les exigences de la morale universaliste soit in-

Doel en middelen

DEZER DAGEN

J.L. Heldring

strumentalisée”).

Aan welke middelen hijzelf denkt, zegt hij niet in dit gesprek met *Le Monde*, maar zowel in *Der Spiegel* als in de *FAZ* pleit hij ervoor dat de Kosovaren bewapend worden, omdat zij beter met het terrein in Kosovo – en dus met de partisaanoorlog – vertrouwd zijn dan welke militair in Brussel of Washington ook.

In haar algemeenheid kunnen we Enzensbergers redenering volgen – er wordt te veel gezwetst over wenselijkheden zonder aan mogelijkheden te denken – maar zodra het over de middelen gaat, plegen de bezwaren te rijzen. De Kosovaren be-

wapenen? Dat betekent onvermijdelijk: streven naar de onafhankelijkheid van Kosovo. Voor minder doen de Kosovaren het niet.

Dat resultaat lijkt heel logisch en ook billijk, maar in de eerste plaats zou dat in strijd zijn met de oorspronkelijke verzekering van de NAVO dat Kosovo in elk geval een (liefst autonoom) deel blijft van Joegoslavië – dat station is misschien *so-wieso* al gepasseerd – maar in de tweede plaats zouden, zo is ons altijd gezegd, Macedonië en Griekenland (lid van de NAVO) dat nooit aanvaarden. Dat zou dan de hele Balkan in vuur en vlam zetten.

Als de NAVO dus, Enzensbergers raad volgend, de Kosovaren zou gaan bewapenen, in plaats van zelf grondtroepen in te zetten, dan zou zij hen tegelijkertijd moeten beteugelen. Maar laten Kosovaren zich beteugelen? Zijn zij gewend discipline te aanvaarden? Afgaand op het gedrag van hun neven, de Albanezen, wier samenleving door bloedvetes lijkt te worden beheerst, kunnen we moeilijk optimistisch zijn.

Trouwens bij het uCK, het 'bevrijdingsleger' van Kosovo, is de discipline ook vaak zoek. Zijn structuur volgt meer de indeling in clans dan militaire beginselen. Dat het tot dusver heeft kunnen overleven, is grotendeels te danken aan de steun en ravitaillering die het in de dorpen kreeg, maar die zijn nu door de Serviërs ontruimd (om het zacht uit te drukken).

Een ander aspect dat zelden wordt ge-

noemd, is dat de grootste bron van inkomsten van dat leger de drugshandel is, die in Duitsland en Zwitserland grotendeels in Kosovaars-Albanese handen is. Het is misschien politiek incorrect te vermoeden dat dit een van de redenen is waarom de West-Europese regeringen niet happig zijn om meer Kosovaarse asielzoekers op te nemen.

Hoe dit ook zij, en welke vraagtekens Enzensbergers 'oplossing' ook moge oproepen, hij trekt tenminste consequenties uit zijn weigering een 'extremistisch en maximalistisch' standpunt in te nemen, dat zou neerkomen op een 'illusoire en schijnheilige retoriek'. Hij doet tenminste een suggestie voor een middel om het oorspronkelijke doel zo dicht mogelijk te benaderen.

Maximalistisch kan ook de eis genoemd worden die wel gehoord wordt, om Milošević, als de NAVO ooit de hand op hem zal weten te leggen, als oorlogsmisdadiger te berechten. De ministers van Defensie van Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, Scharping en Robertson, hebben die eis doen horen, en de secretaris-generaal van de NAVO, Solana, eveneens. Ook minister Van Aartsen speelt, in een interview in *HP/De Tijd* van deze week, met die gedachte.

Niet dat Milošević zo'n lot niet zou verdienen, maar nu al die eis te stellen is een uitnodiging aan Milošević zich tot het uiterste te verzetten. Die eis nu te stellen is dus buitengewoon dom. Bovendien: als de NAVO zich toch gedwongen zou zien weer naar de onderhandelings-tafel terug te keren omdat de bombardementen hun doel niet zouden hebben bereikt, dan zou zij daar de man ontmoeten die haar secretaris-generaal openlijk voor oorlogsmisdadiger heeft uitgemaakt. Om die reden ook niet zo slim dus.

Een militaire oplossing voor Kosovo is uitgesloten

Op 24 april zal de militaire operatie van de NAVO tegen het soevereine Joegoslavië precies een maand oud zijn. Diezelfde dag zal in Washington het 50-jarig jubileum van de NAVO worden gevierd. Hoogstwaarschijnlijk is dit een toevallige samenloop, maar in zekere zin is het symbolisch.

De tragische gebeurtenissen van de afgelopen maand hebben overtuigend de morele en feitelijke juistheid van het Russische standpunt aangetoond. Dit standpunt laat zich in één zin samenvatten: er is geen militaire oplossing mogelijk voor de kwestie-Kosovo; de oplossing kan en moet uitsluitend van politieke aard zijn. Niemand durft dat nog in twijfel te trekken.

Wanneer men het NAVO-jubileum beziet door het prisma van de gebeurtenissen in Joegoslavië, kan worden gezegd dat de NAVO-lidstaten slechts één resultaat hebben bereikt: in één maand tijd hebben ze deze staat in het hart van Europa een schade toegebracht die de schade als gevolg van de gehele Tweede Wereldoorlog overtreft.

Eigenlijk hebben de NAVO-generaals niets bereikt, want ze hebben geen van hun vooraf gestelde doelen verwezenlijkt. In militair opzicht is de operatie een compleet fiasco. Iedereen kan zich daarvan overtuigen door Joegoslavië's militaire potentieel te vergelijken met de gecombineerde militaire macht van de NAVO-landen.

Het vluchtelingenprobleem, dat het gevolg is van de luchtaanvallen, begint de omvang van een humanitaire catastrofe aan te nemen. Dit probleem bestond vóór 24 maart niet. Hiervan is men zich in Macedonië, Albanië en andere omliggende landen terdege bewust. De eerste NAVO-bommen hebben inwoners van Kosovo gedwongen het gebied te ontvluchten. Volgens officiële statistieken overschrijdt hun aantal thans de 600.000. De kritieke situatie in de gebieden die aan Joegoslavië grenzen wordt steeds ernstiger. Rusland heeft de NAVO voor de gevolgen gewaarschuwd. Dus dit is ofwel de zoveelste misrekening van het bondgenootschap, ofwel zijn opzettelijke bedoeling.

Over twee dagen is het een maand geleden dat de NAVO-bombardementen op doelen in Joegoslavië begonnen. Er is daar nu al meer schade aangericht dan als gevolg van de Tweede Wereldoorlog en dat terwijl iedereen weet dat inzake Kosovo alleen een politieke oplossing haalbaar is, vindt Igor Ivanov.

Over iets minder dan een maand zal de wereld nog een gebeurtenis herdenken – het feit dat 54 jaar geleden een eind kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Is het niet droevig dat de geallieerden van toen dezelfde landen vertegenwoordigden die nu in koelen bloede het grondgebied bombarderen van een eertijdse bondgenoot in de vastberaden strijd tegen het nazisme?

Steeds duidelijker blijkt dat de NAVO-strijdkrachten op het Balkan-schiereiland een echte oorlog voeren en dat deze oorlog wordt gevoerd tegen het gehele Joegoslavische volk. Door objectieve com-

Deze zogeheten grondoperatie bestaat in verschillende varianten, die uiteenlopen van een gedeeltelijke bezetting van Kosovo en de vestiging van een militair protectoraat aldaar, tot de bezetting van geheel Joegoslavië, gevolgd door opdeling van het land in een aantal kleine staatjes. Bovendien zouden de NAVO-troepen in de laatstgenoemde variant hun toevlucht moeten nemen tot de tactiek van de 'verschroeide aarde', dat wil zeggen het uitmoorden en vernietigen van alles en iedereen om vervolgens op te marcheren als door een woestijn. En deze totale ver-

De NAVO wil de soevereiniteit van een multi-etnisch Joegoslavië breken

mentatoren in de landen van de NAVO is al openlijk erkend dat de militaire actie er niet op is gericht de Albanezen van Kosovo recht op zelfbestuur te garanderen. Het eigenlijke doel is de soevereiniteit van een multi-etnisch Joegoslavië te breken.

Ons wordt voorgehouden dat dit geschiedt om een humanitaire ramp te voorkomen. Maar hoe is het mogelijk op grond van humanitaire overwegingen mensen te vermoorden en hun huizen te verwoesten? En in het algemeen gesproken: kunnen humanisme en barbaarse bombardementen iets met elkaar gemeen hebben?

Sommigen in Brussel vinden dit een kleinigheid. In weerwil van het groeiend verzet tegen de escalatie van de agressie bereiden deze mensen, overmand door militaire hartstochten, nu al een grondinvasie op Joegoslavische bodem voor als vervolg op de luchtaanvallen.

woesting van het land is in feite al begonnen.

Het zogeheten Kosovo Bevrijdingsleger is in de invasieplannen een bijzondere rol toebedacht. Dit leger wordt thans inderhaast geformeerd in enkele buurlanden. Steeds vaker wordt geld, ook uit NAVO-landen, gebruikt om nieuwe soldaten te ronselen – onder vluchtelingen in opvangkampen en onder de Albanese diaspora. Volksvertegenwoordigingen wordt gevraagd voor dit doel nieuwe gelden te voeren – natuurlijk onder het mom van vluchtelingenhelp. Ook zijn instructeurs en huurlingen uit enkele landen in het nabije en Midden-Oosten uitgenodigd. Het plan is de herbewapende en opnieuw getrainde Albanese gangsters te gebruiken als stoottroepen om de thans door het Joegoslavische leger ingenomen posities 'op te ruimen'.

Een uitweg uit deze voor ieder-

een kritieke situatie kan alleen gevonden worden door te streven naar een vreedzame oplossing. Dit is de kern van alle initiatieven die recent ter tafel zijn gekomen. Een aantal maatregelen zou nu genomen moeten worden om aldus te komen tot een vreedzame regeling.

- Onmiddellijke stopzetting van alle gewapende acties, en van het gebruik van geweld en represailles.

- Terugtrekking uit Kosovo van alle overtollige militairen en politietroepen moet gepaard gaan met de terugtrekking van de militaire aanvalseenheden van de NAVO die zijn gestationeerd in de Macedonische en Albanese grensgebieden met Joegoslavië.

- Een veilige terugkeer van alle vluchtelingen en ontheemden, ongeacht tot welke nationale of religieuze groepering zij behoren.

- Onbelemmerde toegang voor internationale humanitaire organisaties zodat zij hun functie kunnen vervullen.

- Hervatting van de onderhandelingen tussen Belgrado en de leiders van de Kosovo-Albanen om te komen tot een politiek akkoord waarbij Kosovo een status van verregaande autonomie moet krijgen, gekoppeld aan volledige erkenning van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Joegoslavië.

- Internationale hulp voor de wederopbouw van de Joegoslavische economie.

Op dit moment is een hoogst belangrijke rol weggelegd voor de Verenigde Naties. Uiteraard zal een constructieve opstelling van Belgrado bijdragen tot het vinden van een oplossing binnen het kader van de Verenigde Naties. Rusland blijft openstaan voor alle ideeën en initiatieven die spoedige beëindiging van de militaire NAVO-operatie en hervatting van de politieke onderhandelingen inzake Kosovo beogen. Tegelijkertijd moet Rusland een actieve rol moet blijven spelen – zowel als aangever van ideeën en als mogelijke bemiddelaar in het proces dat tot een regeling moet leiden.

Igor Ivanov is minister van Buitenlandse Zaken van Rusland.
© RIA Novosti

Jurist ziet nieuwe regels ontstaan voor oorlog

ROME, DEN HAAG – De Navo-acties tegen Joegoslavië staan haaks op het Handvest van de VN, maar ze stroken mogelijk wel met de ontwikkelingen in het internationaal recht.

Dat stelt de hoogleraar Antonio Cassese, die tot 1997 de eerste president van het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag was. In een interview met het Italiaanse dagblad *L'Unità* haalt Cassese, hoogleraar internationaal recht aan de universiteit van Florence, het VN-handvest aan dat geweld alleen toestaat als zelfverdediging of na toestemming van de Veiligheidsraad. Bij de Navo-acties tegen Joegoslavië aan geen van beide voorwaarden voldaan.

Het internationaal recht beperkt zich echter niet tot verdragsteksten, stelt Cassese. Hij ziet in wetenschappelijke en diplomatieke circuits vijf nieuwe voorwaarden ontstaan voor aanvaarding van geweld.

- Herhaaldelijk en zeer zware schending van de fundamentele mensenrechten;

- De Veiligheidsraad heeft herhaaldelijk opgeroepen een einde te maken aan de slachtingen;

- Mogelijkheden voor een diplomatieke oplossing zijn uitgeput;

- Het geweld wordt gesteund door een groep staten en niet alleen door één mogendheid; de meerderheid van de VN-lidstaten is niet tegen;

- Een alternatief ontbreekt.

Het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag de Navo-landen overigens opgeroepen bewijzen te leveren voor de beweringen dat er oorlogsmisdaden zijn gepleegd in Kosovo. Het tribunaal heeft de "actieve medewerking" van de internationale gemeenschap nodig, aldus een brief aan de Navo-ministers van buitenlandse zaken.

www.serbia-info.com/news

HOME ENGLISH RUSSIA FACTS & FIGURES NEWS SEARCH

POLITICS

Pan-Slavic Assembly founds International Public Tribunal for NATO Crimes

June 04, 1999

Belgrade, June 4 (Timure) The Pan-Slavic Assembly set up the International Public Tribunal for NATO Crimes in Yugoslavia at its special congress in Moscow on May 23. Serbia Justice Minister Dragoljub Jankovic has told Timure.

The International Tribunal was founded because of the "obvious" NATO crimes, in the form of genocide, against the Serbian people and the other peoples which live in Yugoslavia.

Professor Dr. Mironil Krasovtsov of Russia was appointed Tribunal president, and Dr. Borislav Mitrovic of Yugoslavia, E.R. Lashinov of Russia and V.M. Alexandrov of Belarus Tribunal members, Jankovic said.

The special Pan-Slavic Assembly congress decided that all congress participants could propose their representatives for Tribunal members, naturally provided they had the necessary professional qualifications and enjoyed prestige in their respective countries.

The special congress of the Pan-Slavic Assembly has asked for support for legal assistance in the establishing of the responsibility of Western leaders - Bill Clinton, Tony Blair, Madeleine Albright, Gerhard Schröder, Josef Fischer, Wesley Clark, Javier Solana and William Walker - for the "genocide against the Serbian people and other peoples of Yugoslavia, mass killings in NATO's undeclared war against Yugoslavia, the destruction of the human environment, the use of military means banned under international conventions and other crimes," Serbia Justice Minister Jankovic set out.

[Home] [Encyclopedia] [Timure] [Agree] [News]
Copyright © 1999, 2000 Ministry of Information
Email: info@serbia-info.com

Aggression past, trials to aggressors following

June 13, 1999

Belgrade, June 13th (Tanjug) - French president Jacques Chirac's statement about his own and the contribution of France to the "survival" of the Belgrade bridges in the NATO aggression on Yugoslavia could contribute to the explication of the allies role in this criminal actions, and also to be useful to the Tribunal of The Hague, which will have to, as we believe, invoke soon the chief creators of the genocide charge of the western alliance on our country.

It will be very interesting for the public opinion and the judges to find out who was the most responsible in the NATO camp for the monstrous crimes as the bombing of maternity and general hospitals, trains and buses full of passengers, columns of refugees... Especially because, sooner or later, some individuals will try "to wash their hands", i.e. to minimize their guilt, and to highlight their allegedly "peacekeeping" qualities.

In Chirac's mention that they (the French) "erased" some of the targets in Serbia, like prevented determinate buildings to be aimed, one can already see a bit of such a "strategy".

Chirac's TV "story about the Belgrade bridges" is completed with president's affirmation that Paris "didn't just follow the Americans in the Kosmet crisis". Such a statement is conform to the general opinion that the tempo of crimes was dictated by the USA and that Washington is the most responsible for the damage done to the Yugoslav people.

The ceasing of the aggression on Yugoslavia hasn't, naturally, stopped the tendency to deliver the criminals to the justice. On the contrary, there are more and more demands to reveal the shameful part of the NATO countries leaders and Alliance operatives, starting from Bill Clinton and Javier Solana up to the generals who will be remembered for claiming that they were preventing the humanitarian catastrophe, which they provoked with bombing.

The pledge for a "new Nuremberg" is broadly present on West and on East, because "the demonstration of the technological fascism" in the Yugoslav case provoked the fear from the new heading to the cold war which leads to a nuclear catastrophe.

Schroeder, the American State secretary Madeleine Albright and her colleagues from Bonn and London, Joseph Fischer and Robin Cook. The first NATO soldier, American general Wesley Clarke, also, of course, was not forgotten.

The Russian Duma is already preparing an important documentation about the NATO crimes in Yugoslavia. It is pointed out that this documentation will convincingly impose the need of a trial to the war criminals from the western alliance.

British jurists "promised" their Prime minister, Foreign affairs minister and Defense minister the accusation bench for their part in the crime against Yugoslavia. The general secretary of the Spanish left-oriented party, Julio Angita, reiterates obstinately, as many people on the Iberian peninsula, that Solana is "a war criminal", and threatens him that he will not avoid the deserved punishment.

The Ukrainian academician, Boris Olejnik, president of the parliamentary committee for the foreign relations, announced that "soon everyone will be acquainted with the names of these who committed this crime (the aggression on FRY)", because it represents a "genocide under the pretext of peacekeeping".

A reason more for a trial against the criminals, as fast as possible, is the fact that the western clique, headed by the USA, insists, taking less and less care, on the construction of the new world order according to their ideas, now convinced in the power of its breaking fist called NATO.

This danger was pointed out also by the former American State secretary Henry Kissinger, bard of the mondial diplomacy, saying that the actual Washington administration is frequently overtaking sudden actions, without serious analysis, which causes mistakes which can "have long-term consequences on the international politic stage". Kissinger expressed this evaluation exactly on the occasion of the aggression on the Federal Republic of Yugoslavia calling it "America's big mistake".

is forbidden. NATO's bombers have damaged and often destroyed Serbian hospitals and health-care centers, public housing, infrastructure vital to the well-being of civilians, refineries, warehouses, agricultural facilities, schools, roads and railways. If the war ends with a negotiated settlement and Slobodan Milosevic goes on trial before the International Criminal Court, Clinton, Albright and Defense Secretary William Cohen should have their place on the court's calendar, too.

And they may like that fate. Under the terms of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia -- a body set up by the U.N. Security Council in 1993 -- anyone can file formal complaints for the tribunal's prosecutor in The Hague, Justice Louise Arbour, to consider within the terms of the Geneva Convention.

Thus far, there have been three serious requests for investigation and indictment against the NATO leaders for their conduct against Serbia.

Lawyers in Canada, Britain and France are now working together. Already, the Canadian team has sent Arbour requests for indictment against 67 persons for war crimes -- including Bill Clinton, to NATO spokesman Jamie Shea, whom Canadian lawyer Michael Mehtman likened in role to William Joyce a.k.a Lord Haw-Haw, a propagandist for the Nazis hanged by the Allies at the end of World War II.

Canadian attorney Michael Mehtman, who is also a law professor at York University in Toronto, says, "We have a great case. It will be a good test to see whether the law actually applies to powerful people." Among the indictable war crimes in the complaint prepared by the Canadian lawyers are: the wanton destruction of cities, towns and villages not caused by military necessity; the bombardment of undefended towns; the willful destruction of or willful damage done to institutions dedicated to religion, charity or education (i.e., monasteries, hospitals and schools, all hit by NATO's bombs). "They've admitted publicly the essentials of all these crimes," Mehtman says.

The suspicion is that the tribunal is a legislative appendage of NATO's war machine. After all, the indictment of Milosevic had been ardently pressed by the United States and Britain, and came at a convenient moment when public appetite in the West for the bombing war was waning rapidly. What better way for this narcissistically delusory institution to demonstrate its objectivity than to indict the NATO gang?

Alexander Cockburn is a syndicated columnist.

INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

APPLICATION
INSTITUTING PROCEEDINGS
filed in the Registry of the Court
on 29 April 1999
LEGALITY OF USE OF FORCE
(YUGOSLAVIA v. NETHERLANDS)

1999

General List

No. 110

I. THE AGENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA
TO THE REGISTRAR OF THE INTERNATIONAL COURT
OF JUSTICE

I have the honour to hand over to you a letter of H.E. Mr. Zivadin Jovanovic, Federal Minister for Foreign Affairs of the Federal Republic of Yugoslavia, nominating Mr. Milenko Kreca as Judge ad hoc and Mr. Rodoljub Etinski, Chief Legal Adviser of the Federal Ministry for Foreign Affairs and H.E. Mr. Milan Grubic, Ambassador of the FR of Yugoslavia to the Kingdom of the Netherlands as Agent and Co-Agent respectively, in cases instituted by the applications referred to in this letter and the related cover letter addressed to you. I am also delivering to you the applications of the FR of Yugoslavia against the United States of America, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Republic of France, the Federal Republic of Germany, the Republic of Italy, the Kingdom of the Netherlands, the Kingdom of Belgium, Canada, Portugal and the Kingdom of Spain for the violation of the obligation not to use force, related requests for preliminary measures of protection supplemented by annex with photo-evidence and the letter to the President and the Members of the Court urging a decision on preliminary measures, as well as copy of the Declaration on the acceptance by the Federal Republic of Yugoslavia of the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice.

(Signed) Rodoljub Etinski,
Agent of the FR of Yugoslavia.

I hereby declare that the Government of the Federal Republic of Yugoslavia recognizes, in accordance with Article 36, paragraph 2, of the Statute of the International Court of Justice, as compulsory ipso facto and without special agreement, in relation to any other State accepting the same obligation, that is on condition of reciprocity, the jurisdiction of the said Court in all disputes arising or which may arise after the signature of the present Declaration, with regard to the situations or facts subsequent to this signature, except in cases where the parties have agreed or shall agree to have recourse to another procedure or to another method of pacific settlement. The present Declaration does not apply to disputes relating to questions which, under international law, fall exclusively within the jurisdiction of the Federal Republic of Yugoslavia, as well as to territorial disputes.

The aforesaid obligation is accepted until such time as notice may be given to terminate the acceptance.

New York, 25 April 1999.

(Signed) Vladislav Jovanovic,
Chargé d'affaires a.i. of
the Permanent Mission of Yugoslavia
to the United Nations.

II. THE FEDERAL MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS
OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA TO THE
PRESIDENT OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

Belgrade, 26 April 1999

I have the honour to inform you that in accordance with paragraph 1, Article 42, of the Statute of the Court and paragraph 2, Article 40, of the Rules of Court, the Federal Government of the Federal Republic of Yugoslavia has appointed Professor Dr. Rodoljub Etinski, Chief Legal Adviser to the Ministry of Foreign Affairs of the

Federal Republic of Yugoslavia as its Agent and Mr. Milan Grubic, Ambassador of the Federal Republic of Yugoslavia to the Netherlands as its Co-Agent in the cases the Federal Republic of Yugoslavia v. the United States of America, the Federal Republic of Yugoslavia v. the United Kingdom, the Federal Republic of Yugoslavia v. France, the Federal Republic of Yugoslavia v. the Federal Republic of Germany, the Federal Republic of Yugoslavia v. Italy, the Federal Republic of Yugoslavia v. the Netherlands, the Federal Republic of Yugoslavia v. Belgium, the Federal Republic of Yugoslavia v. Canada, the Federal Republic of Yugoslavia v. Portugal and the Federal Republic of Yugoslavia v. Spain, concerning Breach of the Obligation Not to Use Force.

I have further the honour to inform you that on the basis of paragraph 3, Article 31, of the Statute of the Court and paragraph 1, Article 35, of the Rules of Court, the Federal Republic of Yugoslavia wishes to nominate Professor Dr. Milenko Kreca as Judge ad hoc.

(Signed) Zivadin Jovanovic.

III. APPLICATION OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA

On the basis of Article 40 of the Statute of the International Court of Justice and Article 38 of the Rules of the Court, I submit the following: "Application of the Federal Republic of Yugoslavia against the Kingdom of the Netherlands for Violation of the Obligation Not to Use Force".

Subject of the dispute

The subject-matter of the dispute are acts of the Kingdom of the Netherlands by which it has violated its international obligation banning the use of force against another State, the obligation not to intervene in the internal affairs of another State, the obligation not to violate the sovereignty of another State, the obligation to protect the civilian population and civilian objects in wartime, the obligation to protect the environment, the obligation relating to free navigation on international rivers, the obligation regarding fundamental human rights and freedoms, the obligation not to use prohibited weapons, the obligation not to deliberately inflict conditions of life calculated to cause the physical destruction of a national group.

Legal grounds for jurisdiction of the Court

The Government of the Federal Republic of Yugoslavia invokes Article 36, para 2 of the Statute of the International Court of Justice as well as Article 9 of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.

Claim

The Government of the Federal Republic of Yugoslavia requests the International Court of Justice to adjudge and declare:

- by taking part in the bombing of the territory of the Federal Republic of Yugoslavia, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to use force against another State;
- by taking part in the training, arming, financing, equipping and supplying terrorist groups, i.e. the so-called "Kosovo Liberation Army", the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to intervene in the affairs of another State;
- by taking part in attacks on civilian targets, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation to spare the civilian population, civilians and civilian objects;
- by taking part in destroying or damaging monasteries, monuments of culture, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to commit any act of hostility directed against historical monuments, works of art or places of worship which constitute cultural or spiritual heritage of people;
- by taking part in the use of cluster bombs, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to use prohibited weapons, i.e. weapons calculated to cause unnecessary suffering;
- by taking part in the bombing of oil refineries and chemical plants, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to cause considerable environmental damage;
- by taking part in the use of weapons containing depleted uranium, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to use prohibited weapons and not to cause far-reaching health and environmental damage;
- by taking part in killing civilians, destroying enterprises, communications, health and cultural institutions, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation to

respect the right to life, the right to work, the right to information, the right to health care as well as other basic human rights;

- by taking part in destroying bridges on international rivers, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation to respect freedom of navigation on international rivers;

- by taking part in activities listed above, and in particular by causing enormous environmental damage and by using depleted uranium, the Kingdom of the Netherlands has acted against the Federal Republic of Yugoslavia in breach of its obligation not to deliberately inflict on a national group conditions of life calculated to bring about its physical destruction, in whole or in part;

- the Kingdom of the Netherlands is responsible for the violation of the above international obligations;

- the Kingdom of the Netherlands is obliged to stop immediately the violation of the above obligations vis-a-vis the Federal Republic of Yugoslavia;

- the Kingdom of the Netherlands is obliged to provide compensation for the damage done to the Federal Republic of Yugoslavia and to its citizens and juridical persons.

The Federal Republic of Yugoslavia reserves the right to submit subsequently accurate evaluation of the damage.

Facts upon which the claim is based

The Government of the Kingdom of the Netherlands, together with the Governments of other Member States of NATO, took part in the acts of use of force against the Federal Republic of Yugoslavia by taking part in bombing targets in the Federal Republic of Yugoslavia. In bombing the Federal Republic of Yugoslavia military and civilian targets were attacked. Great number of people were killed, including a great many civilians. Residential houses came under attack. Numerous dwellings were destroyed. Enormous damage was caused to schools, hospitals, radio and television stations, cultural and health institutions and to places of worship. A large number of bridges, roads and railway lines were destroyed. Attacks on oil refineries and chemical plants have had serious environmental effects on cities, towns and villages in the Federal Republic of Yugoslavia. The use of weapons containing depleted uranium is having far-reaching consequences for human life. The above-mentioned acts are deliberately creating conditions calculated at the physical destruction of an ethnic group, in whole or in part. The Government of the Kingdom of the Netherlands is taking part in the training, arming, financing, equipping and supplying the so called "Kosovo Liberation Army".

Legal grounds on which the claim is based

The above acts of the Netherlands Government represent a gross violation of the obligation not to use force against another State. By financing, arming, training and equipping the so-called "Kosovo Liberation Army", support is given to terrorist groups and the secessionist movement in the territory of the Federal Republic of Yugoslavia in breach of the obligation not to intervene in the internal affairs of another State. In addition, the provisions of the Geneva Convention of 1949 and of the Additional Protocol No. 1 of 1977 on the protection of civilians and civilian objects in time of war have been violated. The obligation to protect the environment has also been breached. The destruction of bridges on the Danube is in contravention of the provisions of Article 1 of the 1948 Convention on free navigation on the Danube. The provisions of the International Covenant on Civil and Political Rights and of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights of 1966 have also been breached. Furthermore, the obligation contained in the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide not to impose deliberately on a national group conditions of life calculated to bring about the physical destruction of the group has been breached. Furthermore, the activities in which the Kingdom of the Netherlands is taking part are contrary to Article 53, para 1 of the Charter of the United Nations.

The Government of the FR of Yugoslavia reserves the right to amend and supplement this Application.

(Signed) Rodoljub Etinski
Agent
for the Federal Republic of Yugoslavia

14-5-94

HOME MEMBERSHIP CONTACT US SITE MAP SEARCH SERBIAN UNITY CONGRESS
KOSOVO CRISIS NEWS, OPINION BOARD, STOP THE WAR, AID TO VICTIMS, HOPE IS ALIVE, MORE NEWS

POLICY TOWARD SERBIA

Action!

Call, write, e-mail

White House
1600 Pennsylvania Ave.
Washington, D.C. 20500
(202) 456 1414
fax (202) 456 2461

President of US
First Lady
Vice President of US
Mrs. Gore

State Department
Secretary of State
U.S. Department of State
Washington, D.C. 20520
(202) 647 6575 fax 202-647-7120

US Congress
House of Representatives
Senate

Find your Representative

Media e-mail

Related Links:
[Eagle forum](#)
[Kosovo news](#)
[B92 serbian english](#)
[News on the Internet](#)

House & Senate VOTE on Clinton's WAR Coming
Soon. Let Your Voice be Heard!

We must act now!!

Sign petition against Clinton's war

POLICY OPINION

Please, tell us what you think!

◦ Kosovo discussion board

◦ Yugoslavia is a sovereign country and Kosovo is an unalienable part of the Republic of Serbia, within Yugoslavia.

◦ Any NATO military intervention is a gross violation of the UN and NATO Charters. This dangerous precedent would constitute an act of open aggression, and its escalation path moves not away, but "towards" a new World War.

◦ The "acute crisis" in Kosovo is manufactured by the US Administration. This is a minor internal conflict by world standards, and can be resolved by internal means.

◦ The "Kosovo Liberation Army" is a terrorist organization, whose activity must be neutralized by the Yugoslav state in accordance with accepted international practice.

◦ The Paris "peace proposal" is null and void - incoherent, illegitimate, negotiated in bad faith - and can not serve as a basis for any lasting agreement. Only direct negotiation among the involved parties, without outside pressure or coercion and in accordance with accepted international norms for autonomy, can produce an equitable solution.

Reading material:

U.S. violation of international laws

VIENNA CONVENTION ON THE LAW OF
TREATIES
SIGNED AT VIENNA 23 May 1969
ENTRY INTO FORCE: 27 January 1980

Article 51
Coercion of a representative of a State

The expression of a State's consent to be bound by a treaty which has been procured by the coercion of its representative through acts or threats directed against him shall be without any legal effect.

Article 52
Coercion of a State by the threat or use of force

A treaty is void if its conclusion has been procured by the threat or use of force in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

<http://www.un.org/law/ilc/texts/treaties.htm>

7-5-99

HOME NEWS CONTACTS SERBIAS SEARCH SERBIAN UNITY CONGRESS
KOSOVO CRISIS NEWS OPINION BOARD STOP THE WAR AID TO VICTIMS HOPE IS ALIVE MORE NEWS

LAWYERS CHARGE NATO LEADERS BEFORE WAR CRIMES TRIBUNAL

PRESS RELEASE MAY 7, 1999

A group lawyers from several countries has laid a formal complaint with the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia against all of the individual leaders of the NATO countries and officials of NATO itself. The group, lead by professors from Osgoode Hall Law School of York University in Toronto -- where Tribunal prosecutor Louise Arbour was also a professor before becoming a judge -- have charged Bill Clinton, Madeleine Albright, Javier Solana, Jarmie Shea, Jean Chretien, Art Eggleton, Lloyd Axworthy and 60 other heads of state and government, foreign ministers, defence ministers and NATO officials, with war crimes committed in NATO's six-week old bombing campaign against Yugoslavia.

The list of crimes includes "willful killing, willfully causing great suffering or serious injury to body or health, extensive destruction of property, not justified by military necessity and carried out unlawfully and wantonly, employment of poisonous weapons or other weapons to cause unnecessary suffering, wanton destruction of cities, towns or villages, or devastation not justified by military necessity, attack, or bombardment, by whatever means, of undefended towns, villages, dwellings, or buildings, destruction or willful damage done to institutions dedicated to religion, charity and education, the arts and sciences, historic monuments and works of art and science." The complaint also alleges "open violation" of the United Nations Charter, the NATO treaty itself, the Geneva Conventions and the Principles of International Law Recognized by the Nuremberg Tribunal (the latter of which makes "planning, preparation, initiation or waging of a war of aggression or a war in violation of international treaties, agreements or assurances" a crime).

Under the Statute "a person who planned, instigated, ordered, committed or otherwise aided and abetted in the planning, preparation or execution of a crime shall be individually responsible for the crime" and "the official position of any accused person, whether as Head of State or Government or as a responsible Government official, shall not relieve such person of criminal responsibility or mitigate punishment."

Human Rights Mary Robinson in which she says that "large numbers of civilians have incontestably been killed, civilian installations targeted on the grounds that they are or could be of military application and NATO remains sole judge of what is or is not acceptable to bomb? In this situation, the principle of proportionality must be adhered to by those carrying out the bombing campaign. It surely must be right to ask those carrying out the bombing campaign to weigh the consequences of their campaign for civilians in the Federal Republic of Yugoslavia."

Under the Statute, the Prosecutor is bound to "initiate investigations ex-officio or on the basis of information obtained from any source, particularly from Governments, United Nations organs, intergovernmental and non-governmental organizations" and to "assess the information received or obtained and decide whether there is sufficient basis to proceed. Upon a determination that a case exists, the Prosecutor is bound to "prepare an indictment containing a concise statement of the facts and the crime or crimes with which the accused is charged under the Statute and transmit it to a judge of the Trial Chamber." The complaint asks Judge Arbour to "immediately investigate and indict for serious crimes against international humanitarian law" the 67 named leaders and whoever else shall be determined by the Prosecutor's investigations to have committed crimes in the NATO attack on Yugoslavia commencing March 24, 1999." Copies of the charges have been sent to the accused.

Participating in the action are 15 lawyers and law professors as well as the American Association Jurists, a pan American organization of lawyer's, judges, law professors and students, with membership in all countries of the American Continent from Tierra del Fuego to Canada, an NGO with consultative status before the Social and Economic Council of the United Nations.

Professor Michael Mandel, spokesman for the group of complainants, said in Toronto today: "The bombing of civilians is not only immoral, it is criminal and punishable under the laws governing the Tribunal. You cannot kill a woman and child in Belgrade on the theoretical possibility that it might save a woman and child in Pristina. Even in a legal war you cannot kill civilians and destroy an entire country as a military strategy. But this is an illegal war and the NATO leaders are acting like outlaws. So far they have risked nothing by sending others to do their killing and destroying. We believe that if they are held individually responsible, as the law requires, they won't feel so free to spill other peoples' blood."

For further information, please contact - in Toronto: Professor Michael Mandel (telephone 416-736-5039; e-mail mmandel@yorku.ca) or David Jacobs (telephone 416-539-; email david@ShellJacobs.com) - in Geneva: Alejandro Teitelbaum, (telephone -----; e-mail Assamjur@aol.com)

US/NATO VIOLATION OF INTERNATIONAL LAW

Is U.S. Committing War Crimes (By Bill Ramsey)

ST. LOUIS, May 3 - "Is U.S. Committing War Crimes from on High?" asks Bill Ramsey in a column published by the St. Louis Post Dispatch on May 3. "If one

Here is an excerpt from Mr. Ramsey's column:

"The 1949 Geneva Conventions and their 1977 Protocols define crimes against humanity as attacks on civilian populations or civilian objects. Civilian objects are defined as those indispensable to the survival of a population; and drinking water installations are designated as a civilian objects. Those water pipes in Belgrade are not legitimate targets under international standards.

The Geneva Conventions and Protocols prohibit indiscriminate attacks. An attack is "indiscriminate" when its effect cannot be limited and thus harms military and civilian targets without distinction. Indiscriminate attacks include those that may be expected to cause incidental loss of civilian life or injury to civilians. Where there is doubt, a potential target must presumed to be civilian.

Does Clinton's decision to use an air-war strategy that he knows will kill civilians amount to a violation of the Geneva Conventions? Is our government committing war crimes in a futile attempt to halt Milosevic's horrendous war crimes?

The 1945 the Nuremberg Charter declares that the "wanton destruction of cities, towns or villages, or devastation not justified by military necessity" is punishable as a war crime. NATO said its target in Surdulica was an army barracks. Surdulica is near Serbia border with Bulgaria, not Kosovo. Can NATO identify a "military necessity" that warranted the risk of destroying homes and killing civilians in Surdulica? If not, did it commit a war crime? Are "war-related factories" now to include "word factories" like that Serbian television station struck on April 23, killing 15 civilian journalists?

Amnesty International reminded NATO that international humanitarian law not only prohibits attacks on civilians and civilian sites. It also requires stringent safeguards when carrying out attacks against "military objectives," including giving effective advance warning of attacks that may affect the civilian population.

International law also sets conditions on decisions to wage war. If they are not met, then another category of war crime called a crime against peace is committed. Under the U.N. Charter, collective military action by member states to prevent crimes against humanity requires Security Council approval. By what authority is NATO making war? All diplomatic options must be exhausted and negotiations cannot proceed under the threat of force. Does "Sign or we bomb" meet to these conditions? [...]

How many mornings will we have to hear "regrettable but inevitable" from places like Serbia, Iraq, Sudan and Panama before we realize that modern air war is a blunt and deadly instrument that cannot confine itself within even the minimum humanitarian standards that arose from the ashes of WW II?"

NATO'S ILLEGAL WAR

THE TORONTO STAR, Thursday, April 29, 1999 OPINION p. A23

By David Jacobs

This attack also involves many NATO member nations in breaches of their domestic laws. Canada is acting in breach of the National Defence Act, which incorporates international law in the form of the Charter of the United Nations and the United States is in breach of its Constitution. Those who wish to justify NATO's actions tend to either ignore the law or argue one or both of the following points: first, that the breach of law is a mere "technical" breach; and second, that a new law of "humanitarian intervention" is being developed by NATO. Neither argument can stand up even to superficial scrutiny.

The key advance in law in this century is the outlawing of war and the prohibition against the use of force for the adjustment or settlement of "international disputes or situations which might lead to a breach of peace" in the words of the U.N. Charter. Articles 3 and 4 of the U.N. Charter make this explicit:

Article 3. All Members shall settle their disputes by peaceful means in such a manner that international peace and security, and justice, are not endangered.

Article 4. All Member shall refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations.

Such prohibitions are not absolute. There are exceptions made in the case of self-defence, and, importantly, in the case of unanimous agreement of all the members of the U.N. Security Council. The Security Council may sanction the use of force after determining that measures not including the use of armed force are inadequate to deal with the situation. The U.N. Charter specifically states that even decisions of the U.N. cannot be enforced by regional agencies without the authorization of the Security Council. NATO is a "regional agency."

The Canadian position, and indeed the NATO position, seems to be that since Russia and China appeared likely to exercise their lawful powers of veto, a Security Council mandate for the commencement of the war would not be sought. This is a position contrary to law and morality. We have solemnly signed a formal international treaty, the U.N. Charter, under which we promised not to commence war without unanimous approval of the Security Council. Do we now say that if we cannot get such approval, and we really, really want to go to war, we can ignore our obligations and break our word? Can anyone trust our signature on an international agreement?

The NATO Treaty itself outlaws NATO's actions. In Article 1 the members of NATO pledge "to refrain in their international relations from the threat or use of force in any manner inconsistent with the purpose of the United Nations." The NATO treaty further obliges its signatories "as set forth in the Charter of the United Nations, to settle any international dispute in which they may be involved by peaceful means in such a manner that international peace and security and justice are not endangered." The Treaty acknowledges "the primary responsibility of the Security Council for the maintenance of international peace and security."

Furthermore, the requirement of Security Council approval for the use of armed force is critically important, and not a mere bureaucratic or technical obstacle to war. It arises as a result of the will of the international community to prevent the recurrence of the conditions that sparked two world wars in this century. In the wake of World War II, the world determined that big, powerful nations could not make war on other nations on whatever pretext, except in self defence, and that any pretext advanced would be evaluated by the world community through the U.N., to test if such pretext

was valid.

On most occasions, when nations commence war against each other, "humanitarian" reasons are claimed. This is far from new. Recall Hitler's claim to be attacking Czechoslovakia to end the ethnic tensions and violence and restore the rights of Sudeten Germans. Recall the claims of the European powers to be carrying the "white man's burden" into the colonies in the course of their "civilising missions."

No nation goes to war without claiming that it is right, and its victim wrong, or even terribly wrong. The problem arises as to what body exists to evaluate such unilateral claims as to the "wrongness" of the victim nation. The second problem arises as to what action flows from any determination as to such "wrongness." The U.N. Security Council was and is supposed to perform these two functions of evaluation and action. These internationally agreed-on processes have not occurred and we are simply told by NATO nations that terrible things are happening in Yugoslavia and that NATO had determined the action to take as a consequence. Is the world to merely accept such claims and grant to NATO the absolute right to be judge, jury and executioner in its own cause?

NATO is usurping and undermining the role of the U.N., which was formed precisely to end the scourge of war. The future of the U.N. has been put in doubt. NATO is not deserving of the support of those who believe in the rule of law. The claim that the current law is insufficient to meet NATO's demands, so that NATO may act in violation of such laws with impunity, is to sanction the rule of the lynch mob, the rule of the vigilante. This is no precedent for the beginning of the next millennium.

David Jacobs, of Shell Jacobs Lawyers, is a member of the Ad Hoc Committee To Stop Canada's Participation In The War On Yugoslavia.

FROM WASHINGTON THIS IS MEDIA MONITOR WITH REED IRVINE AND CLIFF KINCAID

HEADLINE: CLINTON VIOLATES INTERNATIONAL LAW

Jeff Tuomala, a former Regent University law professor, isn't the only expert who says that President Clinton's war in Yugoslavia lacks a clear legal basis. Jim Hirsien, a law professor at Trinity Law College in California, says bluntly that "it is clearly in violation of international law." He explains, "There is nothing in writing in any diplomatic charter, any international treaty that would authorize this kind of military intervention."

The administration has claimed that various U.N. Security Council Resolutions authorize this war. But Hirsien points out, "In each and every one of those resolutions, there is a provision affirming the sovereignty and territorial integrity of Yugoslavia." Those resolutions also require a peaceful resolution of the crisis. Hirsien adds that Article 2 of the U.N. Charter prohibits the use of force against a sovereign state unless it has committed aggression on another state. Yugoslavia, he points out, did not commit such aggression. When force is used, he adds, the Charter requires that the Security Council be consulted in advance. That was not done in this case.

has now had the same approach to the rule of law at the international level as they've had at the domestic level. That is, it's de facto law. It's not real law." In other words, a president who can't be trusted to obey our domestic laws cannot be expected to comply with international laws and treaties. The difference is that Clinton has been a big booster of the U.N. and its charter in the past.

Regarding the use of NATO to lead the intervention, Hirszen also finds the administration's legal case to be seriously deficient. On its face, he points out, the NATO Charter sets up a defensive organization. In the preamble to the treaty, the members are "resolved to unite their efforts for collective self-defense." The use of force is authorized only when a member of NATO is attacked. "So, being a self-defense charter," Hirszen says, "the NATO treaty is violated" in the Yugoslavia case.

To make matters worse, Hirszen says "there are treaties that specifically prohibit this kind of action." He says that the 1980 Vienna convention on the law of treaties prohibits any kind of coercion to compel a nation to sign a treaty. Yet the United States exerted that kind of pressure on Yugoslavia to sign the so-called Rambouillet agreement on Kosovo, which could have led to independence for that province of the country. When Yugoslavia refused to sign it, the U.S. and NATO went to war.

So why did the Administration go to war? Hirszen believes it was politics, noting that many of the administration's recent military actions have corresponded with a significant news story that embarrasses President Clinton. In this case, the Juanita Broaddrick rape story was still causing problems for the president and the Chinese espionage scandal was gathering momentum. "In each case," he says, "[military decisions are] made with haste and not the proper planning." That has certainly been proven in this case.

FROM WASHINGTON THIS IS MEDIA MONITOR WITH REED IRVINE AND
CLIFF KINCAID
HEADLINE: NO LEGAL BASIS FOR WAR IN YUGOSLAVIA

The Clinton Administration has been searching for a legal basis for its war in Yugoslavia. In a recent column in the Wall Street Journal, former assistant secretary of state John Bolton seemed to find one. This was significant because Bolton is a conservative who served in the Bush Administration and is now senior vice president of the American Enterprise Institute. The editors of the editorial page of the Journal, who are gung-ho for the war in Yugoslavia, would not have run Bolton's column if they didn't think it supported the legal case for continuing and expanding the war.

On the matter of the U.N. Charter, Bolton noted that parts of it rule out the use of force by member states. But he claimed to find a loophole - Article 51, which recognizes the right of self-defense for all members. Bolton acknowledged that while Article 51 applies specifically to a member facing armed attack, he said this right is actually "far broader" and that most Americans would interpret this provision to mean that the U.S. can use military force in our own "national interest."

We ran that claim by Jeff Tuomala, former Regent University Law professor who spent eight years on active duty in the Marine Corps specializing in the law of war.

"There is no attack by Serbia on any one of the NATO states," including the United States, Tuomala points out. Referring to the "national interest" standard advanced by Bolton, Tuomala said, "It may be in the national interest for Toyota to make lousier cars. But that doesn't give [us] a right to attack them." He said the "national interest standard" amounts to "total lawlessness." He said that if there were an attack on the United States or its citizens, the U.S. would be justified in responding, but only after Congress issues a declaration of war.

But can the NATO treaty justify the attack? While acknowledging that the treaty itself is defensive in character and refers to NATO responding to an attack on one of its members, Bolton maintains that the treaty "contains no legal barriers" to the offensive use of force. But Tuomala says NATO's offensive use of force still violates the U.N. Charter because Yugoslavia hasn't attacked any other country.

Tuomala raises another point - the claim by the administration that the captured American soldiers should be treated as prisoners of war under international law. If this is war, he says, "Where is the authorization [of war] from Congress?" He finds it ironic that the administration has violated international law in so many respects but in this case is insisting on it being followed. He also finds it ironic that the administration claimed at one point that the Americans ought to be immediately released. Tuomala commented, "You're bombing a country and then they can't even defend themselves by capturing a few of your soldiers? This is crazy."

FROM WASHINGTON THIS IS MEDIA MONITOR WITH REED IRVINE AND
CLIFF KINCAID
HEADLINE: INTERNATIONAL LAWLESSNESS

Attorney Jeff Tuomala, one of the experts we consulted about the legality of the Yugoslavia war, told us that he had seen relatively little in the press about this important aspect of the controversy. One of the commentaries, ironically, came from conservative columnist George Will, who didn't seem to want to hold Clinton accountable. Regarding the arguments that the Yugoslavia bombing is illegal, George Will wrote that it is "unseemly" for those who advocate "maximum latitude for the United States to exercise its sovereignty, to suddenly make a fetish of international law." But the "fetish" was on the part of an administration that seemed to worship the U.N. in the past. Conservatives who point to violations of international law in the war on Yugoslavia are exposing the globalists in the Clinton Administration as complete and utter hypocrites.

The issue is not that complicated. The U.N. Charter flatly prohibits the kind of war the U.S. and NATO are waging in Yugoslavia. Assuming there was a genuine threat to international peace and stability, Article 43 of the charter states that before such action is taken, members of the U.N. have to make a "special agreement or agreements" with the Security Council to provide "armed forces, assistance, and facilities, including rights of passage, necessary for the purpose of maintaining peace and security." No such agreement has ever been signed between the U.S. and the U.N.

Chapter 8 of the U.N. Charter covers "regional arrangements," such as NATO.

bombing of Yugoslavia

Former Vanderbilt Political Science Professor Alex Dragnich, author of the book, *The Disintegration of Yugoslavia and the Search for Truth*, has commented that the bombing of Yugoslavia is "contrary to international law, contrary to the United Nations charter, and contrary to the NATO treaty itself." In making these comments, he said he was paraphrasing Tony Benn, a well-known member of the British Parliament, who said last October in a letter to his foreign secretary, Robin Cook: QUOTE "Air strikes against Serbia would constitute a total breach of international law, of the Charter of the United Nations and of Article 1 of the NATO Treaty, which commits NATO to upholding the U.N." UNQUOTE

Article 1 of the NATO treaty does commit NATO to upholding the U.N. It says the parties shall not conduct their operations "in any manner inconsistent with the purposes of the United Nations." Efforts to point out these violations of the U.N. Charter and the NATO treaty do not mean that conservatives are buying into the concept of international law. They only serve to expose the lawlessness of this administration in foreign affairs.

President Clinton could argue that his policy was justified by appealing to the national interest and going before Congress for a declaration of war. Perhaps Clinton will do this eventually, if American involvement and casualties start escalating. But his early failure to do so demonstrates the weakness of his case.

FROM WASHINGTON, THIS IS MEDIA MONITOR WITH REED IRVINE AND CLIFF KINCAID
HEADLINE: MADELEINE ALBRIGHT'S BIG LIE

Secretary of State Madeleine Albright, speaking at the Brookings Institution on April 5, intensified her efforts to portray Slobodan Milosevic as a modern Hitler. She denied that the mass flight of refugees from Kosovo was precipitated by NATO's bombing and missile attacks. She said that the bombing attacks were ordered to halt the terrible atrocities that Milosevic was inflicting on the Albanians in Kosovo, but the only specific example that she cited was the alleged massacre of 45 Albanians in the village of Racak in mid-January.

Albright accused the Serbs of breaking the cease-fire agreement that was reached last October. We have not been able to get any verification of that claim from the State Department, but the Institute for Balkan Affairs says that the cease-fire was broken by the Kosovo Liberation Army, which kidnaped and killed two Serbian policemen. The Institute says the KLA has been killing police and officials in the Serbian province of Kosovo for over a year. The Serbs have retaliated, and it has been reported that between one and two thousand people died in the fighting in 1998.

The State Department says this figure includes soldiers, police, guerrilla fighters and civilians on both sides. The Institute for Balkan Affairs says that the American media have virtually ignored the reports of KLA killings of Serbian police and civilians, including an attack on a refugee camp holding some of the 300,000 Serbs forced out of Croatia. In an earlier commentary we reported that an administration official said last year that the one thing that might trigger armed intervention in Kosovo would be

cite in her Brookings speech. The State Department now says that the killing of 24 KLA guerrillas in Kosovo at the end of January was combat-related.

We said in that commentary that the French press had cast doubt on the claim that this was a massacre perpetrated by Serbian security forces. They reported that there was a battle between Serb police and the KLA and that there was reason to believe that 22 bodies laid out in a ravine may have been KLA guerrillas killed in the firefight. They said that journalists saw little blood and only a few cartridges around the site of the alleged massacre. They speculate that the KLA gathered some of the bodies killed in the fighting and tried to make it look like a massacre.

In that commentary, we erred in saying that Clinton said he was ordering the bombing to "halt this rolling genocide." It was a senator who said that. In the 12 weeks leading up to the bombing there were nearly 200 newspaper stories that associated Kosovo and genocide. In the week after the bombing began there were over 900 stories, many of them reporting Clinton's use of the term. The numbers of those killed in the year ending March 24 do not support the genocide charge.

US/NATO VIOLATION OF INTERNATIONAL LAW

Just for Record:

The US is violating a number of international laws in attacking Serbia over Kosovo which is part of a sovereign independent state.

(1) It is a violation of Article 2 of the UN Charter that prohibits the use of force against a sovereign state where it has not committed aggression on other states. Serbia did not attack any neighboring states outside its sovereign borders. The Security Council did not sanction the use of force here. If the issue had been submitted to the Security Council, it would certainly have been vetoed by Russia and China. NATO knows it and therefore bypassed it.

(2) It is a violation of NATO's own charter which claims it is a defensive organizations and is only committed to force if one of its members is attacked. No member of NATO was attacked.

(3) The so-called Rambouillet "Agreement" (there was no "agreement" by Serbia) is a violation of the 1980 Vienna Convention on the Law of Treaties which forbids coercion and force to compel any state to sign a treaty or agreement. Serbia is being asked to sign this "Agreement" through NATO bombs and missiles.

(4) It is a violation of the Helsinki Accords Final Act of 1975 which guarantees the territorial frontiers of the states of Europe. What this so-called peace plan offers is (a) the severance of Kosovo through NATO bombing with immediate effect; or (b) the severance of Kosovo through NATO occupation three years later.

(5) If the sequel to the bombing is recognition of Kosovo as an independent state, this will violate international law that prohibits recognition of provinces that unilaterally declare independence against the wishes of the federal authorities.

These unlawful actions will set precedents that will undermine stability elsewhere in

Raju G. C. Thomas
March 24, 1999
Milwaukee, Wisconsin

FWD FROM PROFESSOR GEORGE C. (RAJU) THOMAS:

More on the Violations of International Law

Contradicting my claim that NATO had violated at least five accepted norms of international law, several respondents argued that the NATO attack on Serbia was justified under the 1948 Genocide Convention and/or other general humanitarian principles.

First, the Genocide Convention does not authorize such attacks. Only the Security Council can do so which was deliberately bypassed by NATO because it knew that Russia and China would veto such an attack.

Second, there was no genocide going on in Kosovo. Cries of Serbian aggression and genocide within its own province were being made in the US Congress in April 1998 when only 30 people had died and less than 100,000 internally displaced. At the time of the attack, 2,000 had died on all sides and 250,000 Albanians had been displaced. It was the threat of NATO attack and the subsequent terror bombing that parallels the fire bombing of Tokyo and Yokohama during the Second World War that triggered the Serbian retaliation and humanitarian catastrophe in Kosovo.

Third, there was no humanitarian intervention by the US and the West when the Nigerian authorities crushed the Biafra separatist movement between 1967 and 1970 causing the deaths of one million Ibos, when Pakistani forces killed one million and drove out 10 million Bengalis during the East Pakistani secessionist struggle in 1971, when the Pol Pot regime killed one million Cambodians, to name just a few cases. In the latter two cases, the US condemned India and Vietnam for their interventions and threatened military action against them.

Fourth, ethnic cleansing is not genocide. If it were, the Allied powers were guilty of genocide for the expulsion of some 12 million Germans from Poland, Czechoslovakia and elsewhere at the end of the Second World War, and surely European Jews committed genocide when it drove out nearly a million Palestinians to carve out the state of Israel in 1948. There is now an ethnically pure Greater Croatia. There are almost 900,000 Serbian refugees ethnically cleansed from Croatia and the federation, 300,000 in Republika Srpska and 600,000 in Serbia. This is more than any other ethnic group. Croatia conducted the largest single ethnic cleansing of the war with American military support.

For the record, the Stockholm International Peace Research Institute determined that about 35-50,000 people died on all sides during the Bosnian civil war, not 250,000. The investigative team for the Hague Tribunal interviewed only 223 Bosnian women claiming to be raped, and collected another 575 affidavits. Allegations of 20-60,000 rapes are guesses.

surrounds an adjacent building compound, not Alic and the others who were in a refugee camp free to go anytime. The ITN cameraman, Jeremy Irvin zoomed his lense from inside the barbed wire compound making it appear that it surrounded the men who were in a refugee camp waiting to be moved. There are good reasons for showing only a five second clip (shown a zillion times) and not the full film. Now that it has been proven to be a fraud, it is never shown again, but there has been no retraction either.

Regarding genocide, General Satish Nambiar, the first UNPROFOR commander from 1992 to 1994 told me that he, his deputy General Lewis McKenzie and 28,000 men under their command witnessed no genocide. They checked with the UNHCR and the International Red Cross, and they did not witness any genocide either. So how did Roy Gutman and others manage to witness genocide?

Russia, China and India, representing half the human race, got it right about the Kosovo crisis. NATO, the only alliance left in this galaxy, committed aggression on Serbia. This is all about saving NATO's face at a very heavy price for the Serbs. If NATO is above international law, so is every other state and organization. It has set a terrible precedent.

Professor Raju G. C. Thomas Marquette University Milwaukee, USA

Copyright © 1996-99 Serbian Unity Congress. All Rights Reserved.

Verslag van de Europese hoorzitting over de Navo-oorlog tegen Joegoslavië

Berlijn, zaterdag 30 oktober 1999.

Van: Hans Hupkes.

Aan: Allen die het moeten weten.

1. Tribunaal

In Berlijn kwamen zaterdag 650 mensen uit 11 landen bijeen om van gedachten te wisselen over de feiten die voorgelegd zouden kunnen worden aan een Internationaal Tribunaal, te houden in Amerika en Europa. Gedacht wordt aan 24 maart 2000. Dan is het één jaar geleden dat de Navo haar eerste bommen boven Joegoslavië afwierp.

Drie rechtsgeleerden - twee Duitsers en een Bulgaar - zijn bereid als 'rechter' van het Europese Tribunaal op te treden. Daarbij prof. dr. Erich Buchholz die ik heb gesproken. Hij heeft mij zijn bijdrage aan de hoorzitting gegeven. (Ik geef deze door aan Nico Steijnen.)

Zondag kwamen vertegenwoordigers van de bewegingen in de verschillende landen bijeen om de activiteiten op elkaar af te stemmen. Het ging om mensen uit Rusland (leden van twee partijen in de Doema), Polen (communistische partij), Duitsland, Nederland, Frankrijk, Spanje (Europarlematariër), Zwitserland (vredesbeweging), Tsjechië (communistische partij), Joegoslavië, Bulgarije (vertegenwoordiger van de president) en Amerika.

Sara Flounders van het International Action Center in New York benadrukte dat de twee tribunalen de ervaringen van allerlei hoorzittingen over de hele wereld samen moeten brengen in een aanklacht. Ze bracht zelf de aanklacht - *The Indictment* - in, die Ramsey Clark op 31 juli heeft gepubliceerd. (Ook die gaat als bijlage naar Nico Steijnen.)

Matthias Goldschmidt, voorzitter van de Zwitserse vredesbeweging, benadrukte dat de hoorzittingen zichzelf niet voortdurend moeten herhalen maar dat ook bijeenkomsten op thema (de rol van de media etc.) nodig zijn.

Initiator Wolfgang Richter sloot de zondagbijeenkomst af met te benadrukken dat het moeilijk zal zijn om het Tribunaal tot een succes te maken. Het is de vraag of we de aandacht krijgen die de zaak verdient en of gerenommeerde juristen hun naam aan de actie willen verbinden. Duitse advocaten zijn volgens Richter afhoudend uit angst voor officiële *Berufsverbote*. De media hebben de hoorzitting in Berlijn doodgezwegen.

2. Relatie met officiële rechtspraak.

De Franse *avocat honoraire* Pierre Kaldor legde volgens mij de vinger op de zere plek: het gevaar van de blaffende honden die niet bijten. "We kunnen elkaar in ons gelijk bevestigen en alle wereldleiders op een eigen tribunaal veroordelen, maar wat dan?"

Door de opzet van de hoorzitting en het daaropvolgende beraad - met veel herhaalde verklaringen - kwam een noodzakelijke discussie over dat manco onvoldoende uit de verf. Ik heb aangesloten door te wijzen op de concrete actie in Nederland waar een Permanente Commissie wordt opgericht om namens de (nabestaanden van) slachtoffers van het bombardement op de televisiestudio in Belgrado voor de rechter schadevergoeding te eisen.

Richter merkte op dat in Duitsland bewust wordt gewacht met de gang naar de rechter wegens de terughoudendheid van toonaangevende advocaten en gebrek aan financiële middelen. Volgens hem kan na het Tribunaal altijd nog een gang naar de rechter worden gemaakt met de verzamelde bewijzen.

3. Organisatie.

De deelnemers aan het beraad waren het eens dat we een structuur moeten vinden voor onze activiteiten binnen Europa. In wezen een nieuwe Europese vredesbeweging die de - zowel economisch, politiek en militaire - 'neo-kolonisering' door de Navo c.q. Amerika aan de kaak stelt.

Met name Ralph Hartmann, voormalig Duits *Botschafter* in Belgrado, drong aan op een goede organisatie en financiering op Europese schaal.

Het secretariaat van het Europese samenwerkingsverband zal worden ondergebracht bij de Zwitserse vredesbeweging in Basel. Daar zullen alle lijnen samenkomen en Goldschmidt zal verdere stappen coördineren op weg naar de nieuwe Europese beweging coördineren.

4. Adressen.

Daarom misschien goed om nu wat adresgegevens te vermelden van mensen waarmee ik gegevens heb uitgewisseld.

Europees secretariaat:

Matthias Goldschmidt

Keltenweg 32

CH-4 25 Rieken

tel./fax 0041 - 61.601.9178

email: mgoldschmidt@econophone.ch

Amerika:

International Action Center

Sara Flounders

59 West 14th Street

New York, NY, 10011 USA

tel. 00 212 633 66 46

fax 00 212 633 28 89

email: iacenter@iacenter.org

World Jurist Association
Wolfgang Schultz, president for Europe
Suite 302, 1000 Connecticut Av. N.W.
Washington DC 20036 USA

tel. 00 202 466 5428
fax 00 202 452 8540
email: wja@wja-wpltc.org

Elmar Schmähling
admiral b.d.
Meyerheimstrasse 3
10439 Berlin
Deutschland

tel. 00 30 447 38 573
fax 00 30 447 38 575
email: elmar_schmaeling@t-online.de

Prof. Ph. D. Azaria Polikarov
Bd. Skobelev 46
1606 Sofia
Bulgaria

tel. 52.30.55

Prof. dr. Erich Buchholz
Am Treptowner park 44
Berlin, O-1193
Deutschland

tel.fax 00 49 30 533 68 53

Pierre Kaldor
avocat honoraire
5, Promenade Paul Doumer
92400 Courbevoie
France

tel/fax 01 47 88 00 16

Gesellschaft zum Schutz von Bürgerrecht und Menschenwürde
prof. Wolfgang Richter
Weitlingstrasse 89
10317 Berlin

tel. 00 49 30 5 57 83 97
fax 00 49 30 5 55 63 55

29-10-99 **Milosevic ontvangt oud-minister VS**

BELGRADO – De Joegoslavische president Slobodan Milosevic heeft gisteren in Belgrado een ontmoeting gehad met de Amerikaanse ex-minister van justitie Ramsey Clark. Clark heeft van zich doen spreken als een verklaard tegenstander van de Navo-campagne tegen Joegoslavië. Milosevic prees Clark voor diens „moedige, objectieve en morele” standpunt „ten tijde van de Navo-agressie en daarna”.

NEW YORK - Nationale soevereiniteit hoort tot de verdwijnende begrippen, maar het gaat langzaam. Het is begonnen bij de oprichting van de Volkenbond, de meest recente fase is voltooid in Istanbul, door de lidstaten van de OVSE. In het charter is een nieuwe collectieve verantwoordelijkheid vastgelegd. Worden door een lid binnen de eigen grenzen de mensenrechten op grote schaal geschonden, dan wordt daardoor de veiligheid van allen bedreigd - de gemeenschappelijke interne veiligheid. Diplomatieke, politieke en uiteindelijk militaire interventie wordt dan in het vooruitzicht gesteld. Het lijkt een soort complement op de preambule van de NAVO, waarin staat dat een aanval op één lidstaat zal worden beschouwd als een aanval op het bondgenootschap. Deze aanvulling op het internationale recht die de OVSE zichzelf toekent, werd nog niet zo lang geleden 'inmenging in binnenlandse aangelegenheden' genoemd. In de internationale verhoudingen zou het een revolutie kunnen zijn.

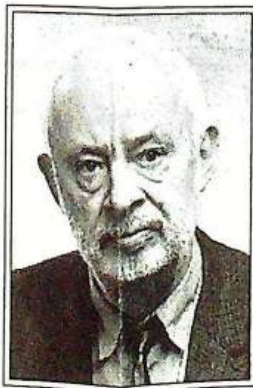
Dit deel van het charter is de consequentie van acht jaar oorlog in voormalig Joegoslavië („Nooit meer een Bosnië”, zei men vier jaar geleden) met Kosovo als sluitstuk. Het is de late erkenning dat een dergelijke onttriching van een regio niet meer een zaak is van de direct betrokken natie, maar een groter en hoger internationaal belang raakt. Dat deze erkenning nu wordt geformuleerd in een paar internationale gedragsregels die het mogelijk moeten maken de soevereiniteit feitelijk opzij te schuiven, is van een verrassend radicalisme. En daaruit ontstaan andere vragen. Onder welke omstandigheden treedt dit radicalisme in werking. Wat

24-11-99
moet waar gebeuren alvorens de kalmere diplomatie van de OVSE in werking treedt, en welke machten grijpen op welke manier in als dat niet helpt? Welke praktische verplichtingen kunnen uit dit nieuwe supranationale radicalisme voortvloeien?

De 'les van Kosovo' eindigt niet simpelweg met de conclusie dat er humanitair onduidbare situaties kunnen ontstaan die interventie noodzakelijk maken. Iedere interventie die langer dan een paar dagen duurt, krijgt het formaat van een oorlog, en iedere oorlog is vol verrassingen. Over het resultaat van de laatste interventie-oorlog kan men van mening verschillen. Het is, zegt de ene school, een succes. Het Servische leger heeft Kosovo ontruimd, verreweg de meeste vluchtelingen zijn teruggekeerd, Milošević heeft zijn les geleerd, de NAVO heeft zich geloofwaardig getoond. Een volgende Milošević zou zich wel twee keer bedenken voor hij de nieuwe internationale normen negeerde. Dit is de grondslag voor een ordelijke Balkan.

Als het al een succes is, zegt de andere school, is het een militaire overwinning, na een campagne waarin geen rekening werd gehouden met de politieke gevolgen. Milošević is ongeschonden uit de strijd gekomen, zijn land is geïsoleerd en kapot en daardoor een bron van blijvende onrust, de burens ondervinden dagelijks de gevolgen en in Kosovo zuiveren nu de Albanezen de Serviërs zonder dat KFOR

Hoger dan soeverein

H.J.A. Hofland

daar veel aan kan doen. En er komt te weinig hulp, in ieder geval veel minder dan was beloofd, zoals ter gelegenheid van Clintons bezoek weer even op de televisie te zien is geweest.

Het gelijk van de ene school tegenover de andere valt niet te bewijzen. Maar men stelt in plaats daarvan een vraag. Het gegeven, het uitgangspunt van dit 'scenario' is een denkbeeldige situatie die in menig opzicht lijkt op die van Kosovo in maart van dit jaar, in de laatste dagen van Rambouillet. Zou de NAVO opnieuw aan een grootscheepse militaire interventie begin-

nen? Opnieuw valt er niets te bewijzen. Maar het lijkt me niet onaannemelijk dat men, met de wetenschap dat Kosovo het deze keer eerst nog met meer politiek vernuft zou proberen. Het charter van de OVSE geeft daartoe uitdrukkelijk de mogelijkheid, ook tot politieke inmenging in binnenlandse aangelegenheden. Men zou wel willen weten waar op dit gebied de grens worden getrokken - de laatste grens voor de bommen vallen.

De gang van zaken in Istanbul geeft impliciet nog meer aanwijzingen over de manier waarop het charter kan worden geïnterpreteerd. Op de televisie vertoont Tsjetsjenië veel gelijkenis met Kosovo, maar daarmee houdt het op. Het slotcommuniqué laat weten dat „terzake van de gebeurtenissen in de noordelijke Kaukasus de OVSE de territoriale integriteit van de Russische Federatie volledig onderschrijft en alle vormen van terrorisme verwierpt”. Daaraan wordt dan toegevoegd dat „een politieke oplossing noodzakelijk is”, waarbij de OVSE haar hulp aanbiedt. Te zijner tijd, als het overleg met Moskou is geslaagd, zal de Noorse minister Knut Vollebaeck in Tsjetsjenië gaan kijken. Milošević zal er het zijne van denken.

Met andere woorden: het soevereiniteitsbegrip is wel verder aangetaast, maar hoe? Dat is afhankelijk van het land in kwestie dat de humanitaire regels schendt, en wat even belangrijk is, van de stand der internationale verhoudingen

waaronder het dit doet. Vorig jaar is Amerika, als gevolg van het Lewinsky-schandaal, op beslissende ogenblikken in de Balkan afwezig geweest. De ingreep van maart tot juni is, in zekere zin, in een interregnum gevallen. Want nu komt de campagne voor de presidentsverkiezingen op gang. Groot kanshebber voor de Republikeinse kandidatuur is George W. Bush. In een toespraak, vorige week, terwijl in Istanbul werd geconfereneerd, heeft hij laten weten voor stopzetting van de hulp aan Rusland te zijn zolang de oorlog in Tsjetsjenië duurt. Daarmee is de buitenlandse politiek tot onderwerp in de verkiezingsstrijd geworden. Dit wil zeggen dat het komend jaar het debat meer nationaal Amerikaans, anti-mondiaal, zelfs provinciaal zal worden. Wel met een humanitaire bezorgdheid, maar alleen als er geen interventie op het programma staat waarbij Amerikanen kunnen sneuvelen. Dat is, na Vietnam en Somalië, een wet van de binnenlandse politiek.

Onder deze omstandigheden heeft de OVSE dit charter aangenomen. In Moskou hoeft men zich er geen zorgen over te maken - daar is het met instemming ontvangen - en verder worden nergens in Europa de mensenrechten onduidbaar geschonden. Het zou trouwens interessant zijn te zien hoe de 54 landen van de organisatie het over een interventie eens kunnen worden. Maar bij gebrek aan een vraagstuk dat uitnodigt tot de proef op de som, blijft dit charter van de interventie rijkelijk theoretisch. En de Amerikaanse Senaat, die zeer zuinig is op de Amerikaanse soevereiniteit, moet het nog ratificeren. Dat gebeurt pas - als het gebeurt - nadat de oorlog in Tsjetsjenië is afgelopen.

Aanklacht van de

internationale

onderzoekscommissie

O.L.V. RAMSEY CLARK

Van de redactie

18-11-99

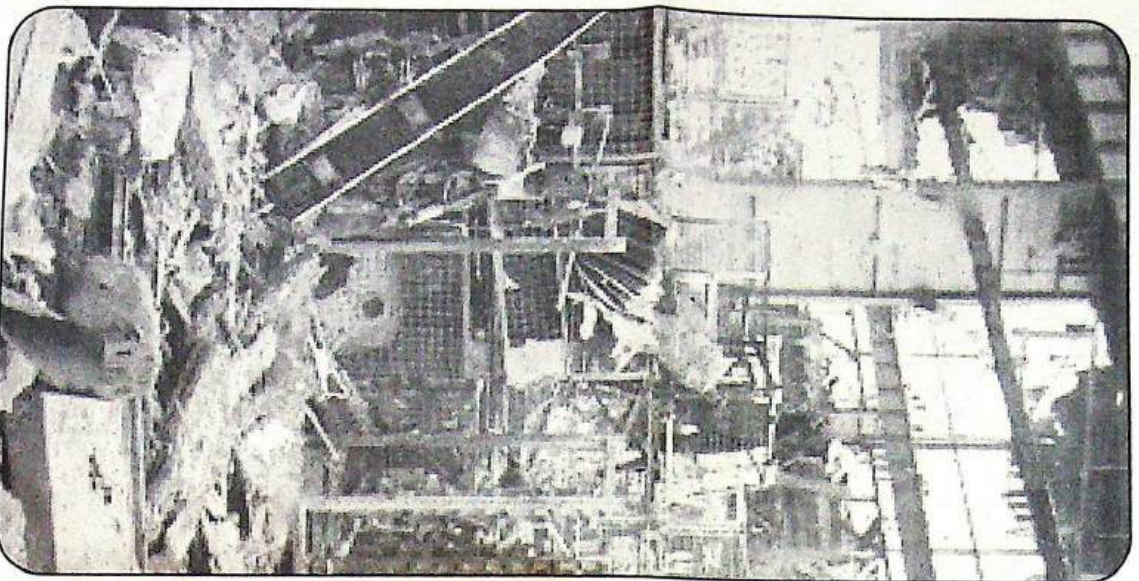
**Manifest
plaatst - in
vier delen -
de aanklacht
van de onaf-
hankelijke
commissie
van onder-
zoek naar de
oorlogsmis-
daden van
de VS en de
NAVO tegen
het Joego-
slavische
volk.
Vandaag
deel twee.
Deze
aanklacht
wordt
ingediend
om nieuwe
slachtoffers
van oorlog
te voorko-
men,
schendingen
van mensen-
rechten in de
toekomst te
verhindern,
internationa-
le en natio-
nale organi-
saties,
regeringen
en instituten
te bescher-
men en die-
genen, die
schuldig
bevonden
worden aan
de hen ver-
weten
daden, voor
hun daden
terecht te
laten staan.**

(17)

**POGING TOT VERNIETIGEN VAN DE SOE-
VEREINITEIT, HET ZELFBESCHIKKINGS-
RECHT, DE DEMOCRATIE EN DE CULTUUR
VAN DE SLAVISCHE EN ANDERE VOLKEN
VAN JOEGOSLAVIË.**

De VS hebben geprobeerd, de soevereiniteit van Joegoslavië, het zelfbeschikkingsrecht van zijn volken, de opgebouwde democratische instellingen, alsook het erfgoed, de waarden en tradities van de kenmerkende cultuur te verwoesten.

De VS brachten in 1953 de democratisch gekozen regering van Mossadegh in Iran ten val en zetten de sjah van Iran, die 25 jaar als absoluut heerser aanbleef, op de troon; de democratisch gekozen regering van Abentz in Guatemala werd ten val gebracht en er volgden 40 jaar van gewelddadige regeringen; de democratisch gekozen regering Lumumba in de Congo werd in 1962 vervangen; dat veroorzaakte tot vandaag een reeks gewelddadige dictators; de democratisch gekozen regering Allende in Chili, die gezondheid en opvoeding alsook sociale en economische gerechtigheid belooftde, werd

vervangen door een heerschappij van terreur en dictatuur onder generaal Pinochet, die nu door Spanje en andere landen wegens schending van de mensenrechten wordt gezocht. Door het volk gekozen leiders in Vietnam, Pakistan, op de Filipijnen, in Panama, Haïti en elders werden vervangen door VS-surrogaat. De VS hebben sinds veertig jaar vijandschap gekweekt tegen Cuba en zijn hele volk, het aangevallen en geblokkeerd.

De Algemene Vergadering van de VN veroordeelde in december 1998 de VS vanwege de blokkade tegen Cuba, met 155 tegen 2 stemmen. In te veel, hier niet allemaal te noemen, landen op de vijf continenten hebben de VS repressieve regeringen aan de macht gehouden; steeds weer ging het om de verwoesting van de cultuur, die het volk, zijn geschiedenis, zijn karakter, zijn waarde, zijn kunst, literatuur en muziek bepalen, over commercieel te verhandelen producten

zonder echte waarde, met het enige, alles-overheersende doel, winst te verkrijgen uit de armen. Het doel van de VS-politiek is het geloof post te doen vatten, dat er slechts één systeem is dat werkt, het kapitalisme, dat er slechts één cultuur waarde heeft, die van de VS en West-Europa, en dat de geschiedenis met de globalisering van de VS-cultuur is voltooid. (DHR, ICCPR, ICESCR)

(18)

**DOEL VAN DE VS: OVERHEERSEN, CON-
TROLEREN EN UITBUIJEN VAN JOEGO-
SLAVIË, ZIJN BEVOLKING EN ZIJN MIDDE-
LEN VAN BESTAAN.**

Het doel op de lange termijn van alle handelingen Waarover het in deze aanklacht gaat, is, de arme naties van deze wereld en de arme mensen van de VS en andere rijke landen te overheersen, ze te controleren en uit te buiten, om de concentraties van de rijkdom nog weelderiger en machtiger te maken en de massa's armen, overwegend mensen met een donkere huid, door angst, machteloosheid, armoede alsook met brood en spelen rustig te houden.

(19)

**MIDDELEN VAN DE VS: MILITAIR
GEWELD EN ECONOMISCHE DWANG.**

De VS, die bijna een monopolie hebben op atoomwapens, militaire vliegtuigen, raketten, moderne pantservoertuigen, vuurwapens en uitrusting en zeer hoog ontwikkelde technologie bezitten, breiden hun verwoestende kracht steeds maar uit. Voor hun militaire macht geven ze meer uit dan de overige leden van de Veiligheidsraad bij elkaar. Dit jaar zullen de militaire uitgaven van de VS bijna 300 miljard dollar bedragen. De tot duivel verklaarde volksrepubliek China zal 34 miljard dollar uitgeven; daarbij komt dan nog, dat het voor iedere dollar veruit minder verwoestende kracht zal verkrijgen.

De VS verkopen meer wapens aan andere regeringen alsook aan groepen, die regeringen omver willen werpen, dan de overige wapen-exporterende landen tezamen. Vaak is het doel, dat de ontvangers elkaar over en weer afschieten; een geliefd middel om de hegemonie te verkrijgen. De VS verkopen geen wapens, die ze niet zonder veel verliezen zouden kunnen verdelen. De VS gebruiken hun enorme economische macht, om buitenlandse regeringen te dwingen, aan hun wensen volgzzaam te voldoen zonder rekening te houden met de belangen van de eigen bevolking. Alleen het dreigen al met economische sancties dwingt de landen de eisen van de VS, tegen hun soevereiniteit en hun eigen belang in, in te willigen.

C. Doelen die met dit rechtsmiddel nagestreefd worden:

1. De vrijheid voor alle volken van de Balkan om via eigen besluitvorming een federatie te vormen, om politieke, sociale, economische en culturele onafhankelijkheid voor alle volken van de regio te verkrijgen.
2. Uitgebreide inspanningen ter bevordering van onderling respect, gemeenschappelijke belangen en vriendschappelijke banden tussen moslims, Slaven en alle etnische en religieuze groepen van de Balkan.
3. Een strikt verbod op alle vormen van buitenlandse interventie of het verwijderen van inspanningen voor het herstel van de eenheid, de vrede en de stabiliteit op de Balkan.
4. Herstel van de functies van de VN voor het veiligstellen van de vrede en hervormingen in de VN die dat effectief maken.
5. Afschaffen van de NAVO.
6. Het volledig rekschap afleggen door individuele personen en regeringen voor misdadige en andere wederrechtelijk uitge-

voerde militaire aanvallen en economische vergrijpen, inclusief sancties, tegen het volk van Joegoslavië, zijn leven, zijn middelen van bestaan, zijn milieu, met inbegrip van strafvervolgingen en herstelwerkzaamheden, die voldoen om de hele bevolking terug te brengen in de situatie, waarin ze zich zou hebben bevonden, als ze niet onder de illegale handelingen tegen haar te lijden had gehad, alsook van hulpmiddelen voor het bouwen aan een betere toekomst, die met de wensen van het volk overeenkomt.

7. Afschaffing van het illegale straftribunaal ad hoc over Joegoslavië en het instellen van een wettelijk internationaal tribunaal, dat wereldwijd en zonder discriminatie in staat wordt gesteld een uniforme en wetmatige rechtspraak uit te oefenen.

8. Instellen van redelijke toegang tot de media, om de wereld over het verwoestende karakter van het inzetten van super-technologische wapens van de VS tegen arme, weerloze volken en over de praktijk van volkerenmoord door sancties informatie te kunnen verschaffen.

9. Terugtrekken van alle buitenlandse troepen uit de Balkan op een zo vroeg mogelijk tijdstip alsook onmiddellijke terugtrekking van de strijdkrachten van de VS uit de NAVO-landen en van elders.

Omvang van het onderzoek

De onderzoekscommissie zal zich vanwege de overheersende rol van de VS in de militaire en andere onwettige acties tegen Joegoslavië vooral bezig houden met de criminele daden van de VS, die door de NAVO ondersteund en bevorderd werden. De VS hebben niet één enkel dodelijk slachtoffer gekend, terwijl ze verantwoordelijk zijn voor duizenden doden in Joegoslavië. De VS zijn het zwaartepunt, ook omdat er gevaar is van voortgezette acties van de VS tegen het volk van Joegoslavië en het risico van lucht- en raketaanvallen tegen andere naties, en dit in het kader van rekening houden met de balans van terugval van de VS.

De onderzoekscommissie zal bewijzen over criminele daden van alle in het conflict betrokken personen en regeringen opvragen en aannemen, omdat zij van mening is, dat internationaal recht uniform uitgeoefend moet worden. Zij is ervan overtuigd, dat "Siegerjustiz" (rechtspraak van de overwinnaar) geen recht is, maar de verlenging van de oorlog door geweld van de overheersende partij. De propaganda en de berichtgeving in de internationale media van de VS maakten Joegoslavië tot duivel, en zijn leiding, en de Serviërs en moslims ook, overeenkomstig hun oogmerken, maar besteedden maar zelden aandacht aan de misdadige verwoesting van Joegoslavië door acties van de VS, zoals neergelegd in deze aanklacht.

Er moeten uitputtende inspanningen worden geleverd, om bewijzen te verzamelen en uit te werken, om ieder optreden, dat een misdaad tegen de vrede betekent of oorlogsmisdaad en misdaad tegen de mensheid is, objectief te beoordelen en de verkeerde feiten aan de publieke opinie van de wereld, als hoogste instantie, ter beoordeling voor te leggen.

Daarbij moet iedere serieuze poging zich vooral met de VS bezighouden. Volgens de onderzoekscommissie is het zich concentreren op de criminele daden van de VS zeer belangrijk, passend bij de zaak en de enige weg, om de volledige waarheid over deze menselijke tragedie op te kunnen leveren; alsook een evenwichtig inzicht en onbevooroordeeld zijn, dat bij juridische processen onontbeerlijk is.

Ramsey Clark

Vertaling uit het Duits: Toos Plug

Volmer will Kosovo-Einsatz nicht zustimmen

Bed. Ziff. 140. 98

Fischer und Schlauch für militärisches Eingreifen / Schröder: „Kein Zweifel an Verlässlichkeit“

VON RALF BESTE

BONN, 13. Oktober. Bündnis90/Die Grünen bleibt in der Frage gespalten, ob sie einen Bundeswehr-Einsatz im Kosovo billigen soll. Während der künftige Außenminister Joschka Fischer und der designierte Fraktionssprecher Rezo Schlauch für die Entsendung deutscher Truppen votieren wollen, hat der Außenpolitiker Ludger Volmer angekündigt, er werde nicht zustimmen.

Die Fraktion hat sich am Dienstag darauf geeinigt, genauso wie die SPD kein einheitliches Abstimmungsverhalten in der Sondersitzung des Bundestages festzulegen. Das Lager der Realos zeigte sich bemüht, Fischer und Schlauch den Rücken zu stärken. Zahlreiche Abgeordnete erklärten gleichwohl, sie wollten ihr Abstimmungsverhalten vom Verlauf der Fraktionssitzung am Abend und der Fraktionssitzung am Montag anhängig machen, die bis in die Abendstunden andauerte. Der Abgeordnete Winfried Nachtwei sagte, er habe allenfalls „innere Optionen“, aber noch keine feste Meinung. Bei den Linken in der Fraktion wird mit mehreren Enthaltungen gerechnet. Die Abgeordnete Ursula Schönberger sagte, sie wolle einen „Angriffskrieg“ im Kosovo ablehnen. Schönberger wird dem neuen Bundestag nicht angehören.

Sorge um Präzedenzfall

Der Abgeordnete Ludger Volmer bemängelte vor Beginn der Fraktionssitzung, daß es keine völkerrechtliche Grundlage für einen Nato-Einsatz gebe. Er befürchte, daß ein Einsatz der Nato ohne ausdrückliches Votum des UN-Sicherheitsrates einen „Präzedenzfall“ schaffen könne. „Andere Regionalmächte würden dem womöglich folgen“, sagte er. Ähnlich hatte sich

Die Grüne Parteilsprecherin Gunda Röstel am Dienstag vor der Sitzung des Parteivorstandes. Dort sollte die Krise im Kosovo diskutiert werden.

GRÜNE

Zum letzten Mal die freie Wahl?

Die 48 Abgeordneten der alten Fraktion wollen keine gemeinsame Position zum Militäreinsatz festlegen.

Das hat Tradition: Auch bei der Verlängerung des Bosnien-Mandates wurde die Abstimmung freigegeben.

Im Regierungsfall wird der Koalitionspartner SPD darauf pochen, daß die Grünen geschlossen abstimmen.

auch Parteichef Trittin geäußert. Auf Selten der Realos in der Fraktion wird dagegen die vorliegende UNO-Resolution 1199 als hinreichendes Mandat für einen Einsatz gewertet.

Der Bundesvorstand der Grünen unterstützte am Dienstag das Vorhaben, die Abgeordneten vom Fraktionszwang zu befreien. Vorstandssprecher Jürgen Trittin erklärte, es sei „vernünftig, die Abstimmung freizustellen“. Die Außen- und Si-

cherheitspolitik der schiedenden Bundesregierung habe das Land in eine „Sackgasse“ geführt. Wie man mit den Erblasten einer alten Regierung umgeht, muß jeder für sich entscheiden“, sagte Trittin. Der Parteichef kündigte an, daß eine von SPD und Grünen gestützte Bundesregierung eine „andere Außenpolitik“ verfolge, die Zuspitzungen wie in der Kosovo-Krise verhindere.

Trittin äußerte sich nicht dazu,

wie eine Zustimmung zu einem Kosovo-Einsatz mit der Programmlage der Grünen vereinbar wäre. Im Magdeburger Programm vom März dieses Jahres heißt es: „Bündnis90/Die Grünen tragen militärische Friedenserzwingung und Kampfeinsätze nicht mit.“ Auf die Frage, ob die Grünen bei einer grundsätzlichen Ablehnung von Kampfeinsätzen blieben, sagte Trittin: „Sie werden am Freitag bei der Abstimmung sehen, wie die Ablehnung umgesetzt wird.“ Unterschleide zwischen dem Programm der Grünen und ihrem tatsächlichen Verhalten erklärte die politische Geschäftsführerin der Grünen, Heide Röhle, damit, daß die Partei kein Grundsatzprogramm habe. „Es muß klargestellt werden, wie sich Pazifismus unter den aktuellen Bedingungen definiert“, sagte sie.

Abstimmung ein „Sonderfall“

Der künftige Bundeskanzler Gerhard Schröder (SPD) hatte sich am späten Montagabend positiv über die außenpolitische Orientierung der Grünen geäußert. „Die Ernsthaftigkeit, mit der diese Frage bei den Grünen behandelt worden ist, macht klar, daß an der außenpolitischen Verlässlichkeit der Grünen Zweifel nicht angebracht sind“, sagte er nach dem Ende der Koalitionsverhandlungen zu den Themen Außen- und Sicherheitspolitik. Die Abstimmung im Bundestag sei ein „Sonderfall“. Nach Unterzeichnung eines Koalitionsvertrages dürften die Abgeordneten der Grünen aber keine Sondervoten mehr in Anspruch nehmen: „In Zukunft muß die Koalition geschlossen abstimmen. Es ist klar, daß das die absolute Ausnahme sein muß.“ Schröder war vorige Woche gemeinsam mit den grünen Außenpolitikern Fischer und Volmer in die USA gereist.

Fakten über den

Das „Massaker“ von Racak als Kriegsgrund

Über die Toten von Racak wird man vielleicht nie die ganze Wahrheit erfahren. Doch man erinnert sich an die bezahlte Propagandamaschine in Vorbereitung des 2. Golfkriegs 1991, wenn man die Darstellungen des sogenannten Massakers von Racak aus den ersten Kriegstagen noch einmal liest, die es als Auslöser des NATO-Krieges gegen Jugoslawien erscheinen lassen sollte. Es war von „brutal verstümmelten Leichen“, von unbewaffneten Zivilisten, die niederknien mußten, um sie zu erschleichen die Rede.

Das war die Terminologie, mit der die Serben als gräßliche Mörder dargestellt wurden. Die Pathologen aus Finnland, Wehrbrand

Der große ¹Frei nach Schiller,
der Pilot der ²Lawe hieß Müller.
Während ³von der Freiheit singt Schiller
Sehen konnte ⁴hört Müller.
Den Menschen ⁵thau Schiller,
die Brücken ⁶rißer Müller.
Während ⁷der Fest aufbau Schiller
überfliegt mit ⁸de Tormados Müller.
Fliegt mit den ⁹trados in der Nacht,
schneidet der ¹⁰himmel der weißen Stadt.
Was soll ich ¹¹rmachen mit Schiller,
wenn ich ¹²zu blühe mit Mülleri!

Soll ich tags ¹³Siller begrüßen
und nachts ¹⁴Müller beschließen?
Schiller und Müller - Mensch zweier
Geschier
Jags der Tröst, ¹⁵chts der Vernichter.
Gäbe es überhup ¹⁶Schiller,
hätte er nich ¹⁷gabst seinen Müller?
Der immer ¹⁸hiet auf seinen Führer.
Jetzt in der ¹⁹Relte der NATO-Killer.
Heute kann ich ²⁰ur lesen, was schreibt a
Rakete -

Heute kann ich nur lesen, was schreibt die Rakele - Hitler ist wieder stärker als Goethe. Zlatko Krizan, Übers. Gordana Milanovic

NATO-Diktat als Kriegsvorwand

Mit dem als Vertragsentwurf ausgegebenen Diktat von Rambouillet versuchte die sogenannte Balkan-Kontaktgruppe unter Führung der NATO unmittelbar vor Beginn des Luftkrieges gegen die Föderative Republik Jugoslawien, deren Regierung die Kriegsschuld zuzuschreiben. Im Annex B wurde die Aufgabe wesentlicher Souveränitätsrechte verlangt. NATO-Truppen sollten in ganz Jugoslawien einrücken, um dort ohne Kontrolle der gewählten Regierung, jedoch auf Kosten der FRJ eigenmächtig schalten und walten zu dürfen. Das war nicht nur für jeden souveränen Staat unannehmbar, sondern auch völkerrechtswidrig und aggressiv.

Zwang gegen einen Staatenvertreter
Wurde die Zustimmung eines Staates, durch einen Vertrag gebunden zu sein, durch Zwang gegen seinen Vertreter mittels diesen gerichteter Handlungen oder Drohungen herbeigeführt, so hat sie keine Rechtswirkungen.

Verträge im Widerspruch zu einer zwingenden Norm des allgemeinen Völkerrechts (ius cogens)

11

Schröder-Fischer-Regierung mißachtet erneut das Grundgesetz

dend, „ja ist selbst ein neuer völkerrechtlicher Vertrag, der die „politischen Beziehungen des Bundes“ neu regelt.

Der Bundestag könnte diesem Vertrag aber gar nicht zustimmen, weil er verfassungswidrige Teile enthält. Sogenannte „nicht unter Artikel 5 fallende Krisenreaktions-

Aus „Newsweek“ erfahren wir, daß der militärische Oberbefehlshaber der russischen Truppe in Pristina den Befehl gegeben hatte, den Flugplatz zu bombardieren. Kann man sich vorstellen, was das bedeutet hatte? Wieviel Reparatursverlust kann eine Großmacht wie Rußland, die von inneren Krisen geschüttelt wurde und deren Bevölkerung darauf drängte, den serbischen Brüdern zu helfen, sich leisten? Wer hätte den Hut nehmen müssen, wenn man sich hätte einfach aus Jugoslawien herausbomben lassen, wo man doch auf die Schächelung so stolz war? Niemand weiß, wie es gekommen wäre. Glücklicherweise verweigerte der britische General den Befehl, mit Worten, die die Größe der Gefahr verdeutlichen: „Ich fange doch für Sie keinen Dritten Weltkrieg an“.

NATO-Aggression heißt jetzt „Krisenreaktion“

Der neue Tambeffgriff der NATO für militärische Intervention ist die „Krisenreaktion“,

freimütig als „nicht unter Artikel 5 fallende“ Aufgabe bezeichnet wird.

te nicht ausgedrückt werden, daß es für die sogenannte Krisenreaktion eine vertragliche Grundlage nicht gibt, ja gar nicht geben kann, weil sie mit dem geltenden Völkerrecht kollidieren würde.

Dennoch hat sich die neue NATO vorgenommen, auch künftig ohne Mandat der UNO

gegen Jugoslawien - vorzugehen, wann im-

Die Europäische Union mit WEU und der „Gemeinsamen Außen- und Sicherheitspolitik“ (GASP) ist nur insofern für die NATO interessant, als dort NATO-kompatible Strukturen entstehen. Der Begriff der „Europäischen Sicherheits- und Verteidigungsidentität“ (ESVI) ist in der NATO „gemeinsam“

komplex der europäischen NATO-Partnern und

Instrumentalisiert das zyklisch hochkommentierte Bedürfnis einiger Europäer, eine größere europäische Eigenständigkeit innerhalb der NATO zu gewinnen.

artext: Wann und unter welchen Bedin-

neue NATO hat die globale Rücksichtlosigkeit der USA gegenüber dem Rest der Welt offenbart. Die USA haben sich nicht verpflichtet, die Interessen der anderen Länder zu berücksichtigen. Die USA haben sich verpflichtet, die Interessen der anderen Länder zu berücksichtigen. Die USA haben sich verpflichtet, die Interessen der anderen Länder zu berücksichtigen.

Die Verbrechen anklagen!

Krieg in Jugoslawien

Der Kosovo-Krieg und die neue NATO

Der völkerrechts- und verfassungswidrige Angriffskrieg der NATO gegen Jugoslawien war ein Modell für die am 24. April 1999 in Washington verabschiedete neue NATO-Strategie.

Ziel der neuen strategischen Konzeption ist nicht mehr Bewahrung der „territorialen Integrität“, nicht mehr Erhaltung bzw. Wiederherstellung der „Sicherheit des nordatlantischen Gebiets“ gemäß Art. 5 Nordatlantikvertrag, sondern „Aufbau einer „europäischen Sicherheitsarchitektur“, in der die Vereinten Nationen (VN), die Organisation für Sicherheit und Zusammenarbeit (OSZE), die Europäische Union (EU) und die Westeuropäische Union (WEU) nur eine „ergänzende“, also untergeordnete Rolle zu spielen haben. Es ist bezeichnend, daß diese von Bedeutung und Zielsetzung sehr unterschiedlichen Organisationen von der NATO in einen Topf geworfen werden.

Die neue NATO soll das „wesentliche Forum“ für alle Sicherheitsfragen sein. Diese Annäherung der NATO bedeutet nicht nur die Marginalisierung der einzig legalen kollektiven Sicherheitsorganisation UNO und ihrer regionalen Abmachung OSZE. Mit ihrem Anspruch, eine „gerechte und dauerhafte Friedensordnung in Europa“ herstellen zu wollen, setzt sie sich selbst an die Stelle der OSZE und UNO.

Die Maßstäbe für diese Friedensordnung à la NATO sollen die „gemeinsamen Werte Demokratie, Menschenrechte und Rechtsstaatlichkeit“ sein. Wer sich die NATO-Interpretation dieser „Werte“ nicht zu eigen machen will, gefährdet - so die Behauptung der NATO - Frieden und Stabilität in der ganzen Region. Achten will die NATO allenfalls die „legitimen Sicherheitsinteressen“ anderer Staaten, keineswegs die vertriebenen Rechte respektieren. Was für andere Staaten „legitim“ ist, bestimmt die NATO. Nach dem Willen der USA/NATO darf es in Europa (minus Rußland) nur noch zwei Gruppen von Staaten geben: NATO-Mitglieder bzw. NATO-Aspiranten und NATO-Protektorate.

Die nach Beendigung des brutalen Jugoslawiens anhaltende Aggression gegen Bosniens, das sich dieser Logik widersetzt, ist ein Musterfall für die Art, wie die euroatlantische Sicherheitsarchitektur von USA-Gnaden errichtet wird.

Die „neuen Sicherheitsinteressen“ der NATO-Staaten sind zu allererst Wirtschaftsinteressen, die - wie es heißt - durch „Instabilität“ und „Konflikte“ an der Peripherie der Allianz berührt sein könnten. Somit bekommt die Formel von der „inneren Festigkeit“ und vom „Wohlergehen im nordatlantischen Gebiet“, die im Bündnis gefördert werden sollen (Pit-anbel Nordatlantikvertrag), auch eine ganz neue Bedeutung.

Kulturerkmäler zerstört

Während ihres Luftkrieges gegen Jugoslawien zerstörte oder beschädigte die NATO zahlreiche Kultur- und Geschichtsdenkmäler, sowie Museen, Friedhöfe, archaische Ausgrabungsstellen, Kunstwerke, Moscheen, Festungen usw. Die absichtliche Zerstörung verschiedener Kulturobjekte durch die NATO stellt eine grobe Verletzung des ICT Statuts und der Genfer Konvention aus dem Jahre 1949 dar. Die UNESCO identifizierte 12 kulturhistorische Denkmäler in Kosovo und Metohien, Serbien und der Vojvodina, die total zerstört wurden und 39 schwerbeschädigte Objekte, die sich auf der UNESCO-Liste des Weltkulturerbes befinden.

Unter anderen bombardierte die NATO die archaische Ausgrabungsstätte Novi Pazar Spa, aus der Späten Bronzeperiode, die archaische Ausgrabungsstätte Vinca, enthielt 1908, datiert 6000 - 5000 v.u.Z. Am 11.05.99 bei der Bombardierung von Nis, wurde Medijana, ein Palastkomplex, von mehreren Raketen getroffen. NATO-Bomben trafen auch das Kloster Gračanica (1320), berüchtigt für seine Freskenmalerei und Ikonen. Während der Bombardierung setzte die UNCK verschiedene Klöster in Brand, und zerstörte sie dabei völlig.

Belgrad, im August 1999

Humanitäres Völkerrecht?

Sinn und Funktion des humanitären Völkerrechts sind auf die Verhinderung von Auswüchsen des Krieges, insbesondere den Schutz von Nichtkombattanten gerichtet. Das Recht ist unter allen Umständen einzuhalten und durchzusetzen. Es gilt für alle Konfliktparteien, unabhängig vom „Kriegsgrund“. Gerade bei einem militärischen Vorgehen, das, wie die NATO-Luftangriffe auf Jugoslawien, mit „humanitären Motiven“ begründet wird, sollte es peinlich genau beachtet werden.

Damit kollidiert eine Kriegführung, die - bewußt und nicht nur im Sinne von „Kollateralschäden“ - gegen die gesamte zivile Infrastruktur eines Landes gerichtet ist, von der Energieversorgung und Verkehrsverbindungen über Industrieanlagen und medizinische Einrichtungen bis hin zu Medienstationen. Darüber hinaus gab es zahlreiche Fälle der Mißachtung spezieller Verbote: des Einsatzes giftiger, besonders grausamer bzw. unterschiedslos wirkender Waffen (Splinterbomben, Uranium-Munition), von Angriffen gegen Kulturgüter und zivile Objekte (wie Wohngebäude).

Erforderliche und rechtlich vorgeschriebene Vorsichtsmaßnahmen, wie Warnungen, der Abbruch von zweifelhaften Angriffen oder die Veränderung von Zielstellen (wie noch im Golfkrieg) wurden nicht ergriffen. Das grundlegende Verhältnismäßigkeitsprinzip wurde mißachtet und schließlich, in nicht unbedeutendem Maße, die Umwelt geschädigt. Der NATO-Luftkrieg war nicht nur ein Angriff auf die allgemeinen Grundlagen der Völkerrechtsordnung, sondern auch auf das humanitäre Völkerrecht wie es sich in mehr als 100 Jahren entwickelt hat und heute, als Vertrags- bzw. Gewohnheitsrecht, gilt. Dies muß bis hin zur möglichen strafrechtlichen Verantwortlichkeit für die Anordnung bzw. Begleitung von Kriegsverbrechen geahndet werden.

Anwendung verbotener Waffen

Ebenso wie im zweiten Golfkrieg wurde auch im Krieg gegen Jugoslawien Granatgeschosse aus sogenannten angereicherten Uran verwendet. Über die Gefahren dieses Metalls, das man auch als Balancegleichgewichtsmaterial in Flugzeugen einsetzt, wie um seine Harnlosigkeit zu demonstrieren, ist seit Jahren publiziert worden. Uran ist auch unabhängig von seiner Strahlung ein Nierengift (abnorme Unterleibsschwellungen bei Kindern infolge Nierenversagens im Irak).

Der beim Verdampfen von Uran entstehende Rauch ist giftig. Seit Juli 1993 läuft bei den GIs ein medizinisches Langzeituntersuchungsprogramm, da die US-Soldaten Opfer eigener Kriegführung wurden und im Golfkrieg verschentlich mit dieser Munition beschossen wurden.

Also wird der Verdacht auf schädliche Spätfolgen auch in den USA geteilt, so daß sich die Anwendung dieser Waffen verbietet. Daß Radioaktivität Krebs erzeugt, ist inzwischen Allgemeinwissen. Professor Günther stellte eine auffällige Zunahme von lymphatischer Leukämie, aplastischer Anämie, Hodgkins Lymphomen und Neuroblastomen fest.

Im März 1994 wurde nach einem Bericht von Günther in den USA darüber berichtet, daß bei 251 Golfkriegsveteranen im Staat Mississippi 67% der Kinder mißgebildet geboren werden: mit fehlenden Augen, Ohren, Fingern, Armen, Beinen oder an schweren Blutkrankheiten oder Atmungskrankheiten leiden. Die Anwendung solcher Waffen mußte sich verbieten, um wieviel mehr erst in einem Krieg, der mit dem Anspruch der Menschenrechte geführt wird.

Auch andere verbotene und schon diskreditierte Waffen wurden im Krieg gegen Jugoslawien verwendet, wie die schon im Vietnamkrieg verwendeten Splitterbomben. Doch auch für die Erprobung neuer Waffen wurde der Krieg genutzt, so z.B. Streubomben, die im Militärgeschehen, Arbeitsfelder im Kampf gegen „weiche Ziele“ wie Militärlastwagen, Panzer und Menschen getöten. Etwa 11 000 Blindgänger liegen davon noch in Jugoslawien und bedrohen die Bevölkerung.

*Besichtigung eines Titons
Reflexionen eines ehemaligen Admirals über den Besuch Jugoslawiens nach dem NATO-Krieg von Einar Schimling.*

Als der Reisbus an der ungarisch-jugoslawischen Grenze anhielt, waren wir, die Titonal-Gutachter aus Berlin, schon zwanzig Stunden unterwegs. Die jungen Grenzbeamten des neuen NATO-Partners nahmen ihre Pflichten auffällig genau. Sie oder ihre Vorgesetzten wollten wohl mit den Personendaten ihrer Geheimdienste abklären, welche armen Irren die „Wertegemeinschaft der freiheitlichen westlichen Demokratien“, zu der man sich nun auch zählte, freiwillig verließ, um die glatte des Teufels Milosevic zu betreten.

Schließlich ging doch noch der Schlagbaum hoch. Wir sind im angegriffenen Land. Aber keine Spuren von Kriegsschäden weit und breit. In der Ferne, nahe dem Horizont, nur ein paar Bäume. Die Vojvodina liegt ganz friedlich da wie ein schier endloser Rasen im Großformat. Erst aus der Nähe empfinden sich die unterschiedlich getönten Flecken als Felder. Die Dörfer ordentlich angeordnet, hier und da ein Café. Männer und Frauen sitzen in der Runde. Doch plötzlich erbleiche ich, weswegen ich den weiten Weg gemacht habe, Spuren des NATO-Krieges: eine, nein zwei Ruinen. Vom Krieg zerstörte Wohnhäuser? Das war mein erster Gedanke. Beim nächsten Hinsehen wurde aber rasch klar. Es sind Wirtschaftsruinen. Unvollendete Bauwerke, wie sie zu Tausenden im ganze Land stehen. Die Leute haben nicht weitergebaut, nicht weiter bauen können, weil ganz einfach das Baumaterial ausgegangen war: Folgen eines fast zehnjährigen Embargos gegen Serbien. Mir wurde klar. Die ersten Schäden, die ich zu sehen bekam, war keine physische Zerstörung des nach Tagen gezählten Bombenkrieges. Es waren Wundmale eines lauten und unspektakulären Wirtschaftskrieges. Und, um es vorweg zu nehmen, auch die sichtbaren Spuren der detonierten Bomben und Raketen waren nur wie Entsetzte in einen Körper, in dem sich das injizierte Gift langsam ausbreitet und seine verheerende Wirkung entfaltet, ohne Lärm, ohne Feuer und ohne Aufmerksamkeit der Weltöffentlichkeit.

In den Städten, die ich besucht habe, wirken die Ruinen der meistens punktig genau getroffenen zivilen Gebäude wie faulige Zähne in einem ansonsten gesunden Gebiß. Das Hauptziel der nächtlichen Bombenangriffe auf Häuser mitten in Wohngebieten und zivile Versorgungseinrichtungen waren die Nerven der Bürgerinnen und Bürger. Sie sollten ihren seelischen Schmerz, ihre Wut gefälligst gegen ihren Führer richten. Waren sie nicht wie Hitlers willige Vollstrecker auch irgendwie mit verantwortlich für das dem Westen verhaßte Regime. In dem Maße wie das mißlang, richteten sich die sogenannten Luftschläge (merkwürdige Übersetzung der „air strikes“) gegen die ökonomischen und ökologischen Lebensgrundlagen des Volkes. Vernichtung der Infrastruktur der Industrie, der Energiewirtschaft und der Kommunikation. Sinnlose Zerstörung? Mitnichten. Die moderne Kriegführung, die den Befürwortern dieses Krieges für das Elie und Gue zuhause vor dem Bildschirm vernichtet werden muß, ist eine Art „Umweltkriegführung“. Weil unappetitliche Bilder zeretzter Menschenleiber die Unterstützung selbst eines humanitären Feldzugs für die Menschenrechte unterminieren könnte, dürfen die eigentlichen Wirkungen des Krieges nicht oder nicht mehr sofort sichtbar werden. zerstörte Heizkraftwerke im Sommer, Vernichtung der Düngemittel, Verseuchung der Gewässer, des Bodens und der Luft durch freigesetzte Ölprodukte, Chemikalien und Radioaktivität, Blockade der Donauschifffahrt durch die Brückentürme. Die Sekundärwirkung der „Luftschläge“ entfaltet sich langsam, aber tödlich. Eine teuflische Strategie, boshaft und verkommen.

Fassungslos stehe ich in der Haltung des Verteidigungsministers Rudolf Scharping gegenüber, der sich seiner Eigengedankensweise unterzogen haben muß, wenn er die rechtswidrigen Angriffe auf zivile Objekte öffentlich so rechtfertigt. In einer Diktatur könne man schlecht zwischen militärischen Zielen und zivilen Objekten unterscheiden. Ich habe die Trümmer und die Fotos der grausam zerstückelten Leichen gesehen, Opfer der von Schröder, Fischer und Scharping zu verantwortenden Kriegsverbrechen. Sie und die anderen machtkorrupten Politikerinnen und Politiker machen sich noch immer vor, daß ihre angeblich gerechte Strafexpedition gegen Milosevic diese aus ihrer Sicht zwar bedauerlichen, aber unvermeidlichen „Kollateralschäden“ rechtfertige. Sie leugnen fortgesetzt, daß die militärische Gewaltlogik nicht ein einziges Problem der Balkanregion gelöst hat. Die Gewalt von Außen entzündete erst die Gewalt- eskalation im Inneren. Nach der Besetzung machten sich die Menschenrechtskämpfer sogar zu Beobachtern von neuer Gewalt und zu Notaren der rechtswidrigen - weil gegen die VN-Resolution verstoßende - Sezession des Kosovo.

Die NATO hat die Hoffnung auf eine friedliches Zusammenleben der Völker zerbrochen. Dieser Krieg war barbarisch, erbarmungs- und rücksichtslos. Eine schwere Niederlage für die Menschlichkeit. Wer wagt es, später und spätere Hilfe nur den Kriegsopfern in Ortschaften, die von Oppositionspolitikern regiert werden, zukommenlassen will, setzt der Kälteschmerzhaftigkeit auch noch den I-Punkt des Zynismus auf. Die Selektion in gute und -weil falsch gewählt- böse Bürger kommt einem ostdeutschen Bundesbürger doch irgendwie bekannt vor. Die gequälten Menschen in Jugoslawien, Opfer eines Völkerrechts- und verfassungswidrigen Aggressionskrieges brauchen keine Almosen, sie haben Anspruch auf Entschädigung.

Informations- und Meinungsfreiheit zerbrochen

Die Bundesregierung hat das eigene Volk gegen den Krieg zu überwinden. Mit Greuel vor, in und auch noch nach dem Krieg gegen Jugoslawien systematisch irreführt. Sie hat nicht nur wichtige Wahrheiten verschwiegen (z. B. Rambouillet), sondern auch krasse Unwahrheiten verbreitet, um Widerstände

gegen den Krieg zu überwinden. Mit Greuel geschieden hat sie „Serben“ dämonisiert und das eigene Volk gegen diesen Gegner aufgeführt. Sie hat gelogen über die Kriegsursachen, die Kriegsziele, die Kriegführung und die Kriegsschäden. Bundeskanzler Schröder, der am ersten Kriegstags behauptet hatte „Wir führen keinen Krieg“, baute zu dem eine innere Front gegen Kriegsgegner wie den Oppositionspolitiker Gregor Gysi auf („Fünftel Kolonne“).

Die Medien - mit wenigen Ausnahmen - beteiligten sich an dieser Irreführung. Kritikal gab es sie Lügen weiter und rechtfertigten den Angriffskrieg, obwohl dessen Vorbe-rechtlich getönet ist. Dabei verschleierte sie jedoch den Charakter des Angriffskrieges: ein Journalist des Südwest-

Im Visier von CIA und BND

Experten sind sich sicher, daß die gesamte Balkanregion und insbesondere das Territorium der BR Jugoslawien zu den von Geheimdiensten am intensivsten aufgekärten und mit einem dichten Netz von Agenten durchdrungenen Regionen Europas zu zählen ist.

Mindestens sechs amerikanische Geheimdienste (CIA, DIA, NSA, NRO, die Geheimdienste der Land- und Luftstreitkräfte) liefern und präzisieren regelmäßig Zieladaten für die Präzisionslektroden der NATO. Dazu kommen die Nachrichtendienste anderer NATO-Staaten. Allein daraus ist abzuleiten, daß die Bombardierung ziviler Ziele planmäßig erfolge.

Eine zentrale Rolle spielt hierbei das Funkaufklärungszentrum der USA in Gablingen bei Augsburg, in dem auch eine starke Verbindungsgruppe des BND tätig ist. US-Präsident Clinton hat einen Geheimplan der CIA zur politisch-militärischen und ethischen Destabilisierung der BR Jugoslawien bestätigt, nach dem alle im Arsenal dieses berüchtigten Geheimdienstes vorhandenen „Schmutzigen Tricks“ eingesetzt werden sollen, um Präsident Milosevic und die demokratisch gewählte Regierung der BR Jugoslawien zu stützen, einem massenhaften Drogenhandel und bildet UCK-Kämpfer für Sabotageakte gegen die Infrastruktur und die Bevölkerung der BR Jugoslawien aus. Dabei erfolgt eine enge Kooperation mit dem BND. Der BND baut seit Jahren seine nachrichtendienstlichen Stützpunkte in dieser Region aus. Insbesondere forciert er die Zusammenarbeit mit den Geheimdiensten Albanien, der Türkei, Griechenlands und Italiens. Er liefert ihnen hochwertige technische Ausstattungen und leistet Ausbildungshilfe. Über den albanischen Geheimdienst gelangen Ausstattungen und technischen Know-how an die UCK. Unter BND-Präsident Hans Jörg Gellger wurde seit Februar 1996 die BND-Residentur in Tirana zu einem der größten regionalen Zentren des BND in Europa ausgebaut.

funks, der wahreisgemäß von Angriffskrieg gesprochen hatte, erhielt Mikrofonverbot (FR 27.9.99). Die jugoslawische Seite kam in den deutschen Medien nicht zu Wort, Informationen von dort wurden als Propaganda abgetan. Als Propaganda galt, was der eigenen Propaganda entgegenwirkte. Indem die NATO die Grundlagen des jugoslawischen Rundfunks zerbrach, versuchte sie den Gegner mundtot zu machen.

Als auf deutsches Betreiben die Satelliten-Übertragung jugoslawischer Fernsehbilder eingestellt wurde, war auch denjenigen Redaktionen, die sich überhaupt für die angereicherten Schäden interessierten, diese Quelle verstopft. Das Auswärtige Amt verteidigte noch nach dem Krieg diesen Akt der Zensur: Der jugoslawische Sender RTS habe „ausschließlich den Propagandazwecken der jugoslawischen Regierung, nicht aber objektiver Information“ gedient. Jetzt fließen Gelder aus NATO-Staaten in den Aufbau „unabhängiger“ Medien in Jugoslawien.

Das Schweigen brechen!

Sagittarius

Van: "Christopher Black" <bar@idirect.com>
Aan: "Vladimir Krsljanin" <slobodavk@yubc.net>; "Klaus von Raussendorff" <redaktion@aikor.de>;
 "Wil van der Klift" <manifest@wanadoo.nl>; "Nico Steijnen" <SAGITAR@hetnet.nl>; "Fulvio Grimaldi" <bassottovic@tiscalinet.it>; "Mikhail Kuznetzov" <elena_abpk@mtu-net.ru>;
 "mailservicesnc" <mailservicesnc@tiscalinet.it>; "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>;
 "Brian Denny" <B.Denny@rmt.org.uk>; "John Laughland" <JLAUGHLAND@aol.com>;
 "Comité Francophone pour la Défense de Slobodan Milosevic" <liberezmilosevic@free.fr>;
 "Boyle, Francis" <FBOYLE@LAW.UIUC.EDU>; "Ed Herman" <hermane@wharton.upenn.edu>; "Diana Johnstone" <DianaJohnstone@compuserve.com>;
 "George C. Thomas" <gcthomas@ameritech.net>; "S. Eggerdinger" <s.eggerdinger@link-m.de>
Verzonden: woensdag 11 juni 2003 16:37
Onderwerp: Fw: Russian Court May Try Clinton For War Crimes Against Yugoslavia

----- Original Message -----

From: "Rick Rozoff" <r_rozoff@yahoo.com>
To: <r_rozoff@yahoo.com>
Sent: Wednesday, June 11, 2003 6:07 AM
Subject: Russian Court May Try Clinton For War Crimes Against Yugoslavia

>
 > http://www.interfax.ru/one_news_en.html?lang=EN&tz=0&tz_format=MSK&id_news=5642675

>
 > Interfax (Russia)
 > June 11, 2003

>
 > Saratov region intends to try Clinton
 >
 > -According to the claimants, the former U.S. president
 > violated five articles of the Russian Criminal Code,
 > such as "the planning, preparation, launching, or
 > conducting of an aggressive war" (Article 353), "the
 > use of banned means and methods of conducting a war"
 > (Article 356), "genocide" (Article 357), "ecocide"
 > (Article 358), and "an attack against individuals or
 > establishments enjoying international protection"
 > (Article 360). Those found guilty of the crimes
 > described by these articles could face from 20 years
 > to life in prison.

>
 >
 > SARATOV. June 11 (Interfax) - The Saratov Regional
 > Court has satisfied an appeal by five Saratov
 > residents against a ruling handed down earlier by the
 > Volga District Court, which refused to try former U.S.
 > President Bill Clinton in Russia for the bombardment
 > of Yugoslavia in 1999.

>
 > Interfax obtained this information from a source in
 > the regional court.

>
 > In late March this year, five Saratov residents,
 > including a local journalist, the deputy director of

Sagittarius

Van: "Christopher Black" <bar@idirect.com>
Aan: "Vladimir Krsljanin" <slobodavk@yubc.net>; "Klaus von Raussendorff" <redaktion@aikor.de>;
 "Wil van der Klift" <manifest@wanadoo.nl>; "Nico Steinen" <SAGITAR@hetnet.nl>; "Fulvio Grimaldi" <bassottovic@tiscalinet.it>; "Mikhail Kuznetzov" <elena_abpk@mtu-net.ru>;
 "mailservicesnc" <mailservicesnc@tiscalinet.it>; "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>;
 "Brian Denny" <B.Denny@rmt.org.uk>; "John Laughland" <JLAUGHLAND@aol.com>;
 "Comité Francophone pour la Défense de Slobodan Milosevic" <liberezmilosevic@free.fr>;
 "Boyle, Francis" <FBOYLE@LAW.UIUC.EDU>; "Ed Herman" <hermane@wharton.upenn.edu>;
 "Diana Johnstone" <DianaJohnstone@compuserve.com>;
 "George C. Thomas" <gcthomas@ameritech.net>; "S. Eggerdinger" <s.eggerdinger@link-m.de>
Verzonden: woensdag 11 juni 2003 16:37
Onderwerp: Fw: Russian Court May Try Clinton For War Crimes Against Yugoslavia

----- Original Message -----

From: "Rick Rozoff" <r_rozoff@yahoo.com>
To: <r_rozoff@yahoo.com>
Sent: Wednesday, June 11, 2003 6:07 AM
Subject: Russian Court May Try Clinton For War Crimes Against Yugoslavia

>
 > http://www.interfax.ru/one_news_en.html?lang=EN&tz=0&tz_format=MSK&id_news=5642675
 >
 > Interfax (Russia)
 > June 11, 2003
 >
 > Saratov region intends to try Clinton
 >
 > -According to the claimants, the former U.S. president
 > violated five articles of the Russian Criminal Code,
 > such as "the planning, preparation, launching, or
 > conducting of an aggressive war" (Article 353), "the
 > use of banned means and methods of conducting a war"
 > (Article 356), "genocide" (Article 357), "ecocide"
 > (Article 358), and "an attack against individuals or
 > establishments enjoying international protection"
 > (Article 360). Those found guilty of the crimes
 > described by these articles could face from 20 years
 > to life in prison.
 >
 >
 > SARATOV. June 11 (Interfax) - The Saratov Regional
 > Court has satisfied an appeal by five Saratov
 > residents against a ruling handed down earlier by the
 > Volga District Court, which refused to try former U.S.
 > President Bill Clinton in Russia for the bombardment
 > of Yugoslavia in 1999.
 >
 > Interfax obtained this information from a source in
 > the regional court.
 >
 > In late March this year, five Saratov residents,
 > including a local journalist, the deputy director of

12-6-03

- > an Orthodox high school, and three members of the
- > Russian Writers Union, appealed to the Saratov
- > regional prosecutor's office, demanding that Clinton
- > be prosecuted for bombing Yugoslavia.
- >
- > According to the claimants, the former U.S. president
- > violated five articles of the Russian Criminal Code,
- > such as "the planning, preparation, launching, or
- > conducting of an aggressive war" (Article 353), "the
- > use of banned means and methods of conducting a war"
- > (Article 356), "genocide" (Article 357), "ecocide"
- > (Article 358), and "an attack against individuals or
- > establishments enjoying international protection"
- > (Article 360). Those found guilty of the crimes
- > described by these articles could face from 20 years
- > to life in prison.
- >
- > The Volga District Court ruled that Clinton cannot be
- > tried in the Russian Federation. However, the
- > claimants filed an appeal, citing Article 12 of the
- > Russian Criminal Code, under which a criminal case can
- > be opened against a foreigner if he or she caused
- > damage to Russia. In the claimants' view, the U.S. Air
- > Force, which bombed Yugoslavia, caused significant
- > damage to Russia, in particular, by destroying Russian
- > pipelines.
- >
- > The Saratov Regional Court's board satisfied the
- > appeal and returned the case to the Volga District
- > Court for new consideration.
- >
- >
- >
- > _____
- > Do you Yahoo!?
- > Yahoo! Calendar - Free online calendar with sync to Outlook(TM).
- > <http://calendar.yahoo.com>
- >
- >

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

11:01

Russia needs space tourists

If you want a holiday in space and have the means to pay for it, Russia offers you the trip of a lifetime. [More details...](#)

11:00

International Day of the Woman: Still a long way to go

The 8th of March is the International Day of the Woman. Despite the progress made during the last century, there is still such a long way to go before sexual discrimination is eradicated that the situation continues to be a shame for the human race. [More details...](#)

